tevhid

Şevval 1435

"Tağuta kulluk etmekten kaçınıp, Allah'a yönelenlere müjde vardır..." (39/Zümer, 17)

Aylık İslamî Eğitim Dergisi | AĞUSTOS 2014 | YIL: 3 | SAYI: 31 | FİYATI: 5 ₺ | ISSN: 2148-4635

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

"Eğer şeytandan sana bir kışkırtma gelirse, hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir."

7/A'râf, 200

BAŞYAZI'10

İTİKADİ ve AMELÎ VESVESE

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Ya rabbi! Bir bayram sabahı açtık sana ellerimizi. Bayramları bayram gibi yaşamayı diliyoruz senden. Mahpustakine hürriyet, cephedekine galibiyet, yeryüzünde dağılıp paramparça olan ümmete itikadi vahdet diliyoruz.

Bu bayramı ümmetin aslına rücu eylediği dönüm noktası kılmanı, dünyanın doğusu ve batısında zafer sancaklarını dalgalandırmanı ,bin dört yüz yıl önce, yine bu ayda "Bedir Ehline" melek ordularınla verdiğin desteği, yiğit muvahhidlere, yağız mücahidlere de vermeni senden niyaz eyliyoruz.

Alnımız secdede, dilimiz duada, sevinç dolu bayramlara özlem duyan biz aciz kullarına bu bayramı mübarek eyle!

İtikadi ve Amelî Vesvese

Şevval 1435
AĞUSTOS'14 SAYI: 31

بسم الله الرحمن الرحيم

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salat ve selam olsun…

"Eğer şeytanın fitlemesi seni dürterse hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. Takvaya erenler var ya, onlara şeytan tarafından bir vesvese dokunduğunda (Allah'ın emir ve yasaklarını) hatırlayıp hemen gerçeği görürler." [1]

Şeytanın, mümin kula her cihetten yaklaşıp ayağını kaydırdığı alanlardan biri '***vesvese***'dir. Kimi zaman itikadi konularda, bazen de amelî hususlarda insanı vesvese/şüpheye düşürür. Şeytanın bu imtihan tarihinde öğrenmiş ve tecrübe etmiş olduğu hakikatlerin başında, yakinin insanın kulluğuna olumlu etkisidir. Vesvese/şüphe yakini zedeleyip, insanı belirsizliğin dipsiz kuyularına sürüklediği için şeytanın insan aleyhine en fazla kullandığı silahlardan biridir.

İtikadi ve amelî vesvese hususunda birçok Müslüman kardeşimizin muzdarip olduğunu bilinmektedir. Bu sayımızın başyazısını da itikadi ve amelî konularda Müslümanlara fayda sağlayacağını umduğumuz bir yazı ile oluşturduk.

Allah'tan dileğimiz, vesveseyi şiar edinen şeytandan bizleri uzak tutmasıdır.

'Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdolsun' duamız ile…

Editör

1. *7/A'raf, 200-201*

İÇİNDEKİLER

teuhid
Aylık Dergi
Şevval 1435
Ağustos 2014
Sayı: 31
Fiyatı: 5₺

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Emre UYAR
Yayın Türü: Yaygın Süreli
Reklam ve Abonelik:
info@tevhiddergisi.com
www.tevhiddergisi.com
Adres: Kirazlı Mh. 1 Sk. No:21/A 34210 Bağcılar/İSTANBUL
Abonelik için: 0 545 762 15 15

Yazışma Adresi: Emre UYAR Güneşli Merkez Postane P.K. 51 Bağcılar/İstanbul
Basım: Step Matbaacılık Göztepe Mah. Bosna Cad. No:11 Mahmutbey-Bağcılar/İstanbul
Tel : 0 (212) 446 88 46

Satış Noktaları

İstanbul: Tevhid Kitabevi, Hürriyet Mh. Cumhuriyet Cd. No:3 Bağcılar/İSTANBUL 0 (545) 762 15 15
Bursa: İkra Kitabevi, İlahiyat Fak. Karşısı Fethiye Mh. Kırlangıç Sk. No:17 Nilüfer/BURSA 0 (532) 138 02 42
Diyarbakır: Tevhid Kitabevi, Kaynartepe Mh. Gürsel Cd. No: 90/A Bağlar/DİYARBAKIR 0 (541) 857 34 20
Konya: Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No: 81/A Karatay/KONYA

İrtibat Büroları

MERKEZ: Kirazlı Mh. 1. Sk. No:21/A Bağcılar/İSTANBUL
Büro 1: Murat Paşa Mh. Yeşilçimen Sk. No:26 Bayrampaşa/İSTANBUL
Büro 2: Güvercin Tepe Mh. Fatih Cd. No:209 Başakşehir/İSTANBUL
Büro 3: Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 (Erçek Durağı Karşısı) Tuşba/VAN
Büro 4: Beş Nisan Mh. 749. Sk. No:5 Bağlar/DİYARBAKIR
Büro 5: Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No: 81 Karatay/KONYA

EBU HANZALA

Tüm Rasûllerin Ortak Müjdesi Muhammed ﷺ Allah'ın Rasûlü'dür

-6-

Dünya hayatında da ahiret hayatında da şeref, istikamet, izzet ve sırat-ı müstakim üzere sebat, Allah Rasûlü'ne itaattedir. Kotasız, batıl taksimatlara gitmeden, hoşumuza gitse de gitmese de, Allah Rasûlü'nü hiçbir şahıs, mezhep ve görüşe mahkûm etmeden mutlak itaatte...

Allah'ın adıyla...

Bizleri İslam'a hidayet edip, Muhammed Mustafa'ya sallallahu aleyhi ve sellem ümmet kılan Allah'a hamd olsun. Salât ve selam; önderimiz ve bizlere nefislerimizden daha evla olan Rasûlullah'a, pak ailesine ve seçkin ashabının üzerine olsun.

Bir önceki yazımızda Allah Rasûlü'nün Peygamberliğine şahitlik etmenin dört hususu gerektirdiğini söylemiştik:

1. Haber verdiklerinde onu sallallahu aleyhi ve sellem tasdik etmek

2. Emrettiklerinde ona sallallahu aleyhi ve sellem itaat etmek

3. Nehyettiklerinden kaçınmak

4. Allah'a yalnız onun sallallahu aleyhi ve sellem gösterdiği şekilde itaat etmek.

Bu yazımızda Allah *subhanehu ve teâlâ* izin verirse bu maddelerden ikincisini anlatmaya çalışacağız.

Emrettiklerinde Ona İtaat Etmek

Başta Peygamberimiz olmak üzere, Allah *subhanehu ve teâlâ* her Peygamberi kendisine itaat edilsin diye insanlara göndermiştir:

"Biz tüm Peygamberleri Allah'ın izniyle ona itaat edilsin diye göndermişizdir..." [1]

Bir Müslümanın Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* risaletine şahitliği, ona itaatiyle sahih olabilir. Bunun gerçekleşebilmesi için de Müslümanın, hayattayken Allah Rasûlü'ne, her konuda itaat etmesi vefatından sonra da onun sünnetine dört elle sarılması, sünnete sahih bir bakış açısıyla bakması gerekir.

İlk olarak; Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* hevadan konuşmadığını, onun ümmetinden is-

1. 4/Nisa, 64

teklerinin Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* istekleri olduğunu bilmek elzemdir.

"O hevasından konuşmaz. Onun konuştuğu vahiyden başka bir şey değildir." [2]

Kişi Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* itaat etmekle aslında Rabbine itaat etmiş olur.

"Kim Rasûl'e itaat ederse Allah'a itaat etmiş olur. Yüz çevirene gelince, seni onların başına bekçi göndermedik! 'Başüstüne' derler, ama yanından ayrılınca onlardan bir kısmı, senin dediğinden başkasını gizlice kurar. Allah da onların gizlice kurduklarını yazar. Sen onlara aldırma ve Allah'a dayan; sana vekil olarak Allah yeter." [3]

Bu ayetlerde Allah *subhanehu ve teâlâ* açık bir şekilde Rasûlü'ne itaatin Allah'a itaat olduğunu bildirmiştir. İtaatten yüz çeviren, tasdiklerine sahip çıkmayanları ise; kendilerinden yüz çevrilmesi gereken sorunlu insanlar olarak resmetmiştir.

Özellikle altı çizilmesi gereken bir husus vardır: Fukahanın çok farklı gayelerle yaptığı bir ayrım, çoğu insan tarafından yanlış anlaşılmış, onların sünnete bakış açılarını olumsuz etkilemiş, doğal olarak da Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* itaatlerini zedelemiştir.

Usulu'l Fıkıh âlimleri kendisiyle mükellef olduğumuz hükümleri ıstılahi/teknik anlamda kısımlara ayırmışlardır. Farz/vacip/sünnet/mendub/müstehab/haram ve mekruh. Bu ayrımdan gaye; mükelleflere sorumluluklarını belirleme...

Bilindiği gibi Usulu'l Fıkıh âlimleri kendisiyle mükellef olduğumuz hükümleri ıstılahi/teknik anlamda kısımlara ayırmışlardır. Farz/vacip/sünnet/mendub/müstehab/haram ve mekruh. Bu ayrımdan gaye; mükelleflere sorumluluklarını belirleme, ceza-i yaptırımları taksim, kaza ve keffaret cinsinden amelin terkine ya da işlenmesine bağlı hukuku kısımlara ayırmaktır.

Yani mesele amellerin kaza-i/yargısal boyutlarıyla alakalıdır. Bazıları bu taksimi yanlış anlamış ve Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* öğretilerini ve sünnetini, örnek alınması gereken noktalarda *'yapılmayabilir'* olarak kodlamıştır. Oysa sahabe; Allah Rasûlü'nün emir ve öğretilerinde, farz-sünnet ayırımı yapmaz, hepsini yerine getirmeye ve güçleri nispetinde itaat etmeye çalışırlardı.

Sahih bir itaatin oluşabilmesi için başka bir mesele ise; hiçbir şeyin onun önüne geçirilmeyeceğinin, onun *sallallahu aleyhi ve sellem* Müslümanın hayatında en önde olması gerektiğinin bilinmesidir.

"Ey iman edenler! Allah'ın ve Rasûlü'nün önüne geçmeyin. Allah'tan korkun. Şüphesiz Allah işitendir, bilendir." [4]

Bir varlığa itaatin temel şartı, insan hayatında onun en önde olmasıdır. Bu konudaki netlik kaybolduğunda, ikilik veya daha fazlalık baş gösterdiğinde bu durumda ilk etkilenecek olan, itaat mefhumudur. Buna bir aileyi örnek verebiliriz. Ailenin yöneticisi öne çıkıp belli olduğunda herkes itaat edilecek merciyi bilir. Ancak bazen babanın öne geçip, başka zamanda ise annenin öne çıkıp babayı bastırması, aile fertlerinde kargaşaya neden olur.

Din de böyledir. Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* her zaman en önde, hayatın görünür yerinde olmak zorundadır. Ta ki Müslüman bireyler ona hakkıyla itaat edebilsinler.

Önceki yazılarımızda da sık sık vurguladığımız gibi maalesef hayatın en görünür yerinde, en önde Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* mevcut değil. Abiler, şeyhler, hocalar, külliyatlar... Her birinin, insanları Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* ulaştırdığına inanılmakta; ancak her biri vakıada birbirine tamamen zıt, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* kokusunu dahi üzerinde taşımayan menhec ve yollar...

Sahabe bu konuda çok hassas davranırdı. Zikredeceğimiz örneklerde görüleceği gibi onlar hayatlarında ona *sallallahu aleyhi ve sellem* mutlak itaat eder, vefatından sonra da onun sünnetine göre

2. *53/Necm, 3-4*
3. *4/Nisa, 80-81*
4. *49/Hucurat, 1*

yaşarlardı. Herhangi bir olay olduğunda insanları toplar, *'Bu konuda Allah Rasûlü'nden bir bilgiye sahip olan var mıdır?'* diye araştırma yaparlardı. Bu anlamda Allah Rasûlü'ne itaatin önündeki engellerin başında taassup gelir. İslam tarihindeki güzide şahsiyetlerin, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* önüne geçirilerek, onlarca farklı yoldan gelen apaçık sünnet terk edilir. Allah Rasûlü'nün emir ve yasakları, mezhebî görüşlere uymadığından; mezhepten değil, sünnetten sarf-ı nazar edilir.

Bir Müslümanın fıkhi bir konuda müçtehid imamlara tabi olması, onların istinbatlarını önemsemesi gayet normaldir. Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* kendi döneminde âlim sahabeleri beldelere yollar, insanlar dinlerini onlardan öğrenir, onların içtihadlarına göre Rabblerine kulluk ederlerdi. Şayet bu durum dinen sakıncalı olmuş olsa; Allah Rasûlü'nün buna engel olması gerekirdi. Böyle bir engelleme bilinmediği gibi; bu işin başlatıcısı da bizzat Allah Rasûlü'dür.

Daha sonra bu uygulama, belli insanların fıkıh alanında temeyyüz etmesi, onların tercihlerinin derlenip bir sistem içinde ele alınmasıyla fıkıh mezhepleri olarak karşımıza çıktı.

Buraya kadar İslam nezdinde hiçbir sorun yoktu. Asıl problem bundan sonra başlamıştır. Mezhepler, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* önüne geçirildi. Sıhhatinde ve kendiyle amel edildiğine ittifak edilen bir nas dahi *'Mezhep imamım bunu bilmiyor muydu?'* gevezeliğine kurban edildi.

Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* dahi soru sorulduğunda *'bilmiyorum, vahyin gelmesini bekleyelim'* dediğine inanan, sahabenin büyüklerinden birçoğunun birçok hadisi bilmediğini, ancak başka sahabelerin bildirmesiyle öğrendiğine inanan bir zihnin, *'mezhep imamı bilmiyor muydu?'* iddiasına inanması şaşılacak şeydir!

Bu bakış açısına göre ittiba ettiği imam, Allah Rasûlü'nden de, bu ümmetin en âlimi olan ashabdan da daha bilgili olmuş oluyor. İnna lillahi ve inna ileyhi raciun.

Buna en güzel örneklerden biri, İbni İshak'ın siyerinde Kehf suresinin nüzul sebebi için zikrettiği kıssadır. Müşrikler, Yahudilerin yönlendirmesiyle Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* bazı sorular sordular. Bunlardan biri de Kehf ashabının durumuydu. Allah Rasûlü onlara cevap

vermedi. *"Gidin yarın size cevap vereceğim!"* dedi. Bunun üzerine vahiy kesildi. Allah Rasûlü *'Allah izin verirse'* demediği için Allah *subhanehu ve teâlâ* ona bunun yanlış olduğunu öğretmek istedi. Uzun bir süre sonra Kehf suresi ve vahyin gecikmesine neden olan durumu izah eden şu ayetler indi:

"Hiçbir şey için 'Bunu yarın yapacağım' deme. Ancak Allah dilerse (yapacağım de). Unuttuğun zaman Allah'ı an ve 'Umarım Rabbim beni, doğruya daha yakın olana eriştirir' de." [5]

Bu kıssada dikkat etmemiz gereken şey, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* dahi dine dair bazı konularda bilgi sahibi olmamasıdır.

Alkame *rahimehullah* Abdullah İbni Mesud'dan *radıyallahu anh* naklediyor:

"Allah Rasûlü namaz kıldırdı. Namazda yanıldı. Namaz bitiminde sahabe:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Namazda yeni bir hüküm mü değişti? diye sordu.

— Hayır, ne oldu ki? diye sordu.

— Namazda şöyle şöyle yaptın, denilince ayaklarını topladı, kıbleye yöneldi, sehiv secdesi yaptı ve selam verdi. Sonra yönünü insanlara çevirdi ve onlara şöyle dedi:

— Şayet namazda bir değişiklik olsa size bildirirdim. ***Lakin ben de sizin gibi bir insanım. Sizden birinin unuttuğu gibi unuturum. Unuttuğumda bana hatırlatınız.****"* [6]

Bir insan Peygamberimizin *sallallahu aleyhi ve sellem* dahi namaz gibi günde beş defa tekrar eden bir amelde yanılıp unutabileceğine inanıyor, lakin

"Hiçbir şey için 'Bunu yarın yapacağım' deme. Ancak Allah dilerse (yapacağım de). Unuttuğun zaman Allah'ı an ve 'Umarım Rabbim beni, doğruya daha yakın olana eriştirir' de."

5. 18/Kehf, 23-24
6. Buhari, 401; Müslim, 572.

mezhep imamının bir şeyi bilmeyeceğini, bildiğini unutabileceğine inanmıyorsa, onun dinden önce akıldan zoru olmalıdır.

"Ebubekir'e yaşlı bir kadın geldi. Mirastan payını soruyordu.

Ebubekir:

— Sana Allah'ın kitabından bir payı bilmiyorum. Rasûlullah'ın sünnetinin sana bir şey taksim ettiğini de bilmiyorum. İnsanlara soruncaya dek bekle, dedi.

Ebubekir, bu konuyu ashaba arz etti.

Muğire bin Şube:

— Ben Allah Rasûlü'nün nineye altıda bir pay verdiğini gördüm, dedi.

Ebubekir:

— Buna başka şahitlik edecek kimse var mı? diye sordu.

Muhammed bin Mesleme de aynı olaya şahitlik edince, Ebubekir ona payını verdi." [7]

"Bir gün Ebu Musa El-Eşari, Ömer'in evine geldi. İçeri girmek için üç defa selam verdi. Karşılık almayınca izin verilmediğini düşünerek geri döndü. Kapıya baktıklarında Ebu Musa ayrılmıştı. Ömer onu gördüğünde neden beklemediğini sordu. Ebu Musa: 'Sizden biri üç defa izin istediğinde kendisine izin verilmezse dönsün...' hadisini nakletti. Ömer, bu hadisi duymadığı için şahit istedi. Kendisine Ebu Said El-Hudri şahitlik edince Ömer: 'Çarşılarda ticaret beni bilgilerden alıkoydu' dedi." [8]

Hepimiz Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* vefatının akabinde yaşanan riddet hadiselerini biliriz. İnsanlardan kimi, yalancı Peygamberlere tabi olmak, kimi de dini terk etmek suretiyle açıkça irtidat etmişti. Bir grup daha vardı ki asıl kafaları karıştıran onlar olmuştu. İslam'ı kabul ediyor, yalancı Peygamberlere tabi olmuyorlardı. Kur'an'dan bir ayete yapışarak zekât vermeye yanaşmıyorlardı.

Allah Rasûlü'nün vefatının akabinde yaşanan riddet hadiselerini biliriz. İnsanlardan kimi, yalancı Peygamberlere tabi olmak, kimi de dini terk etmek suretiyle açıkça irtidat etmişti. Bir grup daha vardı ki asıl kafaları karıştıran onlar olmuştu.

"Onların mallarından sadaka al; bununla onları (günahlardan) temizlersin, onları arıtıp yüceltirsin. Ve onlar için dua et. Çünkü senin duan onlar için sükûnettir (onları yatıştırır). Allah işitendir, bilendir." [9]

Bu ayette zekâtı Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* alacağı, insanlara dua edeceği, onları temizleyeceği anlatılıyordu. Allah Rasûlü vefat ettiğine göre bu özellikler kimsede mevcut değildi.

Ebubekir *radıyallahu anh* bunlarla savaşarak, bunları da riddet taifesine dahil etmek istiyordu. Onunla Ömer *radıyallahu anh* arasında şu diyalog geçmişti:

"Ömer:

— Sen lailahe illallah dediği halde, insanlarla mı savaşacaksın?

Ebubekir:

— Namazla zekâtın arasını ayıranla savaşacağım. Vallahi onlar Allah Rasûlü'ne verdikleri bir oğlağı dahi men etseler onlarla savaşacağım.

Ömer: 'Vallahi anladım ki Allah subhanehu ve teâlâ Ebubekir'in kalbini savaşa açmıştır. Ve bu karar haktır' dedi." [10]

Bu kıssada ilginç olan; Ebubekir de Ömer de *radıyallahu anhuma* konu hakkında varid olan hadisi hatırlamamıştır. Hadisin orijinal metni:

"Ben insanlar Lailahe illallah deyip, namazı kılıncaya ve zekâtı verinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum." [11] şeklindedir.

Bu hadisi şerh ederken Hafız İbni Hacer *rahimehullah* şu satırları kaydeder:

7. *Ebu Davud, 2893; Tirmizi, 2100.*
8. *Buhari, 2062; Müslim, 2153.*
9. *9/Tevbe, 103*
10. *Buhari, 1399; Müslim, 20.*
11. *Buhari, Müslim*

*'Bu kıssada delil vardır ki, **sünnet bazı sahabelerin büyüklerine gizli kalır**, sıradan sahabeler o sünneti bilir. Bundan dolayı sünnete muhalif olan görüşlere değer verilmemelidir velev kuvvetli olsa da. **Ve 'bu sünnet nasıl falancaya gizli kaldı' denilmemelidir.**'* [12]

Örnekler arasından özellikle Ebubekir ve Ömer'e radıyallahu anhuma **dair olanları zikrettim. Bu iki sahabi bi'setin ilk döneminden Allah Rasûlü** sallallahu aleyhi ve sellem **vefat edinceye dek ondan ayrılmamışlardı. Buna rağmen birçok konuda Allah Rasûlü'nün sünnetinden habersiz olabiliyorlardı.**

Bu misallere inanan bir zihniyetin, *'Şu meseleyi falanca mezhep imamı bilmiyor muydu?'* diyerek üzerinde ittifak edilmiş sünnetlere muhalefet etmeleri, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* emrine itaat etmemeleri, gerçekten şaşılası bir durumdur. Kendisiyle Allah Rasûlü'nün önüne set çekilen, ona itaat ve onu örnek alma hususunda insanların ayaklarının kaydığı, *'taklitte taassup'* meselesinde müctehid imamlar bundan beridir. Onların her biri hayatta iken bu sorundan insanları sakındırmıştır.

İmam Ebu Hanife *rahimehullah*: *'Bizim mezhebimizin/görüşümüzün delilini bilmeden ona tabi olunması haramdır.'* demiştir.

İmam Malik *rahimehullah*, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* kabrine işaret ederek: *'Şu kabirde yatanın dışında, herkesin görüşü alınıp reddedilebilir.'* der.

İmam Şafii *rahimehullah*: *'Benim görüşümle Allah Rasûlü'nün hadisi çakışırsa, benim görüşümü duvarın dibine çalın.'* demiştir.

İmam Ahmed *rahimehullah*: *'Bizim söylediklerimizi değil, söylediklerimizin delillerini yazınız.'* demiştir.

Bu minvalde sünnet imamlarından yüzlerce nakil yapılabilir. Anlatmak istediğimiz, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* emirlerine itaat hususunda onlar ellerinden geleni yaptılar. Sonradan gelenler, başta dinin sonra da bu imamların emir ve nasihatlerine kulak vermeyerek, şeytana aleyhlerinde yol verdiler.

12. Buhari 25 nolu rivayet şerhi

Sahabe İtaatine Örnekler

Sahabe, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* sünnetine doğru yerden bakıyordu. Onlar için sünnet, itaat ve hayat demekti. Onlarda taklit/taassup gibi bir problem de olmayınca, ortaya iman ehlini derinden etkiliyen güzel manzaralar çıktı.

"Allah Rasûlü bir gün mesciddeydi. İnsanlara: 'Oturun!' diye emretti. Mescidin dışında mescide doğru gelmekte olan Abdullah b. Mesud, olduğu yere oturdu. Allah Rasûlü, onun bu tutumunu görünce: 'Gel ey Abdullah b. Mesud!' diyerek onu içeri çağırdı." [13]

"Sahabeler mescidde tartışmaya başladı. Tartışanlar, sahabeden Ka'b bin Malik ve İbni Ebi Hadred. Alacak meselesinden dolayı sesleri yükselmişti. Öyle ki, seslerini evinde bulunan Allah Rasûlü işitmişti. Perdesini araladı ve seslendi:

— Ey Ka'b, Ey Ka'b!

— Buyur, ey Allah'ın Rasûlü! Emrine icabet ettim. (Lebbeyk).

Eliyle işaret ederek borcun yarısının düşmesini istedi. Ka'b:

— Yaptım Ey Allah'ın Rasûlü! dedi.

İbni Ebi Hadred'e seslendi:

— Sen de kalk ve öde!" [14]

"İbni Ömer yolda giderken bir bedeviye rastladı, ona selam verdi. Onu bineğine aldı ve ona sarığını hediye etti.

Bu duruma şahit olan İbnu Dinar:

13. Ebu Davud, 1091
14. Buhari, 471; Müslim, 1558.

— Onlar bedevidir, çok azına razı olurlar. Bu kadarına gerek yoktu, dedi.

İbni Ömer:

— O adam benim babamın dostuydu ve ben Allah Rasûlü'nü şöyle derken işittim: 'İyiliğin en iyisi evladın babasının dostlarını gözetmesi, onlara iyilikte bulunmasıdır.' " [15]

"İnsanlar Ebu Zer'i gördüler. Güzel bir elbiseyi ikiye bölmüş, yarısını kölesine giydirmiş yarısını da kendi giymişti. İnsanlar neden tek elbise olarak kendine almadığını sorunca, şöyle cevap vermiştir:

— Ben köleme kızmış ve annesinden dolayı onu ayıplamıştım. Allah Rasûlü bunu duyunca: 'Sen onu annesiyle mi ayıpladın? Sen öyle bir adamsın ki, sende hâlâ cahiliye kalıntıları var. Köleleriniz Allah'ın sizin elinizin altına kıldığı kardeşlerinizdir. ***Yediklerinizden onlara yedirip, giydiklerinizden giydiriniz.*** *Onlara güçlerini aşan sorumluluklar yüklemeyiniz. Yorucu işlerde onlara yardımcı olunuz' dedi."* [16]

Genişlik olan bir konuda Allah Rasûlü neden kızmıştı? Çünkü O, ashabının onun emirlerine harfiyen riayet etmesini istiyordu. Burada kızdığı şey, seferde oruç tutulmuş olması değil, insanlara göstererek orucunu bozmasına rağmen bazılarının itaat etmemiş...

"Allah Rasûlü Hayber gününde: 'Yarın bu sancağı öyle birine vereceğim ki, Allah ve Rasûlü onu sever, o da Allah ve Rasûlü'nü sever.' buyurdu. Sahabenin her biri bu şerefe nail olmak için sabahı zor etmişti.

Sabah olunca Allah Rasûlü, Ali'yi çağırdı ve ona:

— Yürü! ***Allah sana fetih nasip edinceye dek dönme!*** *dedi.*

Ali biraz yürüdükten sonra bir şey sormak istedi. ***Olduğu yönde durarak, arkasına dönmeden*** *sesini yükseltti:*

— Ey Allah'ın Rasûlü! İnsanlarla ne üzere savaşayım..." [17]

"Allah Rasûlü'nün ashabı arasında Cüleybib adında bir genç vardı. Rasûl, bir sahabeye: 'Kızını Cüleybib'e ver' diyerek talepte bulundu. Adam ailesiyle durumu görüşmek için ayrıldı.

Allah Rasûlü'nün talebini eşine iletince eşi öfkelendi:

— Cüleybib'den başkasını bulamamış mı? Ben kızımı falandan filandan sakınmışken nasıl Cüleybib'e vereyim?

"Babası ailenin duruma razı olmadığını belirtmek için evinden çıkacakken, kızı uyardı:

— Allah Rasûlü'nün talebini geri mi çevireceksiniz? ***O sizin için Cüleybib'e razı olduysa siz de olunuz. O beni zayi etmeyecektir.****"* [18]

Bu ve benzeri örnekler, olması gereken itaat örnekleridir. Allah Rasûlü, sahabesinin böyle olmasını istiyor ve onları eğitiyordu. Ümmetin hakiki anlamda kurtuluş ve izzetinin, Allah'ın subhanehu ve teâlâ, kendine sallallahu aleyhi ve sellem vazettiği emirlere hakkıyla itaat etmelerinde olduğunu çok iyi biliyordu. Önceki kavimleri helak eden şey; onların Peygamberlerine muhalefet etmeleri, onların emirlerine karşı gevşek olmalarıydı.

Ebu Said bin Mu'alla radıyallahu anh anlatıyor:

"Ben namaz kılıyordum. O sırada Allah Rasûlü beni çağırdı. Namazı bitirince yanına vardım. Bana; 'Seni çağırmama rağmen benim yanıma gelmekten alıkoyan nedir? Allah subhanehu ve teâlâ: '...Ey iman edenler! Allah ve Rasûlü size hayat verecek şeylere çağırdığı zaman onlara icabet edin.' [19] *demiyor mu?' dedi."* [20]

"Allah Rasûlü seferde bazen oruç tutar, bazen de tutmazdı. Bu konuda genişlik vardı. Fetih yılında Mekke'ye sefer yaptı. Oruçluydu. Kurau'l Ğamim denen mıntıkaya gelince bir bardak su istedi. İnsanlara göstererek orucunu bozdu. İnsanlar da oruçlarını bozdular. Sonra kendisine bazı insanların hâlâ oruçlu olduğu haber verildi. 'Onlar asidir, onlar asidir...' diyerek tepkisini belli etti." [21]

Genişlik olan bir konuda Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem neden kızmıştı? Çünkü O, ashabının onun emirlerine harfiyen riayet etmesini istiyordu. Burada kızdığı şey, seferde oruç tutulmuş olması değil, insanlara göstererek orucunu bozmasına rağmen bazılarının itaat etmemiş ve onu örnek almamış olmasıydı.

---

15. *Müslim, 2552*
16. *Buhari, 30; Müslim, 1661.*
17. *Buhari, 2942; Müslim, 2405.*
18. *İbni Kesir, Ahzab suresi 36. ayetin tefsirinde, İmam Ahmed'in Müsned'de zikrettiğini kaydeder.*
19. *8/Enfal, 24*
20. *Buhari, 4647*
21. *Müslim, 1114*

"Allah Rasûlü bir iş yapmış ve onun yapılmasına da ruhsat vermişti. Ashabdan bazıları, o işi yapmayı uygun görmediler. Bunu duyan Allah Rasûlü minbere çıktı ve: 'Bazılarına ne oluyor da benim yaptığım bir şeyi yapmaktan geri duruyorlar. Vallahi ben sizin Allah'ı en iyi bileniniz ve O'ndan en çok korkanınız olmayı umuyorum' dedi." [22]

Evet, bugün Müslümanların da böyle olması şarttır. Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* emirleri olan sünnete sıkı sıkıya sarılmalıdırlar. Onun sünnetini mütevatir, ahad, örfe uygun olup olmayan, mezhep süzgecinden geçmiş ve geçmemiş, çağın ruhuna uygun olan ve olmayan şeklinde; Allah'ın hakkında hiçbir delil indirmediği, insanların zanna ve hevaya uyarak uydurduğu taksimatlarla parçalamamalıdırlar.

Bilmeliyiz ki bu ümmetin istikameti; Allah Rasûlü'ne itaatleri oranındadır. Allah *subhanehu ve teâlâ* ashabın zatında bütün bir ümmete: *"...Şayet ona itaat ederseniz hidayet bulursunuz..."* [23] hakikatini bildirmiştir. Dünya hayatında da ahiret hayatında da şeref, istikamet, izzet ve sırat-ı müstakim üzere sebat, Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* itaattedir. Kotasız, batıl taksimatlara gitmeden, hoşumuza gitse de gitmese de, Allah Rasûlü'nü *sallallahu aleyhi ve sellem* hiçbir şahıs, mezhep ve görüşe mahkûm etmeden mutlak itaatte...

"Fatıma binti Kays'ı eşi boşamıştı. Ona Muaviye, Ebu Cehm ve Usame bin Zeyd talip oldular. Bu durumu Allah Rasûlü'ne iletti. Ona şu tavsiyede bulundu: 'Muaviye malı olmayan biridir. Ebu Cehm'in sopası elinden düşmez. Usame bin Zeyd'i kabul et.' Fatıma binti Kays: 'Usame'yi istemiyordum. Allah Rasûlü tavsiye edince Allah'a ve Rasûlü'ne itaat olarak kabul ettim. Daha sonra insanların gıpta ettiği bir evliliğim oldu. Allah bana Ebu Zeyd'i[24] *ikram etti, beni onunla şereflendirdi.' "* [25]

Hangi konumda olursa olsun hidayet, dünya ve ahiret hayatının saadeti ona *sallallahu aleyhi ve sellem* itaattedir. O Sirac-ı Münir'dir[26] . Aydınlık/nur onun yanındadır. Ona itaat edenler ilk cahiliyenin karanlığından kurtulup, onun aydınlığıyla aydınlandıkları gibi; yaşadığımız cahiliyenin karalığından kurtulmanın yolu, ona itaat etme ve tabi olmadadır.

22. Buhari; 6101, 7301; Müslim, 2356.
23. 24/Nur, 54
24. Usame bin Zeyd'in künyesi
25. Müslim, 1480
26. 33/Ahzab, 46

"De ki: Allah'a ve Rasûlü'ne itaat edin. Eğer yüz çevirirlerse bilsinler ki Allah kâfirleri sevmez." [27]

"Allah'a ve Rasûlü'ne itaat edin ki rahmete kavuşturulasınız." [28]

"Bunlar, Allah'ın (koyduğu) sınırlardır. Kim Allah'a ve Peygamberine itaat ederse Allah onu, zemininden ırmaklar akan cennetlere koyacaktır; orada devamlı kalıcıdırlar; işte büyük kurtuluş budur." [29]

"Ey iman edenler! Allah'a ve Rasûlü'ne itaat edin, işittiğiniz halde O'ndan yüz çevirmeyin." [30]

"Her kim Allah'a ve Rasûlü'ne itaat eder, Allah'a saygı duyar ve O'ndan sakınırsa, işte asıl bunlar mutluluğa erenlerdir." [31]

"De ki: 'Allah'a itaat edin; Peygambere de itaat edin. Eğer yüz çevirirseniz şunu bilin ki, Peygamberin sorumluluğu kendisine yüklenen (tebliğ görevini yapmak), sizin sorumluluğunuz da size yüklenen (görevleri yerine getirmeniz)dir. Eğer ona itaat ederseniz, doğru yolu bulmuş olursunuz. Peygambere düşen, sadece açık-seçik duyurmaktır.' " [32]

Allah *subhanehu ve teâlâ* bizleri ona *sallallahu aleyhi ve sellem* hakkıyla itaat eden, onu hayatın en görünür yerine koyanlardan eylesin!

Bizleri mübarek aya eriştirdiği gibi onun affına ve bereketine mazhar kılsın. Karşılayacağımız bayramı bizden öncekilere zafer ayı kıldığı gibi, bizlere de ümmetin aydınlık günlerini göreceğimiz zafer ve izzet ayı kılsın.

27. 3/Âl-i İmran, 32
28. 3/Âl-i İmran, 132
29. 4/Nisa, 13
30. 8/Enfal, 20
31. 24/Nur, 52
32. 24/Nur, 54

İtikadi ve Amelî Vesvese

Çoğu vesveseli insan zamanla amelleri terk eder. Bu, tecrübeyle sabit bir durumdur. Nasıl ki, vesvese ilk başladığında çok basit endişelerle başlıyor ve bir yıkama, iki, üç... artarak ilerliyorsa bu durum zamanla ilerlemeye devam eder. Öyle bir boyuta ulaşır ki...

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Hamd, insanı yoktan var eden, ona hidayet yollarını gösteren, insi ve cinni şeytanların tuzaklarına karşı insana korunma yollarını öğreten Allah'a aittir. Salât ve selam, O'nun Nebisine, pak âline, ashabına ve kıyamete kadar onun yoluna tabi olanların üzerine olsun.

İnsanı yaratan Allah *subhanehu ve teâlâ*, hayatın imtihan olması hakikati gereğince, ona düşman olarak insi ve cinni şeytanlar kılmıştır. Âdem'e *aleyhisselam* secde olayıyla başlayan bu düşmanlık, insanoğlunun imtihanının ana meselesidir. İnsana düşman olan İblis henüz Allah'ın katında iken, insana nasıl düşmanlık edeceğini belirtmiş, Allah da ona izin ve mühlet vermiştir.

"İblis dedi ki: 'Öyle ise beni azdırmana karşılık, and içerim ki, ben de onları saptırmak için senin doğru yolunun üstüne oturacağım. Sonra elbette onlara önlerinden, arkalarından, sağlarından, sollarından sokulacağım ve sen, onların çoklarını şükredenlerden bulmayacaksın!' dedi. Allah buyurdu: 'Haydi, yerilmiş ve kovulmuş olarak oradan çık! Andolsun ki, onlardan kim sana uyarsa, sizin hepinizi cehenneme dolduracağım!' " [1]

Bu ayetlerden anlıyoruz ki şeytanın insana yapacağı düşmanlık kesintisizdir. Gayesi insanı Rabbinden uzaklaştırıp ayağını kaydırmaktır. Açıkçası şeytan, insandan intikam peşindedir. Kendinin Allah'ın katından kovulmasına sebep

1. 7/A'raf, 16-18

olarak gördüğü insanı neticede Allah'ın katında kovulmuş bir duruma düşürmek istemektedir.

Bu mücadelede insanın aleyhinde olan şey, şeytanın görünmüyor olması ve insanı vesvese ile/düşünceyle can evinden vurabiliyor olmasıdır.

"Şüphesiz o (İblis) ve taraftarları sizin onları görmediğiniz halde sizi görür." [2]

"O, insanların göğüslerine vesvese verir." [3]

İnsanın düşmanını göremiyor olması, onun tehlikesinin büyüklüğüne işarettir. Ayrıca bu düşmanın, insanın kontrol edemediği ve amellerinin temeli sayılan düşünceye nüfuz ediyor oluşu; onu daha da tehlikeli hâle getirmektedir.

Bu imtihanda insanın lehine olansa, Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* kendine sığınanları koruması, şeytanın tasarruflarından, sadık müminleri muhafaza etmesidir.

"Eğer şeytanın bu fitlemesi seni dürterse hemen Allah'a sığın. Çünkü O, işitendir, bilendir. Takvaya erenler var ya, onlara şeytan tarafından bir vesvese dokunduğunda (Allah'ın emir ve yasaklarını) hatırlayıp hemen gerçeği görürler." [4]

"Kur'an okuduğun zaman o kovulmuş şeytandan Allah'a sığın! Gerçek şu ki: İman edip de yalnız Rabblerine tevekkül edenler üzerinde onun (şeytanın) bir hâkimiyeti yoktur. Onun hâkimiyeti, ancak onu dost edinenlere ve onu Allah'a ortak koşanlaradır." [5]

Şeytanın, mümin kula her cihetten yaklaşıp ayağını kaydırdığı alanlardan biri *'vesvese'*dir. Kimi zaman itikadi konularda, bazen de amelî hususlarda insanı vesveseye/şüpheye düşürür. Şeytanın bu imtihan tarihinde öğrenmiş ve tecrübe etmiş olduğu hakikatlerin başında, yakinin insanın kulluğuna olumlu etkisi olduğudur. Vesvese/şüphe yakini zedeleyip, insanı belirsizliğin dipsiz kuyularına sürüklediği için şeytanın insan aleyhine en fazla kullandığı silahlardan biridir.

İtikadi ve amelî vesvese hususunda birçok Müslüman kardeşimizin muzdarip olduğunu bilmekteyiz. Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* yardım isteyerek itikadi ve amelî konularda Müslümanlara fayda sağlayacağını umut ettiğimiz bu yazıyı kaleme almaya niyet ettik. Çaba bizden, başarı Allah'tandır.

2. 7/A'raf, 28
3. 114/Nas, 5
4. 7/A'raf, 200-201
5. 16/Nahl, 98-100

İtikadi Vesvese

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* itikadi vesveselere dair ümmetini uyarmış ve şeytanın oyunlarına dair onları bilgilendirmiştir.

"Şeytan sizden birine gelir:

— Bunu kim yarattı, der.

Kul:

— Allah, der.

Şeytan sorusunu yeniler:

— Peki şunu kim yarattı, diye.

Kul:

— Allah, der.

Ta ki:

— Allah'ı kim yarattı, der..." [6]

Yine insi şeytanların cinni şeytanlardan yardım alarak Müslümanları itikadi vesveseye/şüpheye düşürdüğüne pratik bir örnek verebiliriz:

Bildiğimiz gibi Müslümanlar meyte/leş yemezler. Allah *subhanehu ve teâlâ* kendiliğinden ölen hayvanları kesin bir dille haram kılmıştır. Müşrikler; *'Muhammed kendi eliyle kestiği/öldürdüğü hayvanı yiyor, Allah'ın altın kılıcıyla kestiği/öldürdüğü hayvanaysa meyte/leş diyerek yemiyor.'* diyerek Müslümanların kafasını karıştırdılar. Bu konu-

6. Buhari, Müslim

da vesveseye kapılan Müslümanlara Allah şöyle cevap verdi:

"Üzerine Allah'ın adı anılmadan kesilen hayvanlardan yemeyin. Kuşkusuz bu büyük günahtır. Gerçekten şeytanlar dostlarına, sizinle mücadele etmeleri için telkinde bulunurlar. Eğer onlara uyarsanız şüphesiz siz de Allah'a ortak koşanlar olursunuz." [7]

Bu ayet insi şeytanların vesvese ve şüpheleri hususunda aydınlatıcıdır. Cinni şeytanların Âdemoğlu cinsinden dostlarına ara ara şüpheler vahyettiğini anlıyoruz. Böylece muvahhidlerin kafası karışacak ve bu tartışmalardan olumsuz etkileneceklerdir. Asıl dikkat çeken husus; Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* bu şüpheye cevap vermemesi, sadece sahabeyi: *"onlara itaat ederseniz, siz de müşriklerden olursunuz"* diyerek uyarmasıdır.

Şayet vesvese bilgiden kaynaklıysa mutlaka bunu izale etmeli, doğru olanı öğrenmeli, olması gereken zorunlu bilginin etrafındaki evhamı def etmelidir. Bunun en güzel yolu, Rabbani ilim adamlarına soru sormak ve deliller ışığında şüphenin/vesvesenin izalesine çalışmaktır.

Evet, gerek insanın damarlarında kan misali dolaşan cinni şeytanlar, gerek de onların dostu olan insi şeytanlar Müslümanı akidesinde şüpheye ve vesveseye düşürmek için ellerinden gelen gayreti sarf ederler.

Bu bazen Allah'ın varlığına, bazen Allah'ın dışındaki gaybi kabullere, kimi zaman kesin tasdik isteyen bir konuda, kimi zaman da insanın üzerinde olduğu yolun hak olup olmadığına dair şüpheler olabilir.

İtikadi Vesveselerden Korunma Yolu

İtikadi vesveseyi iki kısma ayırabiliriz:

1. Bilgiden kaynaklı ve şüpheye dayalı vesveseler: Herhangi bir konuda bir delilin yanlış anlaşılması veya inanılması gereken bir delil hakkında şüphe edilmesinden, insanda vesvese oluşmasıdır.

2. Belli bir asla sahip olmayan, insanın aklına gelip Allah'ın varlığı, ahiret, Peygamberlerin doğruluğu gibi hususlardaki vesveselerdir.

Bu ayrımı yapmamızın nedeni İmam Nevevi'nin kendisinden nakilde bulunduğu İmam Mazeri'nin *rahimehumullah* ayrımıdır. Buna göre şüpheden korunması gereken şahıs şu adımları izlemelidir:

a. Şayet vesvese bilgiden kaynaklıysa mutlaka bunu izale etmeli, doğru olanı öğrenmeli, olması gereken zorunlu bilginin etrafındaki evhamı def etmelidir. Bunun en güzel yolu, Rabbani ilim adamlarına soru sormak ve deliller ışığında şüphenin/vesvesenin izalesine çalışmaktır. Bu tip durumlarda, çoğunlukla okumaya dönük çalışmalar, sadra şifa sonuç vermezler. Ehil olan insanlarla özellikle meselenin düğümlendiği kilit nokta konuşulursa, sonuç elde etme bakımından daha verimli bir yol olduğu tecrübe edilmiştir. Okumaya ve düşünmeye yönelik faaliyetler şüphe/vesveseyi kendi başına çözmeye yönelik girişimlerdir. Vesveseyi üreten zihnin, vesveseyi çözmesini beklemek beyhude bir çabadır. Bu, bizi zehirleyen ilaçtan daha fazla dozda alarak, bizi iyileştirmesini beklemek gibidir.

b. Bilgiye dayalı olmayan şüphelerde ise:

- Şeytandan Allah'a sığınmak,
- Bu düşünceyi terk edip başka düşüncelere dalmak,
- Allah'a ve Rasûlü'ne iman ettim, demek,
- İhlas suresini okumak tavsiye edilmiştir.

Bazı zamanlarda insanın aklına gelen ve çoğunlukla Allah'a taalluk eden vesveselerde, Allah Rasûlü müminlere bu adımları tavsiye etmiştir.

"Şeytan sizden birine gelir:

— Bunu kim yarattı, der.

Kul:

— Allah, der.

Şeytan sorusunu yeniler:

— Peki şunu kim yarattı, der.

Kul:

— Allah, der.

Ta ki:

— Öyleyse Allah'ı kim yarattı, sorusunu sorun-

7. 6/En'am, 121

caya dek böyle devam eder.

Sizden biri bu duruma ulaşırsa Allah'a sığınsın ve bu düşünceyi bıraksın." [8]

İmam Müslim *rahimehullah* bir rivayetinde:

"Kim bu tarz vesveseler hissederse 'Allah'a iman ettim' desin..."

İmam Ebu Davud rivayetinde:

"...'Allah'ı kim yarattı?' dediğinde İhlas suresini okuyunuz. Sonra solunuza üç defa tükürün ve şeytanın şerrinden Allah'a sığının..."

Bu tarz vesveselere düşen kardeşlerimizi bekleyen asıl sorun, şeytanın vesvese sonrası telkinleridir. Kişiyi imanında şüpheye düşürecek tarzda düşünceleri zihnine boca etmeye başlar. *'Sen gerçek anlamda iman etmiş olsaydın böyle düşüncelere kapılmazdın'* ya da *'Senin aklına gelen bu tarz vesveseler seni dinden çıkarmıştır.'*

Bazı insanları o denli avucuna alır ki; bu durumdan dolayı yaptıkları tevbeyi dahi onların aleyhine kullanır.

'Sen her seferinde bu düşüncelerinle dinden çıkıyor, tekrar tevbeyle geri dönüyorsun. Oysa Allah şöyle buyuruyor:

'İnandıktan sonra kâfirliğe sapıp sonra inkârcılıkta daha da ileri gidenlerin tevbeleri asla kabul edilmeyecektir. Ve işte onlar, sapıkların ta kendisidirler.' [9]

'İman edip sonra inkâr edenleri, sonra yine iman edip tekrar inkâr edenleri, sonra da inkârlarını arttıranları Allah ne bağışlayacak, ne de onları doğru yola iletecektir.' [10] ' Diyerek kişiyi içinden çıkamayacağı bir kuyuya itmeye çalışır.

Vesvesede bu boyuta ulaşan kardeşlerin bilmesi gerekir ki; bu sorunu sahabe de yaşamıştır. Gerek Allah Rasûlü döneminde gerek de sonrasında insanlar bu tip vesveseleri yaşadılar.

Ebu Hureyre *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Sahabeden olan bazıları Allah Rasûlü'ne geldiler. Ona sordular:

8. Buhari, Müslim
9. 3/Âl-i İmran, 90
10. 4/Nisa, 137

— Biz öyle şeyler düşünüyoruz ki onu zikredemeyiz, dediler.

Allah Rasûlü:

— Gerçekten onu hissettiniz mi?

— Evet, dediler.

— Bu imanın en açık halidir, diye cevap verdi." [11]

İbni Abbas *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Bazıları Allah Rasûlü'ne geldiler:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Bizim aklımıza öyle şeyler geliyor ki onu söylemektense kül olmayı tercih ederiz.

Allah Rasûlü:

— Allahu Ekber, Allahu Ekber, Allahu Ekber... Onun tuzağını vesveseye çeviren Allah'a hamd olsun, buyurdu." [12]

Görüldüğü gibi yeryüzünün en seçkin insanları da aynı durumu yaşamıştır. Mertebe ve fazilet yönünden onlardan daha aşağılarda olduğunu ikrar eden bir Müslümanın, bu hali normal karşılaması gerekir. Asıl müjdelenmeleri gereken nokta, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* tepkisidir, bu halin imanın en açık hali olduğunu beyan etmiş ve bu durumu hamd edilesi bir nimet olarak algılamıştır. Çünkü şeytanın asıl hedefi insanı imansızlaştırmaktır. Bunu beceremediği ve bu hususta ümit kestiği Müslümanı vesveselerle meşgul etmek ister. Kişinin aklına gelen ve ciddi anlamda rahatsızlık duyduğu bu vesveseler, onun imandan kaynaklı bir hassasiyete sahip olduğunun ve Allah'ın ona yardım ederek şeytanın

11. Müslim
12. Ebu Davud

"...'Allah'ı kim yarattı?' dediğinde İhlas suresini okuyunuz. Sonra solunuza üç defa tükürün ve şeytanın şerrinden Allah'a sığının..."

tuzağını boşa çıkardığının alametidir. Bu da kendisine hamd edilesi bir nimettir.

Vesveseyle karşı karşıya kalıp sonrasında şeytanın *'Sen Müslüman olsan bunları düşünmezdin'* tarzında saldırılarına muhatap olan kardeşlerimizin, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* bu bakış açısıyla olaya bakmaları gerekir. Yine kulları için kolaylık dileyen ve kolaylaştıran Rabblerinin şu nimetini de hatırda tutmaları gerekir:

"Allah benim ümmetimi düşüncelerinde; onunla konuşup amel etmedikleri müddetçe sorumlu tutmaz..." [13]

Rabbimizin bizleri sorumlu tutmadığı vesveselerden muzdarip olmak, bunu sürekli bir problem haline getirip şeytana yeni kapılar açmak, en basitinden Rabbimizin bu lütfuna nankörlük olur.

Amelî Vesvese

Şeytanın insana vesvese verdiği alanlardan biri de amelî olandır. Kulun inancının dışa yansıması olan ameller vesveseyle kuşatıldı mı, kul için yok hükmündedir. Bedenî olarak yerine getirip yorgunluğunu hissetse de, amellerin lezzetini almak bir yana her amel bir işkence seansına dönüşür.

Temizliklerde vesvese, insanın şeytanın avucuna düştüğü ve hayatı kendine zindan ettiği alanlardan biridir. Bu durumda olan kişiler, kendilerine eziyet etmelerinin yanında aynı ortamı paylaştıkları insanlar için de eziyet kaynağıdırlar.

Amelî sahada vesvese dediğimizde bu, tüm amelleri kapsar. Her bir amelin vesvese boyutunu baştan sona ele almak bu yazının sınırlarını aşar. Özellikle çokça yaygın olduğunu müşahede ettiğimiz temizlik/taharet ile ilgili vesveseyi ele alacağız.

Temizlik Hususunda Vesvese

Gerek ibadetler için yapılan manevi temizlik (abdest, gusül) gerek de hijyen amaçlı yapılan temizliklerde vesvese, insanın şeytanın avucuna düştüğü ve hayatı kendine zindan ettiği alanlardan biridir. Bu durumda olan kişiler, kendilerine eziyet etmelerinin yanında aynı ortamı paylaştıkları insanlar için de eziyet kaynağıdırlar. Genelde abdest/guslün tam olmadığına, uzuvların ıslanmadığına, farzın hakkını eda etmediklerine inandıkları için aynı fiili defalarca tekrarlarlar. Ya da bir şeyin temiz olmadığına inandıkları için saatlerce onu paklamakla meşgul olurlar.

İleride geleceği gibi bütünüyle şeytanın projesi olan vesvese, yerinde saymaz. Bu hassasiyet ve şüphe hali her geçen gün daha fazla ilerler. Çoğu zaman da amelin terki ya da ağır psikolojik rahatsızlıklarla neticelenir.

Şimdi vesveseli insanın içine düştüğü şer'i, akli ve örfi muhalefetleri maddeler halinde inceleyecek, Allah'ın yardımıyla bundan korunmaya dair bazı tavsiyelerde bulunacağız.

Vesveseli kişi sürekli Allah Rasûlü'ne *sallallahu aleyhi ve sellem* muhalefet halindedir.

Enes *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Allah Rasûlü bir mud ile abdest, bir sa' ile de guslünü alırdı." [14]

Mud; bir avuç su demektir. Sa'; dört avuç su.

İbni Abbas *radıyallahu anh* anlatıyor:

"Allah Rasûlü abdest uzuvlarını birer defa yıkadı." [15]

Aişe *radıyallahu anh* annemiz anlatıyor:

"Ben ve Allah Rasûlü üç sa' olan bir kaptan beraberce gusül alırdık." [16]

Burada vesveseli kardeşimize sormak istiyoruz:

Bir avuç suyla alınan abdest sizce sahih midir?

Dört avuç suyla alınan gusül yerine gelmiş midir?

Sizin temizlik ve hijyen ölçünüze göre Allah Rasûlü'nün durumu nedir?

Temizliğin imanın yarısı olduğunu söyleyen bir Peygamber acaba bu öğretisine muhalefet mi etmiştir?

13. *Buhari, Müslim*

14. *Muttefekun Aleyh*

15. *Buhari*

16. *Muttefekun Aleyh*

Temizlik anlayışı bu seviyede olan insanlardan tiksiniyor beraber yaşayamıyorsunuz! Acaba Allah Rasûlü ile aynı ortamı paylaşmak durumunda kalsaydınız ondan da tiksinecek miydiniz? (Haşa)

Bu sorulara muhatap olmak dahi; temizlik konusunda kendini hassas zanneden vesveseli insanların, durumunun vehametini kavramaları ve Rabblerinden yardım isteyerek tedavi olmaları gerektiğini anlamaları için kâfidir.

"Onun emrine muhalefet edenler kendilerine bir fitnenin ya da elem verici azabın isabet etmesinden sakınsınlar." [17]

Bir grup sahabe, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* ibadetlerini sordular. Kendilerine haber verilince de azımsadılar. *'Onun gelmiş ve geçmiş günahları affedilmiştir. Biz onun gibi değiliz.'* dediler. Biri sürekli oruç tutacağını, diğeri geceleri uyumadan namaz kılacağını, biri de evlenmeyeceğine dair söz verdi. Bu durumdan haberdar edilen Allah Rasûlü, onları yanına çağırdı. *"Bu sözlerin sahibi siz misiniz?"* diye sordu. *'Evet'* cevabını alınca da onlara:

"Ben oruç tutar, iftar ederim. Bazen namaz kılar bazen de uyurum. Kadınlarla evlenirim. Allah'a yemin olsun ki, sizin Allah'tan en korkanınız ve Allah'ı en iyi bileniniz de benim. ***Kim benim sünnetimden yüz çevirirse benden değildir.****"* [18]

Temizlik hususunda Allah Rasûlü'nü aşan, onun sünnetine muhalefet eden, onun sünneti seviyesinde yaşayanlardan tiksinen kardeşlerimiz bu tehdite birinci dereceden muhatap olduklarını bilmeli ve şeytanın şerinden Allah'a sığınmalıdırlar.

Vesveseli İnsan İsrafa Düşer

Vesveseli insanlar israf içerisindedir. Kullandıkları su miktarı, harcadıkları temizlik malzemeleri ve en önemlisi vakit ziyanından dolayı her amellerinde müsriflerden kabul edilirler.

"...Muhakkak Allah israf edenleri sevmez..." [19]

"...Saçıp savurma/israfçı olma! Çünkü israf edenler şeytanın kardeşleridir..." [20]

"Abdullah bin Muğaffel isimli sahabe oğlunu işitti, şöyle dua ediyordu:

— Allah'ım, ben cennete girersem cennetin sağ tarafından beyaz bir saray istiyorum.

Oğlunu uyardı:

— Oğulcuğum! Allah'tan sadece cenneti istemen yeterlidir. Ben Allah Rasûlü'nü: 'Bu ümmette dua ve temizlik hususunda haddi aşanlar olacaktır.' derken işittim." [21]

Vesveseli kardeşimiz, abdest ve temizlik hususunda haddi aşmıştır. Bu da önceki milletleri helak eden aşırılık/ğuluv ahlakından başka bir şey değildir.

"Aşırılıktan sakınınız. Şüphesiz sizden öncekileri helak eden, aşırılıktan başka bir şey değildir." [22]

İnsanlara Eziyet Edip Zarar Verir

Müslümanın temel özelliği; başkalarına faydalı olması, müminlerin sıkıntılarını gidermesi, hayatı onlara kolaylaştırmasıdır. Bunun zıddı ise zulümdür ve Allah, zulmü haram kılmıştır.

"Kim bir müminin dünyalık sıkıntılarından birini giderirse, Allah da onun kıyamet günü sıkıntılarından birini giderir. Kim zor durumda olana kolaylık sağlarsa, Allah da ona dünyasında ve ahiretinde kolaylık sağlar. Kim Müslümanın ayıbını örterse, Allah da onun dünyada ve ahirette ayıplarını örter. Kul kardeşinin yardımında olduğu müddetçe, Allah da onun yardımındadır." [23]

---

17. 24/Nur, 63
18. Buhari
19. 7/A'raf, 31
20. 17/İsra, 26-27
21. Ebu Davud, İbni Mace
22. İmam Ahmed
23. Müslim, Ebu Davud

"Ey kullarım! Ben zulmü nefsime haram kıldım. Sizlerin arasında zulmü haram kıldım. Birbirinize zulmetmeyiniz." [24]

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* bir gün minbere çıktı ve yüksek sesle şunları söyledi:

"Ey dilleriyle iman edip, iman henüz kalplerine yol bulmamış olanlar! Müslümanlara eziyet etmeyin..." [25]

"Abdullah bin Mübarek'e İslam'da en hayırlı ve mizanda en ağır, kıyamet gününde kişiyi Allah Rasûlü'ne en sevimli ve yakın kılacak güzel ahlakın ne olduğunu sordular. Cevap olarak şöyle dedi:

'Güleryüz, iyilik saçmak ve insanlara eziyet etmemektir.' " [26]

Vesveseli insan bu soruyu kendine sormalıdır. Ben çevremdekilere faydalı, onlara hayatı kolaylaştıran bir insan mıyım?

Yoksa onlara zulmeden, eziyette bulunan, hayatı çekilmez kılanlardan mı?

Vesveseli insan hayatı kendine daraltıp, zehir ettiği gibi; çevresindekilere eziyeti çok daha büyüktür. Kendisi temizlik hususunda bu denli bir hassasiyete(!) sahipken, hayat onun için yorucuysa; bu hassasiyeti taşımayan ve haklı olarak aşırılık görenler için nasıl olsun?

Onurunu ve Karakterini Çiğner

Yaptığı davranışlarla kendisini küçük düşürür. Aklı kemale ermemiş bir çocuğun dahi güleceği durumlara düşürür kendini.

İbnu'l Cevzi *rahimehullah* Hanbeli âlimlerinden şu olayı aktarır:

'Adamın biri İbni Akil'e gelip sordu:

— Ey imam! Ben defalarca suya dalıp çıkmama rağmen guslümün sahih olup olmadığında şüphem vardır. Bu durumda ne yapmalıyım?

İbni Akil, adama der ki:

— Sizin bir şey yapmanıza gerek yoktur. Çünkü gusül ve namaz size vacip değildir.

Adam aldığı cevaptan bir şey anlamayınca İmam durumu izah etti:

— Allah Rasûlü bir hadisinde şöyle buyurur: 'Uyanıncaya kadar uyuyandan, bülüğa erene dek çocuktan, akıllanana dek deliden kalem/sorumluluk kaldırılmıştır.' Tekrar tekrar suya girdiği halde vücudunun tam ıslanıp ıslanmadığından şüphede olan ancak delidir.'

Gazali *rahimehullah* şöyle der:

'Vesveseli insan ya sünneti bilmiyordur ya da onun aklında kusuru vardır. Her ikisi de kul için büyük ayıplardandır.'

Vesveseye kapılmış olanların çoğu kendi aşırılıklarını görmek yerine başkalarını gevşeklikle suçladıklarından tedaviye yanaşmazlar.

Amelin Terki Tehlikesi

Çoğu vesveseli insan zamanla amelleri terk eder. Bu, tecrübeyle sabit bir durumdur. Nasıl ki, vesvese ilk başladığında çok basit endişelerle başlıyor ve bir yıkama, iki, üç... artarak ilerliyorsa bu durum zamanla ilerlemeye devam eder. Öyle bir boyuta ulaşır ki ne yaparsa yapsın amelin olmadığına inanmaya başlar. İşte bu nokta amellerin terk edildiği ve şeytanın zafer ilan ettiği noktadır.

Saydığımız maddelerde de görüldüğü gibi müvesvis hem dinen, hem de sosyal anlamda din, akıl ve mürüvvet sahiplerinin kabul etmeyeceği bir konumdadır. Özellikle dinini ifsad etmesini, hayatı kendine zindan etmesini önemsemese dahi; başkalarına eziyet etme hakkına sahip olmadığını bilmeli ve her anının kul hakkına girmeyle büyük bir vebale dönüştüğünü idrak etmelidir.

Vesveseden Korunma Yolu

Kişinin Hastalığını Kabul Etmesi

Vesveseden korunmanın ilk adımı; müvesvisin hasta olduğunu kabul etmesidir. Özellikle şer'i naslar, Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* ve selefin uygulamaları kendisine gösterilerek,

24. Müslim
25. Tirmizi
26. Tirmizi

üzerinde olduğu hâlin İslam'ın razı olmadığı bir hâl olduğu müvesvise kabul ettirilmelidir.

Vesveseye kapılmış olanların çoğu kendi aşırılıklarını görmek yerine başkalarını gevşeklikle suçladıklarından tedaviye yanaşmazlar. Hastalıklarını kabul ettikleri zaman da çok ilerlemiş olduğundan genelde netice elde edemezler.

Zikir ve Rukyeye Sarılmak

Vesvese şeytanın kulu saptırma yollarından biridir. Başlangıcı, ilerleyişi ve içinden çıkılmaz bir hâle gelmesi süreçlerinde hep şeytan vardır. Kaynağını kurutmadan, vesveseden kurtulmak neredeyse mümkün değildir.

Öyleyse vesveseden korunmak, ancak şeytandan korunmakla mümkündür.

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah, Yahya'ya kendisiyle amel etmesi ve kavmine amel etmelerini emretmesi için beş şey emretti. Yahya, kavmini Mescid-i Aksa'ya toplayıp onlara bu emirleri bildirdi: '...Ve size Allah'ı zikretmenizi emrediyorum. Allah'ı zikreden kişinin misali, arkasında kuvvetli ve süratli bir düşman topluluğunun kendini kovaladığı adamın misali gibidir. Adam düşmanından kaçar. Ta ki çok korunaklı bir kaleye gelince düşmandan kendini korur. İşte insan da böyledir. Şeytandan ancak zikirle korunabilir...' " [27]

Şeytanın vesveselerinden korunmak, vesvesenin kul üzerindeki etkisini azaltmak için kişinin bolca Rabbini zikretmesi gerekir.

Özellikle sünnette varid olan sabah-akşam zikirlerine devam etmesi, şeytanı insandan uzaklaştıran Ayete'l Kursi, Bakara'nın son iki ayeti ve insanı şeytandan koruyan Muavvizeteyn surelerini sürekli okuması gerekir. [28]

27. *Tirmizi*
28. *"Bakara suresinde bir ayet vardır ki Kur'an ayetlerinin efendisidir. Şeytan olan herhangi bir evde okunursa (şeytan) o evden çıkar. (O ayet) Ayete'l Kursi'dir." (Beyhaki)*

"Kuran'da iki ayet vardır ki, müminler için şifadır ve Allah'ın sevdiği şeylerdendir. O iki ayet Bakara suresinin son iki ayeti (olan Amenerrasûlü)'dür." (Deylemi, Camiu's Sağir)

"Her kim Bakara suresinin başından dört ayet, Ayete'l Kursi ve ondan sonraki iki ayet, surenin sonundan da 3 ayet olmak üzere, bir gece içinde Bakara suresinden 10 ayet okursa, o gece o eve şeytan giremez." (Darimi, Mecmau'z Zevaid)

"Sabah akşam İhlas ve Muavvizeteyn surelerini üçer defa oku! Bunlar, bütün belaları, afetleri, sıkıntıları ve istemediğin kötü şeyleri giderir." (Nesai, Tirmizi)

Üstüne Gitme

Vesveseli insanların çoğu; vesveseli oldukları konularda bazı anlamsız duygulara sahiptirler. Bunu aşmanın tek yolu o duygu ve düşüncelerin üzerine gitmek, zorlanarak da olsa onları yenmeye çalışmaktır. Temizlik hassasiyete sahip insan için bu durum zor olsa da, başkalarına eziyet ederek kulların; şeytana hizmet ederek Rabbinin hukukunu çiğnemesinden daha iyidir.

Örneğin; abdest hususunda vesveseli olan biri Allah Rasûlü'nü *sallallahu aleyhi ve sellem* örnek alarak bir avuç suyla abdest almaya nefsini zorlamalı ve abdest uzuvlarını birer defa yıkamalıdır.

Bir şeye yıkamadan dokunamayan veya herhangi bir şeyle teması olduktan sonra mutlaka vücut azalarını dezenfekteye ihtiyaç duyan, bunu yapmayanlardan rahatsız olan kardeşlerimiz nefislerini zorlamalıdırlar. Allah Rasûlü'yle yaşayacak olsa, ona *sallallahu aleyhi ve sellem* burun kıvıracak, belki dokunduğu şeyi yıkamadan yemeyecek veya dokunamayacak olmanın çirkin halini tahayyül etmelidirler.

Birçok samimi Müslüman, vesvesenin üzerine giderek onu yendiler. Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* yardım isteyerek, üzerine gidecek her kardeşimizin netice alacağını Rabbimizden temenni ediyoruz.

Psikolojik Destek Alma

Temizlik ve hijyen konusunda vesveseli olan **insanların bazıları** yaşadıkları birtakım olayların yıpratıcı etkisinden sıyrılmak için bir şeylere yönelirler. Belli bir zaman sonra unutturması için yöneldikleri şey onlarda takıntı haline gelir.

Ebu Said El Hudri** radıyallahu anh **anlatıyor:

"Rasûlullah cin ve nazardan korunmak için çeşitli dualar okurdu. Nas ve Felak sureleri inince, diğerlerini terk edip, bu iki sureyi okurdu." (Tirmizi, İbni Mace)

Ayrılık, ölüm, ihanete uğrama gibi insanın hazırlıksız olduğu ve yaşamını derinden sarsan, bir an akıldan çıkmayan hadiselerin çoğu böyle bir tehlike barındırır içinde.

Bu süreci atlatmak için aklın ve nefsin meşgul edildiği şeyler ise ilerde hayatı derinden etkileyen takıntılara dönüşür.

Bu işi para tuzağına çevirmeyen, tanınan ve kendisine güvenilen bir uzmandan bu konuda yardım alınabilir. Özellikle de temizlik ve benzeri vesveselerin, belli bir olaydan sonra başladığı insanlar, bu yardımı almalıdırlar. Burada altını çizmek istediğimiz nokta, konuşarak vesveseyi tetikleyen unsuru bulmak ve onun yıkıcı etkisini, nasihat/öğüt/terapi yoluyla hafifletmek, böylece vesveseyi oluşturan etkeni ortadan kaldırmaktır. İlaç tedavisi olarak isimlendirilen antidepresan (zehir/uyuşturucu) tarzı ilaçların kullanımı şer'an caiz olmamakla beraber insan fıtratına da uygun değildir.

Konumuzun başında zikrettiğimiz gibi amelî vesvese dediğimizde bu çok geniş bir alanı kapsar. Her amelin kendine göre bir vesvese biçimi vardır. Lakin vesvesenin kaynağı ve mantığı bir olduğundan zikrettiğimiz maddeler tüm amelî vesveseler için uygulanabilir. [29]

Rabbimizden temennimiz bu yazıyı vesvese ile müptela kardeşlerimize faydalı kılması, bu tuzağa düşme tehlikesiyle karşı karşıya olanlara uyarıcı olmasıdır.

Rabbimiz! Bizlere Ramazan'ı idrak etmeyi nasip ettiğin gibi bu aydan mağfiret olunmuş bir şekilde çıkmayı da nasip eyle. Bizlere ve Müslümanlara idrak edeceğimiz bayramı mübarek kıl. Amellerimizi kabul buyur. Bayramla beraber gelecek sevinci daimi ve hakiki bir sevinç olarak bize ihsan et...

---

29. *Buna namazı örnek verebiliriz. Sürekli rekât sayısında şüphe eden, abdestli olup olmadığını unutan, namazda yellendiğini düşünerek namazdan çıkan, fazla niyet getirme bid'atının cezası olarak defalarca niyetini yenileyen de amelî vesveseye düşenlerdir...*

Temizlik için zikrettiğimiz maddeler burada da geçerlidir.

Kişi, öncelikle hastalığını kabul etmek zorundadır. Bu haline hassasiyet dediği müddetçe, şeytana hizmetini ihtiyat diye isimlendirdikçe bundan kurtulması mümkün değildir. Hastalığını kabul etmesinin yolu Allah Rasûlü'nün sallallahu aleyhi ve sellem namazına dair hadis kitaplarının ilgili bölümlerini okumalıdır. Üzerinde olduğu hâlin, onun genişliğiyle uyuşmadığını görecektir.

Hususen namazla ilgilenen bir şeytan vardır. İmam Müslim'in naklettiği hadiste:

"Sahabelerden biri Allah Rasûlü'ne gelir:

— Şeytan benimle namazım arasına giriyor, diye şikâyette bulunur.

Allah Rasûlü:

— O Hinzeb adında bir şeytandır. Onu hissettiğinde ondan Allah'a sığın ve soluna üç defa tükür, diyerek sahabeye yol gösterdi."

Namazda vesveseli insan öncelikle ihtiyat, namaza değer vermek gibi kendini kandırdığı kavramları bir kenara koymalı ve Hinzeb adlı şeytanın avucunda olduğunu kabul etmelidir. Birçok vesveseli, bu hadisi duyduğunda takıldıkları ilk nokta insanın üç defa soluna tükürecek olmasıdır. 'Bu, namazı bozmasın?' diye sorarlar genelde. Bu endişeleri dahi; durumun vehametini göstermesi açısından yeterlidir. Haşa, Allah Rasûlü ümmetine namazla bağdaşmayan bir tavsiyede bulunmuş olur müvesvisin yanında!

Bu hastalıkla muzdarip olanların İmam Buhari'nin Sahih'inde 21. Kitap olan 'Namazda amel' bölümünü okumaları faydalı olacaktır.

Hastalığının şeytandan kaynaklandığını kabul ettikten sonraki adım; sürekli Allah'ı zikir ve koruyucu dualarla şeytandan korunmadır.

Sonraki adım üstüne gitmedir. Vesvese noktasına takılmadan, olmadığını düşünse dahi amelini geçerli saymasıdır.

"Şeytan namazda sizden birine gelir. Ona yellendiğini hayal ettirir. Sizden biri koku ve ses duymadıkça namazından ayrılmasın."

Özellikle bu hadisi göz önünde bulundurup yakinî bir durum olmadıkça sırf vesveseden dolayı amelini terk etmemelidir.

Hakeza mükemmeliyetçilik hastalığına yakalanan ve bundan dolayı hiçbir ameli yapamayan, başladıklarını 'olmuyor' diyerek terk eden, en iyisini yapacağım derken hiçbir şey yapmayanlar da bunun hastalık olduğunu bilecek, Allah'ı zikrederek bu problemin kaynağı şeytanı uzaklaştıracak ve üzerine giderek bu vesveseyi yenecektir Allah'ın izniyle.

ozcanyildirim@tevhiddergisi.com | ÖZCAN YILDIRIM

Allah'a Tevbe Etmek İstediğin Zaman... -2-

Allah'ın senden kabul etmesini istiyorsan, tevbeyi kabul etmeme korkusu içerisinde olman ve sürekli bundan Allah'a sığınman gerekir. Tevbenin kabul olmaması ile ilgili korkuya, sakınmaya devam etmen, kıyamet günü Allah'ın izni ile güzel bir netice alacağının bir işaretidir.

Allah'a hamd, Rasûlü'ne salât ve selam olsun...

Sorumuz ile bu konumuza devam edelim: Allah'a tevbe etmek istediğin zaman O'nunla nasıl muamele etmelisin?

Tevbe konusuna baktığımızda, onun üç kısımdan oluştuğunu göreceğiz:

Birinci Kısım: İnsanların genelinin yapmış olduğu tevbe. Bu, günah ve masiyetlerden ötürü yapılır.

İkinci Kısım: Genel olarak yapılan tevbenin daha üzerinde olan, özel bir tevbedir. Bu da müstehab olanları terk etmekten dolayı yapılır.

Üçüncü Kısım: Bu, en yüksek mertebedir ki çok daha özeldir.

Çok özel olan tevbe nedir? Masiyetlerden tevbe, müstehablardan tevbe... Bundan daha ötesi neyden tevbe edilecek?

Bu kısım, kulun mübah olan fiillerden tevbe etmesi ve bütün amellerini hasenata çevirmesidir.

Birisi şunu diyebilir: *'Mübah olanlar haram değil. Neden tevbe edeyim?'* Aslında tevbe sadece haram olan hususlara yapılmaz. Mübahlara dair yapılan tevbe, o mübahları sevaba ve hasenata çevirir. Aslında mübah olanlara Allah ruhsat vermiştir. Bunda hiçbir problem yoktur. Fakat kendisinde buna dair ilim bulunan kimse, bu ruhsat olan

hususları dahi iyiliklere çevirebilir. Bu da Allah'ın katında en yüksek makamdır.

"De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür." [1]

Mübahları hasenata çevirmenin yolu aklıselim bir şekilde niyet etmektir. Başıboş gördüğün herhangi bir fiil, sadece kalpteki samimi bir niyet ile ecre dönüşebilir. Örneğin, insanın yemek yemesi. Yemeği yerken namaza güç yetirebilmek için niyet edersen, bu yemeği yemen senin için ecir olur.

Başka bir örnek: İnsan saatlerce niyetsiz bir şekilde uyuyabiliyor ve dolayısıyla hiçbir ecir de alamıyor. Bu da yedi-sekiz saatin ecirsiz bir şekilde insanın ömründen gitmesi demektir. Hâlbuki kişi Allah için çabalamaya, onu anmaya, onun yolunda mücadele verme gayesiyle uyuyup dinlense bu onun için ecir olur.

Kardeşim, işte bu, *'Ebrar'* olanların ticaretidir! Çünkü onlar öyle zekidirler ki, niyetlerini topraktan altına dönüştürürler. Herkes maden yatağını bilebilir. Fakat ondan istifade eden sadece onu işlemesini bilenlerdir!

Mübahları hasenata çevirmenin yolu aklıselim bir şekilde niyet etmektir. Başıboş gördüğün herhangi bir fiil, sadece kalpteki samimi bir niyet ile ecre dönüşebilir.

Şaşılacak olan durum şu ki; niyetin çok basit olması, hiç kimseyi yormamasıdır. Niyet ederken yorulan kimse biliyor musun? O halde niyet basittir. Fakat nice basit görünen şey, insanı helak etmeye yetmiştir.

Niyet kalbe yönelik eylemlerin belki en basiti gözükebilir. Çünkü bedenî bir yorgunluğu asla yoktur! Fakat insanın, kalbini bir ömür boyu muhasebe zindanına sokmasına da vesile olan şeydir. Selefin niyetlerinin ıslahına yönelik yıllar yılı mücadele ettiği ile ilgili haberler, bunun en güzel şahididir.

Allah'ın Tevbemi Kabul Edip Etmediğini Nereden Bileceğim?

Aslında kişi tevbenin kabul olmaması ile ilgili endişeye kapılmamalıdır. Çünkü Allah *subhanehu ve teâlâ*:

"Allah ancak takva sahiplerinden kabul eder." [2] buyurmaktadır.

Allah'ın senden kabul etmesini istiyorsan, tevbeyi kabul etmeme korkusu içerisinde olman ve sürekli bundan Allah'a sığınman gerekir. Tevbenin kabul olmaması ile ilgili korkuya, sakınmaya devam etmen, kıyamet günü Allah'ın izni ile güzel bir netice alacağının bir işaretidir. Çünkü Allah *subhanehu ve teâlâ* cennet ehli olan kimselerin kendi aralarındaki o güzel konuşmayı da aktarır:

"Cennettekiler birbirlerine dönüp sorarlar: 'Doğrusu bundan önce ailemizin yanında bile ***korku içindeydik****; Allah lütfedip bizi kavurucu azapdan korudu; doğrusu bundan önce de O'na yalvarıyorduk; Çünkü iyilik eden, esirgeyen ancak O'dur."* [3]

Onların dünyada iken korku içerisinde olmaları selamete ermelerine, kurtulmalarına vesile olmuştur. Çünkü korkan kimse, sürekli kendisini amellerin içerisinde bulur ve sürekli çaba gösterir. Fakat ümmetin müzmin hastalıklarından olan mutmainliğin, emniyetin içerisine dalan ve nefsine rahatlık aşılayan kimse eksikliklerini görmez. Onun üzerindeki bu durum kıyamet gününe kadar devam eder. Kıyamet günü de beklemediği bir durum ile karşılaşır ki, Allah bizleri bundan muhafaza etsin.

Bir adam Hasan-ı Basri'ye *rahimehullah* gelir ve şöyle der: *'Ey Ebâ Said! Biz bir topluluk ile dostluk içerisindeyiz. Onlar bizleri o kadar korkutuyorlar ki, kalplerimiz paramparça oluyor.'* O da şu cevabı verir: *'Rahata ulaşana kadar seni korkutan bir topluluk ile dost olman, korkularla yüzyüze gelene kadar sana rahatlığı, emniyeti telkin eden bir topluluk ile dost olmandan daha hayırlıdır.'*

Kardeşim, kalbine tevbenin garantisini asla aşılama! Sen dünya kadar amel yapsan da, bunları vesile kılsan da, yine de böyle bir zanna kapılma.

Ali b. Ebi Talib'e *radıyallahu anh* bak... Allah bizi onunla beraber haşretsin. Bak ne diyor: *'Allah'ın*

1. 39/Zümer, 9
2. 5/Maide, 27
3. 52/Tur, 25-28

benden bir iyiliği kabul ettiğini bilsem, bilmediğim bir şey bana ölümden daha sevimli olmazdı.' Hem de bu sözleri cennet ehli olmasına rağmen söylüyor...

Yine şöyle der: *"Amele gösterdiğinizden daha çok, amelin kabulüne özen gösterin. Allah'ın şu sözünü işitmediniz mi: 'Allah, ancak takva sahiplerinden kabul eder.'* [4] "

Fadale b. Ubeyd *rahimehullah* ise şöyle demiştir: *'Eğer Allah'ın benden hardal tanesi ağırlığınca bir ameli kabul ettiğini bilsem, bu benim için dünya ve içindekilerden daha çok sevimlidir. Çünkü Allah şöyle buyurur: 'Allah, ancak takva sahiplerinden kabul eder.'* [5] '

Malik b. Dinar *rahimehullah* der ki: *'Allah'ın ameli kabul etmemesinden korkmak, amelden daha ağırdır.'*

Bu ve benzeri örnekler çok fazladır...

Yapmış olduğun tevbenin makbul olduğunun alameti, kulun tevbeden önceki haline kıyasla tevbe sonrası hayır üzere olması, ilerlemesi ve bunun devam etmesidir. Bir günahtan tevbe ettiğinde arkasından iyilik işlemesi, önceden yapmadığı taatleri, ibadetleri ve iyilikleri yapmasıdır. Fakat bunu tevbe sonrasında yapmalıdır. İşte bu, tevbenin sağlıklı olduğunun alametlerindendir.

Bu bahsettiklerim, tevbe etmek istediğin zaman Allah ile arandaki yapacağın muamelelerden bazısıdır.

Allah'tan tevbelerimizi kabul etmesini, günahlarımızı temizlemesini, katındaki derecemizi yükseltmesini, hiçbir gölgenin olmadığı o günde bizi arşının altındaki gölgede toplamasını isterim.

Hitam-ı Misk

Seninle Mayıs 2012'den itibaren başladığımız ve 28 aydır devam eden güzel silsilemize, bu yazı ile son veriyorum. Âlemlerin Rabbi olan, tek firar edeceğimiz sığınak olan Allah ile muamelenin türlerini âcizane paylaşmaya çalıştım. Geriye sadece senin bunlarla amel edip etmeme tercihin kalmıştır. Dilersen amel eder, Allah ile muamelenin lezzetini tadar ve firdevslere vâris olma yolunda bir adım atmış olursun. Dilersen önceki hayatında tasavvur ettiğin bir anlayış ile yaşarsın. Fakat şunu bilmelisin ki, iman edenlerin özelliklerinden birisi de sözü işitip, en güzeline tabi olmaktır. Kurtuluş da nasihate kulak verip, amel etmekten geçer.

"Onlar ki; sözü dinlerler de, en güzeline uyarlar. İşte bunlar; Allah'ın kendilerini hidayete eriştirdiği kimselerdir. Ve işte bunlar; akıl sahiplerinin kendileridir." [6]

Allah *subhanehu ve teâlâ* bu ameli bizden kabul etsin ve canlarımızı da Müslüman olarak alsın.

"Rabbim; bana sen mülk verdin ve sözlerin tevilini öğrettin. Ey göklerin ve yerin yaratanı; Sen, dünyada da, ahirette de benim velimsin. Müslüman olarak canımı al. Ve beni salihlere kat." [7]

'Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun' duamız ile...

'Eğer Allah'ın benden hardal tanesi ağırlığınca bir ameli kabul ettiğini bilsem, bu benim için dünya ve içindekilerden daha çok sevimlidir. Çünkü Allah şöyle buyurur: 'Allah, ancak takva sahiplerinden kabul eder.' '

4. 5/Maide, 27
5. 5/Maide, 27
6. 39/Zümer, 18
7. 12/Yusuf, 101

Sorumluluk İmtihandır

Bir şeyin Allah'tan mı, insanın nefsinden mi kaynakladığını ayrıştırıcı bir kaide. Dua ve ihlas. Evet, dua ve ihlastan başkası değildir bu kaide. Bir insan, hayatında olan bir şeyin Allah'tan olduğunu hakkıyla kabul ediyorsa, o şeyi duayla koruma altına alır.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Rabbim seni hayır ve selamet içinde kılsın. Geride bıraktığın Ramazan'ı afv ve bağışlanma, karşıladığın bayramı senin ve İslam ümmeti hakkında hayırlı ve mübarek eylesin.

Süleyman'ı *aleyhisselam* bilirsin. Allah *subhanehu ve teâlâ* onu Kur'an'da ilim ve anlayışlı olmakla zikretmiş ve övmüştür:

"...Biz meseleyi Süleyman'a fehmettirdik..." [1]

"Andolsun biz Davud'a ve Süleyman'a ilim verdik..." [2]

Allah *subhanehu ve teâlâ* Süleyman'a *aleyhisselam* mülk verip, onu insanlar, hayvanlar ve cinler topluluğundan sorumlu kılınca Süleyman bu durumu şöyle anladı:

1. *21/Enbiya, 79*
2. *27/Neml, 15*

"...Bu, Rabbimin benim üzerimdeki fazlıdır. O, şükredenlerden mi olacağım yoksa nankörlerden mi; bunu görmek için beni imtihan ediyor... Kim şükrederse nefsi için şükretmiş olur. Kim de nankörlük ederse, şüphesiz benim Rabbim El-Ğaniyy ve El-Kerim olandır..." [3]

Şayet Rabbin seni İslam davası adına sorumluluk almak ve bu şerefli davaya hizmet etmekle şereflendirmişse bu satırlarda senin de payın vardır.

İlim ve anlayış sahibi Süleyman'ın *aleyhisselam* öğüdü kulaklarında çınlamalı, günlük yaşantının unutulmazları arasında olmalıdır.

Yani sen sorumluluk almakla imtihandasın. Rabbin seni deniyor. Bu imtihanın şükredenlerinden olursan, bu senin iyiliğin içindir. Şükretmez ve nankörlerden olursan sadece nefsine zarar verirsin. Seni imtihan eden El-Kerim olan Allah'tır. Bugün sana lütfedip, ihsan ve keremiyle İslam'a hizmet etme şerefi nasip etti. Sen buna nankörlük edersen, bunu senden alıp, bunu hak eden ya da imtihan sırasını bekleyen başka bir kula verecektir. Ayrıca O *subhanehu ve teâlâ* El-Ğaniyy'dir, zengindir. Ne sana, ne de şükrüne ihtiyacı yoktur.

Sen O'na *subhanehu ve teâlâ* şükredip O'nu layıkıyla övmesen dahi, O'nu hamd ile tesbih eden sayısız kulları vardır. Senin O'na muhtaçlığın ve O'nun senden ve âlemlerden müstağni oluşunu şu ayetler ne de güzel anlatıyor:

"Ey insanlar! Allah'a muhtaç olan sizsiniz. Zengin ve övülmeye layık olan ancak O'dur. Allah dilerse sizi yok eder ve yerinize yeni bir halk getirir. Bu da Allah'a güç bir şey değildir." [4]

Seninle paylaşmak istediğim mesele ise; ne yaptığımızda şükredenlerden olacağımızdır. Biliyorum ki ne sen ne de başka bir Müslüman, kendisine verilen bir nimetin imtihanında nankörlerden olmak istemez. Şimdi beraberce şükredenlerden olmanın yolunu araştıralım.

1. Sorumluluğun Allah'tan ve O'nun Fazlından Olduğunu Bilmek

Bir nimete şükrün birinci adımı; farkındalıktır. İnsanın, Allah'ın umumen her nimetin sahibi olduğunu ikrar ettiği gibi; hayatın içindeki hususi nimetleri de fark edip, bunun şuurunda olmasıdır.

Süleyman *aleyhisselam* ne güzel demişti, mülk ve sorumluluk nimeti için:

"...Bu, Rabbimin fazlındandır."

Bu satırları okurken *'hamd olsun'* dediğini duyar gibi oluyorum. Hepimiz bu nimetlerin Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* olduğunu biliyor ve ikrar ediyoruz, diyorsun. Ben, acele etme derim. Daha kelamın dibacesindeyiz!

Sen de biliyorsun ki İslam, alametler dinidir; iddialar dini değil. Yani *'hamd olsun'* ya da *'ben bunun Allah'tan subhanehu ve teâlâ olduğunu biliyorum'* demekle iş bitmiyor.

Sana umumi bir kaide söyleyeceğim... Bir şeyin Allah'tan mı, insanın nefsinden mi kaynakladığını ayrıştırıcı bir kaide. Dua ve ihlas. Evet, dua ve ihlastan başkası değildir bu kaide. Bir insan,

3. 27/Neml, 40

4. 35/Fatır, 15-17

hayatında olan bir şeyin Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* olduğunu hakkıyla kabul ediyorsa, o şeyi duayla koruma altına alır. Bunda şaşılacak bir durum yoktur aslında. Şayet hayatındaki sorumluluk nimeti Allah'tansa *subhanehu ve teâlâ*, onu koruması, seni ona ehil kılması, onu dünya ve ahiretine hayırlı kılması için başvuracağın melce; Allah *subhanehu ve teâlâ* olacaktır.

Yok, o nimeti kendinden bilip, gizli bir Karun'luk havasına ve kibrine kapılmışsan, o işe dair beklentilerin nefsinden olacaktır. Bunun ilk tezahürü de duayı terk etmendir.

Şimdi, nefislerimizi kontrol edelim! Biz Süleyman *aleyhisselam* gibi bu nimetin Allah'ın *subhanehu ve teâlâ* fazlından olduğuna mı, yoksa Karun gibi bunu hak ettiğimize, bizdeki özelliklerden dolayı bunu elde ettiğimize mi inanıyoruz?

Örneğin; Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* hidayetin Allah'tan olduğunu ikrar ediyordu. Bundan dolayı O'nun en çok yaptığı dua:

"Ey kalpleri evirip çeviren Allah'ım! Kalbimi dinin üzere sabit kıl." [5] duasıydı.

Mesela, Süleyman *aleyhisselam* mülk ve sorumluluğun Allah'tan *subhanehu ve teâlâ* olduğuna, bunun O'nun fazlı ve ihsanı olduğuna inanıyordu. Onun için şöyle dua ediyordu:

"(Süleyman) onun sözünden dolayı gülümsedi ve dedi ki: 'Ey Rabbim! Beni, gerek bana gerekse ana-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya muvaffak kıl. Rahmetinle, beni iyi kulların arasına kat.' " [6]

Karun ise kendine verilen mal nimetinin Allah'tan olduğuna inanmıyordu. O, bu nimeti; zekası, çalışması ve bilgisiyle elde ettiğine inanıyordu. Onun için de şöyle diyordu:

"Karun ise: 'O (servet) bana ancak kendimdeki bilgi sayesinde verildi' demişti. Bilmiyor muydu ki Allah, kendinden önceki nesillerden, ondan daha güçlü, ondan daha çok taraftarı olan kimseleri helâk etmişti. Günahkârlardan günahları sorulmaz (Allah onların hepsini bilir)." [7]

Sakın nankörlerden olma! Sakın kibre kapılma! Allah'a karşı tekebbür etmenin, nefsi ve hevayı ilah edinmenin en açık alameti, duayı terk etmektir. Duayı terk, kulluğu terktir. İnsanın kendini ve işlerini Allah'tan, O'nun yardımı ve beraberliğinden müstağni görmesidir. *'İşlerimi ıslah etmem için senin yardımına ihtiyacım yok'* ilan-ı küfrünün belirtilerindendir.

Sakın nankörlerden olma! Sakın kibre kapılma! Allah'a karşı tekebbür etmenin, nefsi ve hevayı ilah edinmenin en açık alameti, duayı terk etmektir. Duayı terk, kulluğu terktir. İnsanın kendini ve işlerini Allah'tan, O'nun yardımı ve beraberliğinden müstağni görmesidir.

Duaysa kulun, kulluğunu itirafıdır. Allah'ın gücünü, kendinin acziyetini, O'nun şanının yüceliğini, kendinin O'na karşı zilletini ilan etmesidir. **Her şeyinin O'ndan olduğunun, O'nun fazlı ve keremi olarak kula ulaştığının kabulüdür dua.**

Bir diğer belirleyici unsur ihlastır. Şayet bir şey Allah'tansa *subhanehu ve teâlâ* ve biz buna yakinen inanıyorsak, onun dönmesi gereken yer de Allah olmalıdır. Şunu söylemek istiyorum. Örneğin; sen bana bir görev verdin. Benden her sabah işyerini açıp, akşam olunca da kapatmamı istedin. Bunun karşılığı olarak da bana bir ücret/nimet verdin. Daha sonra beni kontrol ettin ve gördün ki ben, esnafın gözüne girip bana *'ne kadar çalışkanmış'* demeleri için onların işyerlerini açıp kapamış, seninkini ihmal etmişim... Sonra sen bana soruyorsun: *'En iyi ücreti kim veriyor? Kimin razı edilmesi gerekir? Burada en büyük fazilet ve ihsan sahibi kimdir?'* Ben ağzımı doldurarak ve göğsümü gererek *'sen'* diyorum. Bu söz koca bir yalandan başka bir şey değil midir?

Madem bu nimetin sahibi Allah'tır, öyleyse kulluğunu O'na yapmalı, O'nun rızası için çalışmalısın. İnsanların beğenisini kazanmak, *'ne çalışkanmış', 'ne kadar güzel hizmet ediyor', 'her şeyiyle davaya adanmış'* vb. sözlerini duymak için çalışıyorsan bu nimetin Allah'tan *subhanehu ve teâlâ*

5. Müslim, Tirmizi
6. 27/Neml, 19
7. 28/Kasas, 78

olduğuna inandığını söylemek, yani şükrün; koca bir yalandır.

Şimdi Allah'a sığınalım ve bu gerçekler ışığında nefsimizi muhasebe edelim.

Kimi razı etmek ve beğenisini kazanmak için hizmet ediyorsak, o nimetin asıl sahibi de odur.

"Ben şirke/ortağa hiç ihtiyacı olmayanım. Kim bir amel yapar ve o amelde benimle beraber başkasını ortak koşarsa onu da, amelini de terk ederim..." [8] hadisine muhatap olmamak için toparlanmalıyız. Şehit, âlim ve zengin çağırılıp insanların gözleri önünde riyaları yüzlerine vurulacak ve kulluk ettikleri insanların gözleri önünde yüzüstü ateşe sürükleneceklerdir.[9]

---

8. *Müslim*
9. *"Kıyamet günü, ilk sorguya çekilenler, şu üç kişidir:*

   Birincisi: Allah'ın kendisine ilim verdiği âlimdir. Allah ona: 'Sen bildiğinle neler yaptın/nasıl amel ettin?' diye soracaktır. O da: 'Ey Rabbim! Ben gece-gündüz demeden ilmimle amel ediyordum' diye cevap verir. Bunun üzerine Allah: 'Yalan söylüyorsun' der. Melekler de: 'Yalan söylüyorsun, maksadın, insanların sana âlim demeleriydi ve o da söylendi' derler.

   İkincisi: Allah'ın kendisine mal-mülk verdiği zengin bir kimsedir. Allah ona: 'Ben sana pek çok nimet lütfettim, onları nasıl/nerede kullandın?' diye soracak. O da: 'Ey Rabbim! Ben gece-gündüz onları tasadduk ettim/senin yolunda harcadım' diyecektir. Allah ona: 'Yalan söylüyorsun' diyecek, melekler de ona: 'Yalan söylüyorsun, maksadın kendine cömert dedirtmek idi ve bu da söylendi.'

   Üçüncüsü: -Görünürde- Allah yolunda savaşırken öldürülen bir kimsedir. Allah ona: 'Sen ne iş yaptın?' diye soracak, o da: 'Ey Rabbim! Sen cihad etmeyi emrettin, ben de savaştım ve sonunda öldürüldüm' diye cevap verecektir. Bunun üzerine Allah: 'Yalan söylüyorsun' diyecek, melekler de: 'Yalan söylüyorsun, maksadın kendine kahraman, cesur dedirtmek idi ve nitekim onlar da söylendi' diyeceklerdir.' "

   Hadisi rivayet eden Ebu Hureyre radıyallahu anh daha sonra şunu ilave eder:

   "Peygamber bunları anlattıktan sonra, uyluğuma kuvvetlice vurdu ve 'Ya Eba Hureyre! İşte kıyamet günü, cehennem ateşi ilk olarak bunlarla tutuşturulur.' diye buyurdu." (Müslim, İmare 152; Tirmizi, Zühd 48.)

Şimdi kardeşim, bu hasbihalimizde sorumluluk ve hizmet nimetine şükür ve nankörlüğün birinci yolunu anlattık. Allah *subhanehu ve teâlâ* nasip eder ve ömür verirse devam edeceğiz yazımıza.

Senden hem benim, hem de kendin için duacı olmanı istiyorum. Bayramın mübarek olsun.

Enes Yelgün enesyelgun@tevhiddergisi.com

Mekke Toplumunun Haniflere Muamelesi

Hanifler, kendi aralarında ortak bir paydada buluşamadıkları gibi süreç içerisinde de fertler bazında sürekli bir değişim göstermişlerdir. Kimisi sadece putları reddetmekle yetinmiş, kimisi ehli kitaba meyledip Hristiyan veya Yahudi olmuş, kimisi ise eski görüşlerine dönmüştür.

Mekke toplumu Allah Rasûlü'nün davetini işitmeden önce, putlara yönelmenin batıl bir inanış olduğunu başkalarından da duymuşlardı. Bu çağrıyı yapan Hanifler genel olarak putlara yapılan ibadetleri reddediyor, farklı metodlar ile insanları bundan sakındırmaya çalışıyorlardı.

Yapılan bu çağrının; Mekke toplumunu Allah'ı bilmemekle itham eden çevrelerin iddialarını çürüten delillerden bir tanesi olduğunu geçen yazımızda belirtmiştik. Haniflerden bahsederken değinilmesi gereken ikinci bir nokta ise şudur:

- Hanifler zaman içerisinde farklı dinlere girmiş kimileri de ilk hâli üzere kalmıştır. Fakat daha sonradan ister Yahudiliği ister Hristiyanlığı seçmiş ya da ilk hâli üzere kalmış olsun farketmez, Mekke toplumunun bu taifeye verdiği tepki ile Allah Rasûlü'nün davetine verdiği tepki aynı seviyede olmamıştır. Hanifler de temel olarak putları reddediyor, onlara yapılan ibadetlerin batıl olduğunu iddia ediyorlardı. Ama onlara yönelik baskılar çok cılız kaldı.

Bunun elbette ki birçok sebebi olabilir. Fakat biz bazılarını zikretmekle yetineceğiz:

1. Hanifler neyi reddeceklerini biliyor ama neye inanacaklarını bilmiyorlardı. Putların ve onlara ibadetin yanlış olduğu kafalarında netti. Fakat onun yerine koyacakları itikad belli değildi. İtikadlarındaki bu belirsizlikle beraber yapılan davet, insanların zihninde soru işaretleri oluşturuyor ama sakınma dışında bir sonuca ulaştırmıyordu.

Aslında bu durum ve beraberinde getirdiği sorunlar sadece Mekke dönemine has değildir. Günümüzü ve kıyamete kadar davet yaptığını iddia eden bütün toplulukları kuşatacak bir sorundur. Haniflerin sadece bazı şeyleri reddetmek üzerine oluşturdukları ama alternatif birşey sunmadıkları çağrı, çok cılız bir etki oluşturmuş ve unutulmuşlardır.

Bugün de davet sahasında olup da anlattıkları sadece bir şeylerin yanlışlığını göstermekten ibaret olan yapılar, alternatif üretemediklerinden ötürü kaybolup gitmişlerdir. Ebette ki davetini *'Neye inanılması gerekir?'* kısmı ile tamamlamayanlar bunu ya cahillikten ya da bilinçli olarak yapmaktadırlar. Haniflerinkinin ve benzeri vakıaların cahillikten olduğu açıktır. Fakat günümüz şartlarında reddedilmesi gerekenleri de revize ederek, yerine inşa edilmesi gerekenleri ise içinde bulundukları tağuti rejimleri ürkütmeyecek şekilde kapalı ifadeler ile anlatanlar bunu bilinçli bir şekilde yapmaktadırlar. Yeni bir şekle soktukları reddetme söylemleri ile kendilerini tatmin ederek, sıradan insanlardan ayrıldıklarını göstermeye çalışırlar. Sünnetullah değişmez. Bu kesimler Allah'ın dininin bir kısmını, tağutların tepkisini çekmemek için gizledikleri için Allah, onları dünya ve ahirette unutacaktır. Böyle yaparak ne ürkütmemeye çalıştıkları tağutları memnun edebilecekler ne de pek dertleri olmasa da Allah'ı razı edebilecekler. Büyük hüsran!

Haniflerin aksine Allah Rasûlü sadece yıkmamış yerine yeni bir düzen inşa etmeye girişmiştir. Kafalarında soru işareti olanların zihinlerini daha da aydınlatacak bir alternatif, Mekke rejimini endişelendirmiş ve bu çağrıya çok sert bir karşılık vermişlerdir.

2. Hanifler, inançlarını anlatırken hiçbir zaman organizeli bir çalışma yürütmemişler, kendilerine bir hedef belirlememişlerdir. Sadece ellerinden geldiği kadar anlatmaya, güçleri yettiği kadar insana ulaşmaya çalışmışlardır. Allah Rasûlü ise davetini ilk andan itibaren bir programa binaen yapmıştır. İleriye dönük projeler üretmiş, teşkilatın temelini oluşturduğu Daru'l Erkam'ı kurmuştur. Taif ve Habeşistan seferleri ile tıkanan davete nefes aramış, Mekke'ye gelen diğer kabileler ile konuşup sağlam bir temel için alan oluşturmaya çalışmıştır. Başka memleketlerden gelip de Müslüman olanlara, geri dönmelerini söyleyerek ileriye dönük hedeflerinden bahsetmiştir.

Aslında Allah Rasûlü'nün bu şekilde bir çalışma yürütmesi, İslam'a hizmet ettiğini iddia eden bütün yapılar için çok önemli bir derstir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* kendisine bir hedef belirlemiş ve bu hedef doğrultusunda, bir sapma göstermeden hareket etmiştir. Bu hedefe ve sonuca ulaşırken takip edilecek yol ondan bize sünnet olarak kalmıştır. Uyulacak yolların en güzeli şüphesiz ki Allah Rasûlü'nün yoludur.

Özellikle burada şu noktanın altını çizmemiz gerekiyor. Peygamber'in *sallallahu aleyhi ve sellem* organize bir çalışma ile hedeflerini gerçekleştirmek

için adım adım hareket etttiğini gören müşrikler, bu sistemli çalışmanın ahengini bozmak için her türlü yola başvurmuşlardır. Eziyet, işkence, hakaret, iftira ve hatta cinayet. Ama Allah Rasûlü tüm bu sabotaj girişimlerine karşı duygusal davranmamış ve müşriklerin, planlarına müdahale etmesine izin vermemiştir. Aynı şey, günümüz için de geçerlidir. Tağuti rejimler, sistemli bir şekilde hareket eden yapıları, aceleye getirmeye çalışmakta ve erken doğum için zorlamaktadır. Bu tür vakıalar ile karşılaşan oluşumların duygusal davranmayıp hedeflerini ve bu hedefe Allah Rasûlü'nün nasıl bir menhec ile ulaştığını, kendilerine hatırlatmaları gerekir. Ki meyveyi olgunlaşmadan yeyip acı bir tat ile karşılaşmasınlar.

3. Hanifler, kendi aralarında ortak bir paydada buluşamadıkları gibi süreç içerisinde de fertler bazında sürekli bir değişim göstermişlerdir. Kimisi sadece putları reddetmekle yetinmiş, kimisi ehli kitaba meyledip Hristiyan veya Yahudi olmuş, kimisi ise eski görüşlerine dönmüştür. Bu karmaşık hâl, insanların onlara yönelmesine engel olmuş, aynı şekilde Mekke'nin ulularının onları dikkate almamasını sağlamıştır. Görüşlerinde en istikrarlı olan ve herhangi bir dine meyletmeyen Zeyd bin Amr, Mekke'den sürgün edilmiştir.

Maalesef bu durumun günümüzde de bazı yansımaları olmaktadır. Bazı şeyleri reddetmesi ya da aynı söylemleri kullanması nedeni ile toplumun bir kefeye koyduğu grupların sürekli fikir kargaşası içerisinde sağa sola savrulması, davet sahasındaki benzer yapılara bakışı da etkilemektedir. Bu yapılar velev ki çok istikrarlı olsalar da eleştirilerden, haksız ithamlardan paylarını almaktadırlar. Çünkü toplum, amelleri farklı olsa da aynı söylemler ile insanları çağıran gruplar arasında ayrıma gidebilecek seviyede değildir. Doğal olarak bu durum, insanları şöyle düşünmeye sevk etmektedir:

'Bunlar daha kendi aralarında bile bir olamamışlar, bugün söylediklerini yarın yalanlıyorlar. Niçin bunlara kulak vereyim?'

Allah Rasûlü'nün davetinin ilk günlerindeki berraklığının son ana kadar sürmesi ise bizim için en önemli örnektir. Aynı zamanda Mekke toplumunun Peygamber'e *sallallahu aleyhi ve sellem* ve ashabına neden bu kadar haşin davrandıkları sorusunun cevaplarından bir tanesidir.

Duamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamddır.

muratguc@tevhiddergisi.com | MURAT GÜÇ

Ümmetin Kanserli Uzvu: Şia (Rafıziler)

-1-

'Ali'nin imametinin nas ile sabit olduğuna inanan, imamet meselesinin insanlara bırakılmadığını düşünen ve bu inanç üzere insanları dost ve düşman edinen kimselere Şia denir.'

Şia'nın Arap dilindeki anlamı, ensar ve etba demektir. Araplar, birine *'Adamın şiası'* dediklerinde kast ettikleri, adamın ensarı veya etbaıdır. Lugat âlimlerinden Ezheri, Şia için şöyle der: *'Bir şey üzerine toplanan her kavme, şia denir.'*

Allah kendi kitabında *'şia'* kelimesini Arapların kullandıkları manada kullanmıştır:

"Dinlerini parça parça edip şia olanlar (guruplara ayrılanlar) var ya, senin onlarla hiçbir ilişkin yoktur. Onların işi ancak Allah'a kalmıştır. Sonra Allah onlara yaptıklarını bildirecektir." [1]

Allah *subhanehu ve teâlâ*, Musa'nın *aleyhisselam* şehre girişini anlatırken şöyle demektedir:

"(Musa) Halkının haberi olmadığı bir zamanda şehre girdi, orada kavga etmekte olan iki adam buldu; bu kendi şiasından (taraftarlarından), şu da düşmanlarından. Derken şiasından (taraftarlarından) olan, düşmanlarından olana karşı ondan yardım istedi. Bunun üzerine ona bir yumruk attı ve işini bitiriverdi. (Sonra da:) 'Bu şeytanın işindendir; o, gerçekten açıkça saptırıcı bir düşmandır' dedi." [2]

Hem Kur'an'da hem de Arap lugatında şia, topluluk demektir.

Istılah manası: Şia için herhangi bir ıstılahi tanım yapmak mümkün değildir. Bunun sebebi ise, yapılan tanımları bozan veya o tanıma uymayan bir Şii topluluğun bulunmasıdır. Çünkü Şia, İslam ümmetinde en fazla fırkası bulunan

1. *6/En'am, 159*

2. *28/Kasas, 15*

taifedir. Bunun anlaşılması için, yapılan tanımlar üzerinden örnek verilmesi, meselenin daha kolay anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Bir dönem bazı âlimler Şia için şöyle bir tanım yapmışlar: *'Şii, Ali'nin taraftarları demektir.'* Yapılan bu tanım, şu anda var olan Şiiler için uygun bir tanım değildir. Bu tanım doğru kabul edilirse Ehli Sünnet'in de Şia olması gerekir. Çünkü Ehli Sünnet, sahabe arasında yapılan savaşlarda Ali'nin radıyallahu anh haklı olduğuna inanır.

Bir başka âlim, Şia için şu tanımı yapmıştır: *'Şia, Ali'nin, Osman'a takdim edilmesi gerektiğine inanan insanlara verilen isimdir.'* Yapılan bu tanım, belli bir dönemi kapsasa da, bu zamandaki Şiileri kapsamaz. Çünkü günümüzdeki Şia'nın inancı çok farklıdır.

Genelin yapmış olduğu tanım şudur: *'Ali'nin imametinin nas ile sabit olduğuna inanan, imamet meselesinin insanlara bırakılmadığını düşünen ve bu inanç üzere insanları dost ve düşman edinen kimselere Şia denir.'* Bu tanım, müteahhir âlimlerin Şia için yapmış oldukları tanımdır. Bu tanıma bakıldığında günümüzdeki Şia'yı kapsadığı görülecektir. Çünkü Şia'nın dini, imamet meselesi üzerine kuruludur. Fakat bu tanım, daha önce yaşamış olan Şiileri kapsayan bir tanım değildir.

Bu sebepten dolayı, Şia için bütün fırkalarını kapsayacak bir tanım yapılması mümkün değildir. Fakat Şia'nın tarih sahnesine çıkışı ve gelişim süreçlerinin anlatılması, zihinlerde bir Şia tanımının şekillenmesine yardımcı olur.

Şia'nın İsimleri

Şia için umumen kullanılan dört tane isim vardır:

1. Alevi: Alevi ismi, Şia için hem geçmiş tarihte hem de günümüzde kullanılan isimlerden bir tanesidir. Örnek olarak, cerh ve tadil kitaplarına bakıldığında İslam âlimleri, bazı ravilerden hadis almamışlardır. Bunun nedenini açıklarken: *'Bu ravi, koyu bir alevidir'* demişlerdir. Yani Ali taraftarı ve Emevi düşmanıdır.

Günümüzde Alevi denildiğinde Türkiye dahil olmak üzere dünyanın belli yerlerinde yaşayan ve kendilerini ehlibeyte nispet edenler kast ediliyor. Şiiler, Türkiye'de yaşayan Alevilerin inançlarından dolayı onlardan beri olduklarını söylemişlerdir. Hatta bir Şii'ye *'Alevi'* denildiğinde buna kızarak *'Ben Alevi değil, Caferiyim'* der. Çünkü günümüzde Alevilik denildiğinde insanların zihninde necis bir itikad canlanmaktadır.

İran'da yaşayan ve kendilerine Şia diyen insanlar, batıl inançlarıyla dinin gereklerini yerine getirirler ve haramlara dikkat ederler. Mesela, namaz kılarlar ve oruç tutarlar. Yine içki vb. şeylere dikkat ederler. Oysa Türkiye'deki Aleviler ise, dinle hiçbir alakası olmayan, laik ve Kemalist olan ve namaz yerine saz eşliğinde dans ederek ibadet ettiklerini zanneden insanlardır. Yine ahiret gününe inanmayan ve içkiyi mübah görmektedirler.

Alevi isminin, tarihteki kullanımı ile günümüzdeki kullanımı aynı değildir. Bundan dolayı günümüz Şiası, Alevi ismini kendisi için kabul etmemektedir.

Şia için kullanılan Alevilik ismi hem tarihte kullanılmış hem de günümüzde kullanılmaktadır. Fakat Alevi isminin, tarihteki kullanımı ile günümüzdeki kullanımı aynı değildir. Bundan dolayı günümüz Şiası, Alevi ismini kendisi için kabul etmemektedir.

2. Şia: Bazı âlimler bu ismi kullanmamıştır. Sebep olarak demişlerdir ki: *'Şia kelimesi tarihin bir döneminde belli bir anlam için kullanıldı. Günümüzde ise bu anlam, Şia'yı kapsamamaktadır. Çünkü Şia, o dönemde sadece ensar ve etba anlamında kullanılıyordu. Ali kendisi bizzat Şia kelimesini bu anlamda kullanmıştır. Fakat günümüzde Şia kelimesi itikadi bir topluluğu ifade etmektedir.'*

3. Rafızi: Bu kelime RA-FA-DA kelimesinden alınmıştır. Yani reddetmek ve karşı çıkmak manasına gelir. Rafızi, kendi imamlarına karşı çıkan, Ebubekir ve Ömer'in radıyallahu anhum hilafetini kabul etmeyen, onlara düşmanlık yapılması gerektiğine inanan insanlara verilen isimdir. Şiiler, bir zaman muteber imam kabul ettikleri Zeyd bin Ali'ye radıyallahu anh diyorlar ki: *'Ebubekir ve Ömer'e küfret ve onlara lanet oku.'* Zeyd bin Ali de: *'Ben Ebubekir ve Ömer'i fazilet üzere biliyorum'* diye cevap verince Şiiler ona karşı çıktılar. Bunun üzerine

Zeyd bin Ali, onlara şöyle diyor: *'Rafadtumuni (Beni reddettiniz).'*

Bu olay nedeniyle bu topluluğa Rafızi ismi verilmiştir.

4. Zeydiler: Zeyd bin Ali'ye tabi olanlara verilen isimdir. Şia içerisinde Ehli Sünnet'e en yakın olan ve itikadlarında küfür barındırmamaya gayret eden taifedir. Günümüzde Yemen taraflarında bu mezhebe müntesip olan insanların yaşadığı söylenmektedir. Ki İmam Şevkani, Zeydiyye mezhebinden Ehli Sünnet'e geçmiştir.

Günümüzde bu isimler arasında genellikle Şia ve Rafızi ismi kullanılmaktadır. Zeydi ismi hiç kimse tarafından Şia için ıtlak edilmemektedir.

Şia Ne Zaman Ortaya Çıktı?

1. Görüş: Şiiler kendi çıkışlarını iki yere dayandırıyorlar.

A. Şia'dan bazıları diyor ki: *'Şiilik, Âdem var olduğu günden beri vardı. Bütün Peygamberler insanlara Muhammed'i sallallahu aleyhi ve sellem müjdeledikleri gibi beraberinde Ali'yi ve Ali'nin velayetini de müjdelediler.'* Şia'dan bazıları daha aşırı giderek şöyle demekteler: *'Allah, kalu belada Ali üzerine söz aldı.'*

Şia'nın en temel kaynak kitaplarından bir tanesi, Usulu'l Kâfi'dir. Ehli Sünnet'in yanında itibar ve değer olarak İmam Buhari'nin Sahih'i neyse, Şia'nın yanında da Usulu'l Kâfi ona tekabül eder. Şia'dan bu görüş sahibi olanlar, kendi görüşlerine Usulu'l Kâfi'de geçen bir rivayete dayanırlar.

Allah ayette Âdem *aleyhisselam* hakkında şöyle der:

"Biz Âdem'e bundan önce bir söz vermiştik, o bunu unuttu ve biz onda bir azim bulamadık." [3]

Ayette geçen, Âdem'in unuttuğu şey, ağaçtan yememesidir. Fakat Usulu'l Kâfi'de Kuleyni senediyle birlikte şu rivayet getiriliyor: *'Allah ona Peygamberi Muhammed'i sallallahu aleyhi ve sellem* ve *Muhammed'in vârisi olan Ali'yi ve Ali'nin soyunu söz olarak verdi. Fakat Âdem unuttu.'* Bu rivayetten dolayı Şia'ya göre bütün Râsuller insanları tevhide davet ettikleri gibi beraberinde Ali'nin velayetine de davet ettiler. Çünkü Şiilerin yanında imamet ile Peygamberlik birdir. Aynı özelliklere sahiptirler. Doğal olarak Peygamberlerin müjdelendikleri gibi imametin de müjdelenmesi lazım.

Bunların hepsi Şia tarafından uydurulmuştur. Hiçbir rivayetin senedi sahih değildir. Fakat Şia'nın ileri sürdüğü bu görüşe şöyle cevap verebiliriz: Kur'an'da Peygamberlerin davetiyle ilgili ayetlerin hepsi bir araya getirildiğinde hiçbir ayette ne serâhaten ne de işareten Peygamberlerin, Ali'nin velayetine insanları davet ettiklerine dair bir ayet mevcut değildir.

B. Şiilerden bazılarına göre, Şiilik Rasûlullah tarafından başlatılmıştır. Bunu iki şekilde ispat etmeye çalışmışlardır:

İlk olarak; bu konu hakkında birçok uydurma rivayet zikretmişlerdir. Bu rivayetlerden bir tanesi de Gadir hum kıssasıdır. Bu kıssada, Rasûlullah Mekke'de haccını yapıp Medine'ye dönerken Gadir hum denilen bir mıntıkada sahabeye sesleniyor: *"Ben size iki şey bırakıyorum. Allah'ın kitabı ve benim ehlibeytim."* Rivayetin bu kısmını İmam Müslim, Sahih'inde Usame bin Zeyd'den *radıyalla-*

3. *20/Taha, 115*

hu anh rivayet ediyor. Şia bu rivayeti alarak bazı eklemelerde bulunmuştur. Onlara göre rivayet şöyledir: *'Rasûlullah, Ali'yi yanına çağırdı ve elini havaya kaldırarak dedi ki: 'Ali benim vasimdir -benden sonra imam, halife ve benim yerime geçecek olandır- Kim Ali'nin dostu ise benim de dostumdur. Kim de Ali'nin düşmanı ise benim de düşmanımdır.'* Rivayet bu şekilde olunca doğal olarak Şialık ve Ali'ye taraftar olma meselesi bizzat Rasûlullah tarafından başlatılmış oldu.

Şia bundan dolayı bütün sahabeyi tekfir etmiştir. Çünkü onların yanında Ali'nin imameti usulu'd dinden olan bir meseledir. Sahabe de Ali'nin imametini gizledikleri için usulu'd dinden olan bir meseleyi gizlemişlerdir.

İkinci olarak; Ali'nin *radıyallahu anh* Rasûlullah'ın yanındaki konumu ve değeri hakkındaki naslara dayanmışlardır. Nitekim Rasûlullah, Ali'yi her yerde yanına almıştır. Örneğin, Mekke'den Medine'ye hicret edeceği zaman Ali'yi yatağına koymuş, Tebük gazvesinde onu kendi yerine emir bırakmış, Hayber savaşında Rasûlullah: *"Ben yarın sancağı öyle birine vereceğim ki o Allah'ı ve Rasûlü'nü sever. Onlar da onu sever."* Diyerek sancağı Ali'ye vermiştir.

Şia, bu ve benzeri rivayetleri bir araya getirerek: *'Rasûlullah işaret etti ki Ali halifedir. Şia'nın başlangıcını da Rasûlullah oluşturdu'* demiştir.

2. Görüş: Bazılarına göre Şialık, Rasûlullah'ın vefatıyla başlamıştır. Bu görüşü savunanlardan bir tanesi de sosyolog İbni Haldun'dur. İbni Haldun, *'Mukaddime'* isimli kitabında şöyle der: *'Rasûlullah'ın vefatıyla beraber bir grup insan hilafetin, ehlibeytin hakkı olduğunu söylediler.'*

Bu görüş doğru değildir. Çünkü sahabe, Rasûlullah'ın vefatından sonra hilafet konusunda gruplara ayrıldılar. Ensar, halife olarak Sa'd bin Ubade'yi *radıyallahu anh* seçmek istedi; kimisi ensardan bir emir, muhacirlerden bir emir olmasını istediler; muhacirler tarafından Ebubekir, Ömer'in *radıyallahu anhum* halife olmasını istedi ve Ömer bunu kabul etmeyerek halife olarak Ebubekir'e biat etti. Fakat buradaki fikir farklılıkları itikadi değil, sadece birer meyildir. Ki Ebubekir halife seçildikten sonra tartışma son bulmuştur. Bundan dolayı bu gruplaşmanın itikadi olan bir taifenin başlangıcı kabul edilmesi isabetli değildir.

3. Görüş: İbni Hazm, El-Fisal kitabında şöyle der: *'Osman'ın katledilmesiyle Rafızilerin devri başladı.'*

4. Görüş: Bazı âlimler, Şia'nın başlangıcını Cemel ve Sıffin savaşlarına dayandırmışlardır. Buna delil olarak savaşlar sırasında Ali'nin: *'Bunlar benim şiamdır'* demesi ve tarih kitaplarında *'Muaviye nin şiası'* gibi cümleleri almışlardır. Şii yazar olan İbni Nedim, bu fikri savunanlardan bir tanesidir.

Şiilik, tek bir merhaleden müstakil değildir. Şiilik, tarih içerisinde ciddi merhaleler atlatan ve başlangıcı, ortası, sonu kesinlikle birbiri ile alakalı olmayan bir yapıdır. Günümüzde olan Şiilik, Abdullah b. Sebe'nin ürünüdür.

5. Görüş: Görüşler arasında bazı eksikler olmakla beraber en isabetli olan görüş şudur: Hüseyin'in *radıyallahu anh* katledilmesiyle beraber Şia bir taife olarak tarih sahnesine çıkmıştır. Bu görüşü, İhsan İlahi Zahir savunmaktadır. Bu âlim, Pakistan taraflarında yaşamıştır. Şia hakkında ciddi araştırma yapmış ve bu konuda birçok kitap yazmıştır.

Bu âlimin çalışma usulü şudur; önce Şia'nın yanında en muteber olan kaynakları tespit etmiştir. Daha sonra bu kaynaklara dayanarak, Şia'nın itikadını başlık başlık anlatmıştır. Bu konuda yazdığı bazı kitaplar şunlardır:

Şiilik ve Teşeyyu' Nasıl Başladı?

Şia ve Kur'an

Şia ve Sünnet

Rafıziler, bu âlimin çok kaliteli araştırma yaptığını fark edince Cuma günü minbere bomba koyarak hutbe esnasında suikast düzenlemişler ve bu âlimi öldürmüşlerdir.

Bu âlim, Şiiliğin ortaya çıkışıyla alakalı bütün görüşleri cem ederek şöyle demekte:

'Şiilik, tek bir merhaleden müstakil değildir. Şiilik, tarih içerisinde ciddi merhaleler atlatan ve başlangıcı, ortası, sonu kesinlikle birbiri ile alakalı

olmayan bir yapıdır. Günümüzde olan Şiilik, Abdullah b. Sebe'nin ürünüdür. Fakat siyasi anlamdaki Şiilik ise yani hilafet ve Emevilerle olan mücadele, Ali döneminde vardı. Bunun itikada dönüşmesi Abdullah b. Sebe'nin, Hüseyin'in katlinden sonraki çalışmalarıyla oldu.'

Bu âlim kendi tezini ispatlamak için şu delilleri getirmiştir:

1. Delil: Ali halife olduğunda ilk defa imameti kabul etmeyen Muaviye'dir *radıyallahu anh*. Eğer Ali'nin imamet meselesi usulu'd dinden olan ve itikadi bir mesele olmuş olsaydı Ali'nin, Muaviye ve yanındakilerle kâfir diyerek savaşması gerekirdi. Ki Şia'nın kendi kaynaklarında dahi Ali'nin onları tekfir etmediği geçmektedir. Şia'nın, Ali'nin sözlerinin ve mektuplarının geçtiğini iddia ettikleri *'Nehcu'l Belağa'* isimli kitapta Ali *radıyallahu anh* şöyle demekte:

'Ey benim şiam! Bizim karşımızdaki insanlara sövmenizi istemiyorum. Bizimle ile onlar arasındaki mesele iman meselesi değildir. Osman'ın kanının meselesidir. Bizim kendisinden beri olduğumuz Osman'ın kanını iddia ederek bize kılıç çektiler. Ben de sizi bağilere karşı kılıç çekmeye davet ediyorum.'

Ali'nin bu sözünden anlaşılmaktadır ki Ali ile Muaviye arasındaki ihtilaf itikadi değil siyasidir. Şia'nın ise bu konu hakkındaki görüşü şudur; imamet dinin usullerindendir. Muaviye, Ali'nin imametini kabul etmediği için kâfir olmuştur. Ali onlarla kâfir oldukları için savaşmıştır.

Ayrıca bu meselenin siyasi olduğunu Ali'nin *radıyallahu anh* karşı tarafa yaptığı muameleden anlamaktayız. Nitekim Ali, ne Cemel ne Sıffin ne de Nehravan savaşında karşı tarafa hiçbir şekilde mürted muamelesi yapmamıştır. Onların mallarını ganimet, kadınlarını cariye almamış ve kaçanların peşine düşmemiştir.

2.Delil: Ali kendi kızını Ömer *radıyallahu anh* ile evlendirmiş. Çocuklarına Ebubekir ve Ömer ismini vermiş. Bağiler, Osman'ın *radıyallahu anh* evini muhasara altına aldıklarında onu koruması için kendi çocuklarını göndermiştir.

Şia'ya göre Ebubekir ve Ömer, Ali'nin *radıyallahu anhum* imamet hakkını inkâr ederek gasp ettiler. Şia, Ebubekir ve Ömer'i, dinin aslı olan bir meseleyi inkâr ettikleri için tekfir ederler. Fakat Ali'nin,

onlara karşı muamelesi Şia'nın iddiasının ne kadar geçersiz olduğunu göstermektedir.

3.Delil: Şia'nın en çok belirginleştiği dönem, Hasan ve Hüseyin *radıyallahu anhum* dönemidir. Ali *radıyallahu anh*, Kûfe'de Abdullah b. Mülcem tarafından şehit edildikten sonra Hasan, babasının yerine halife seçildi. Hasan halife olunca şöyle bir sorunla karşılaştı; Muaviye, Ali'ye biat etmediği için İslam ümmetinin iki tane emiri olmuştu. Her geçen zaman, bu durum Müslümanların aleyhine işliyordu ve Müslümanlar zarar görmeye başlamışlardı. Hasan halife seçilince ilk iş olarak bu ihtilafı ortadan kaldırmak için uğraşmak oldu. İslam'ın ve Müslümanların maslahatı için Muaviye *radıyallahu anh* ile anlaşarak halifeliği ona bıraktı. Fakat Hasan, halifeliği Muaviye'ye bırakırken şu şartı koşmuştu: *'Sana bu işi terk ediyorum. Raşid olan halifelerin yoluna tabi olman şartı ile seni müminlerin emiri kabul ediyorum.'*

Bu olaydan da anlamaktayız ki ne Ali'nin ne de ehlinin yanında Muaviye ile aralarındaki mesele itikadi değildi. Şayet itikadi olsaydı Hasan'ın, kâfir olduğuna inandığı bir insana imameti vermesi düşünülemezdi.

Hasan hilafeti Muaviye'ye *radıyallahu anhum* teslim ettikten sonra aralarında hiçbir problem kalmadı. Rasûlullah'ın torunları ile Emeviler arasındaki sorunlar Muaviye'den sonra başladı.

Ayrıca Ali taraftarları da karşı tarafla olan sorunlarına itikadi olarak değil siyasi olarak bakıyorlardı. Sahabe hariç, çoğunun karşı tarafla olan sorunu kavmiyetçiliğe dayanmaktadır. Yani Ümeyyeoğulları'na olan kinlerini ve sorunlarını *'Ali'yi savunuyoruz'* adı altında yaşatmaya çalışıyorlardı.

Nehcu'l Belağa isimli eserde Ali kendi taraflarına şöyle demekte:

'Ey benim şiam! Siz ne biçim insanlarsınız. Söz söylesem sözümü dinlemezsiniz. Emretsem emrimi yerine getirmezsiniz. Çobanı kaybolmuş deve topluluğu gibisiniz. Hangi taraftan toplasam diğer taraftan dağılıyorsunuz. Size savaş ile ilgili bir mevize söylesem daha bitirmeden birbirinize giriyorsunuz. Karşı tarafın size galebe çalmasından korkuyorum. Onların emirleri (Muaviye) Allah'a isyan ettiği halde, onlar emirlerine tam bir bağlılıkla bağlıyken sizin emiriniz Allah'a itaat ettiği halde her fırsatta ona isyan ediyorsunuz. Keşke Muaviye, bir adamı karşılığında sizden on adamı değişseydi.'

Şia'nın ilk ve orta dönemlerinde şu anda Şia'da mevcut olan itikadlarından bazıları var mıydı?

O dönemlerde Şia'nın şu anda var olan necis itikadları bireysel anlamda vardı. Fakat hiçbir zaman bir taifenin görüşü veya üzerinde ittifak edilen kurallar olarak algılanmadı. Buna iki tane örnek verebiliriz. Her iki rivayet İmam Buhari'de geçmektedir:

1. Rivayet:

"İkrime diyor ki: 'Ali, İslam'dan irtidad eden bir grup insanı ateşle yaktı.' Bu olay, İbni Abbas'a ulaşınca şöyle dedi: 'Allah'ın azabı ile azap etmeyin. Çünkü ateşin Rabbi Allah'tır.' "

Burada İbni Abbas *radıyallahu anh* onların öldürülmesine değil, ateşle yakılmasına itiraz ediyor.

İmam Ahmed'in Müsned'inde ve tarih kitaplarında şöyle geçmektedir:

"Bu adamlar Ali'nin kapısına gelerek 'Sen, O'sun' diyorlar. Ali 'Ben kimim?' dedi. Onlar da 'Sen ilahsın' diye cevap verdiler. Ali de onları yaktı."

2. Rivayet:

İmam Buhari, Ebu Cuheyfe'den aktarıyor:

"Ben Ali'nin yanına geldim ona sordum; 'Sizin yanınızda Kur'an'dan olmayan bir şey var mı?' (Başka bir rivayette ise 'Sizin yanınızda insanların yanında olmayanlardan var mı?') Ali de diyor ki: 'Bizim yanımızda Allah'ın kitabı ve bu kâğıttan başka bir şey yoktur.' "[4]

Günümüzde Şia'nın itikadlarından bir tanesi de şudur; Allah, ehlibeyte has olarak birtakım ilimler vermiştir. O ilimler sadece onlarda vardır. Başka kimselerde o ilimler yoktur. Bu rivayetten de anlıyoruz ki, insanların bazıları o dönemde bu meseleleri konuşmaya başlamışlar. Yani Ali'nin yanında özel bir ilim var, hiç kimsede olmayan vasiyetler var.

Sonuç Olarak: Ali'nin dönemi Şia'nın başlangıç dönemi, Hasan ve Hüseyin dönemi orta dönem, Hüseyin'in şehadetinden sonraki dönem ise son dönemdir. Birinci ve ikinci dönemlerde verilen örnekler, Şia'nın itikadi bir fırka olmadığını, siyasi bir fırka olduğunu gösterir. Fakat o dönemlerde ferdî de olsa günümüz Şia itikadları dillendiriliyordu. Abdullah b. Sebe'nin Hüseyin'in katlinden sonra yaymış olduğu fitne ile Şia, itikadi bir fırka haline gelmiştir.

Davamızın sonu Allah'a hamd etmektir.

---

4. Ali'nin, kılıcının kabzasından çıkardığı kâğıtlarda; öldürülen insanların diyetleri, esirlerin nasıl serbest bırakılacağı ve bir kâfire karşı bir Müslümanın öldürülmemesi meseleleri yazılıydı.

muratmuslihan@tevhiddergisi.com
MURAT MÜSLİHAN

Zor Günlerin Adamı Sadık İnsan

-2-

Ebubekir'in ﷺ müşrikleri görünce endişelenmesi, üzülmesi kendisine bir zarar gelecegini düşündügünden dolayı değildi. Bilakis o, Allah Rasûlü'ne bir şey olmasından korkuyor ve onun için üzülüyordu.

Hicreti

Mekke'de eziyetler her geçen gün biraz daha artıyordu. Özellikle Ebu Talib'in vefatından sonra Rasûlullah da *sallallahu aleyhi ve sellem* ciddi anlamda eziyet çekmeye başlamıştı. Allah *subhanehu ve teâlâ* 13 yıl süren davet ve imtihanlardan sonra Medine'nin kapılarını İslam'a açmış ve Müslümanların oraya hicret etmelerini istemişti. Bu izinden sonra sahabeler yavaş yavaş hicret etmeye başlamışlardı.

Aişe *radıyallahu anha* babasının hicretini şöyle anlatır:

"Ben babamla anamın İslam dinini din edinmiş olmayarak yaşadıklarını hiç görmedim. O zamanlarda Rasûlullah'ın sabah akşam bize gelmediği hiçbir günümüz geçmezdi. Müslümanlar Kureyş müşrikleri tarafından belaya, işkenceye uğratılınca Rasûlullah sahabelerine hicret için izin vermişti.

Aişe söyle devam eder:

Peygamber o gün Mekke'de bulunuyordu. Müslümanlara:

— Sizin hicret edeceğiniz yurdun, iki kara taşlık arasında hurmalıkları olan bir şehir olduğu bana rüyamda gösterildi, buyurdu.

Peygamberin bu sözü ve teşviki üzerine Medine tarafına hicret edenler hicret etmişti. Habeşistan'a hicret edenlerin çoğu da dönüp Medine'ye gelmişlerdi. Ebubekir de Medine tarafına hicret etmeye hazırlanmıştı. Fakat Rasûlullah ona:

— Sabret! Bana da hicret için izin verileceğini umarım, buyurdu.

Ebubekir de:

— Babam sana feda olsun, böyle bir iznin gelmesini umar mısın, diye sordu.

Rasûlullah:

— Evet umarım, diye tasdik buyurdu.

Bu sebeple Ebubekir de Rasûlullah'a hicrette arkadaşlık etmek üzere hemen hareket etmekten kendini menetti. Aynı zamanda Ebubekir evinde bulunan en kuvvetli iki hecin devesini dört ay, talh ağacı yaprağı ile ev içinde besledi.

Aişe şöyle devam eder:

Bir gün biz zeval vaktinin en sıcak zamanında Ebubekir'in evinde oturuyorduk. Ev halkından biri Ebubekir'e:

— İşte Rasûlullah, bize gelmesi mutat olmayan bir saatte, başını bir sargı ile sarmış olarak geliyor, dedi.

Ebubekir de:

— Babam, anam ona kurban olsun, vallahi mühim bir hadise olmadıkça bu saatte gelmek âdeti değildi, dedi.

Aişe, rivayetine devam ederek şöyle der:

Rasûlullah geldi, içeri girmek için izin istedi. İzin verilince evimize girdi. Ardından Ebubekir'e:

— Yanında bulunanları dışarı çıkar, buyurdu.

Ebubekir de:

— Babam sana kurban ya Rasûlullah! Onlar senin ehlin ve mahremindir, dedi.

Rasûlullah:

— Bana (Mekke'den Medine'ye) çıkmak için izin verildi, dedi.

Ebubekir de:

— Ya Rasûlullah, babam sana kurban olsun! Ben de seninle beraber olmak isterim, dedi.

Rasûlullah:

— Evet, sen de beraberimde olacaksın, buyurdu.

Ebubekir:

— Babam sana kurban ya Rasûlullah, şu iki binek devemden birini seç al, dedi. Rasûlullah:

— Ancak bedeliyle alırım, buyurdu.

Aişe dedi ki:

Biz Rasûlullah ile Ebubekir'in sefer gereklerini çarçabuk hazırladık. Her ikisi için deriden bir dağarcık içinde bir miktar azık düzenleyip koyduk. Dağarcığın ağzı bağlanacağı sıra Esma, belinin kuşağından bir parça yırtıp onunla dağarcığın ağzını bağladı. Bundan dolayı Esma'ya 'Zâtu'n-Nitâkayn (İki kuşaklı)' denildi.

Aişe devamla şöyle der:

Sonra Rasûlullah ile Ebubekir, Sevr Dağı'ndaki bir mağaraya ulaştılar ve orada üç gece gizlendiler. Her gece yanlarında Ebubekir'in oğlu Abdullah gecelerdi. Abdullah maharetli, çabuk anlayışlı, taze bir gençti. Seher vakti Rasûlullah ile Ebubekir'in yanından çıkar, Mekke'de gecelemiş gibi Kureyş ile sabahlardı. Abdullah, Rasûlullah ile Ebubekir hakkında Kureyş müşriklerinin hilelerinden duyduğu şeyleri ezberler, karanlık basınca gelir, Rasûlullah ile babasına haber verirdi. Ebubekir'in kölesi Âmir bin Fuheyre o civarda bol sütlü sağmal koyun sürüsü otlatır ve akşamdan bir müddet geçtiğinde o sürüyü Rasûlullah ile Ebubekir'in yanlarına getirirdi. Onlar da sağıp taze süt içerek gecelerlerdi. O süt, kendi sağmallarının sütü idi. Ve içine kızgın taş konularak ısıtılmış idi. Nihayet gecenin sonunda Âmir bin Fuheyre mağaranın önüne gelir, sağmal koyunlara seslenir, tekrar otlatmaya götürürdü. Rasûlullah ile Ebubekir'in mağarada bulundukları üç gecenin hepsinde Âmir böyle yaptı.

Rasûlullah ile Ebubekir, Sevr Dağı'ndaki bir mağaraya ulaştılar ve orada üç gece gizlendiler. Her gece yanlarında Ebubekir'in oğlu Abdullah gecelerdi. Abdullah maharetli, çabuk anlayışlı, taze bir gençti...

Rasûlullah ile Ebubekir Mekke'de iken Abd bin Adiyeoğulları olan Eddiloğulları'ndan yol kılavuzluğunda maharetli Abdullah bin Uraykit adında bir kişi kiralamışlardı. Bu adam As bin Vâil Es-Sehmi ailesi hakkında yeminli dost olmak üzere elini kana batırmıştı. Bu zat, hâla da Kureyş kâfirlerinin dini üzere idi. Fakat doğruluğuna emniyet ve itimat ederek Rasûlullah ile Ebubekir, develerini ona teslim etmişler ve üç gece sonra develeriyle beraber Sevr Dağı'ndaki mağarada buluşmak üzere sözleşmişlerdi. Bu kılavuz kişi Rasûlullah ve Ebubekir'in develeriyle üçüncü gecenin sabahında Sevr'e, on-

ların yanına geldi. Rasûlullah ve Ebubekir, Âmir bin Fuheyre ve kılavuz Abdullah bin Uraykit yola devam ettiler. Kılavuz, yolcuları alıp sahil yolunu takip ederek Medine'ye doğru hareket ettiler."

Surâka bin Malik şöyle der:

"Hicret kafilesi Mudilceoğulları'nın sınırından geçtiği sırada Kureyş kâfirlerinin etrafa saldıkları elçileri bize geldi. Mekkeliler Rasûlullah ile Ebubekir'den her birini öldüren veya esir eden kimse için ayrı ayrı mükâfat tayin ediyorlardı.

Surâka dedi ki:

Bu günlerde ben, kavmim Mudliceoğulları'nın toplantılarından birisinde oturuyordum. Bu sırada Kureyş adamlarından bir kişi çıkageldi. Biz otururken o ayakta dikildi de:

— Ya Surâka! Ben biraz önce sahile doğru yol alan birkaç yolcu karaltısı gördüm. Öyle sanıyorum ki, bunlar Muhammed ile sahabeleridir, dedi.

Surâka dedi ki:

Ben derhal bu adamın anlattığı yolcuların Muhammed ile sahabeleri olduğunu anladım. Fakat ondan saklamak için ona:

— Gördüğün karaltılar Muhammed'le sahabeleri değildir. Lakin sen falan ve falan kişileri görmüş olacaksın! Şimdi onlar bizim gözlerimiz önünden geçip gittiler, kendilerine ait bir kayıp arıyorlar, dedim.

Sonra hareketimi meclistekilere sezdirmemek için bir müddet daha mecliste eğlendim. Sonra kalkıp evime girdim. Cariyeme atımı alıp çıkarmasını ve yüksek tepenin arkasında beni beklemesini emrettim. Ben de mızrağımı alarak evimin arka tarafından çıktım. Ve mızrağımın (parıltısını gizlemek için) alt tarafını yerde sürüklemiş, üst tarafını da aşağıya doğru tutmuştum. Nihayet atımın yanına geldim, üstüne bindim ve beni gayeme yaklaştırması için hayvanı dörtnala kaldırdım. Sonunda Rasûlullah ile sahabelerine yetişip yaklaştım. Bu sırada atım sürçüp kapaklandı. Ben de atımdan düştüm. Fakat hemen toparlanıp kalktım ve elimi ok torbamın içine uzattım, ondan fal kalemlerini çıkardım. 'Muhammed'le sahabelerine zarar verebilir miyim, yoksa veremez miyim?' diye onlarla fal baktım. Fal neticesinde hoşlanmadığım şey (yani zarar veremeyeceğim hususu) çıktı. Bunun üzerine ben yine atıma bindim. Fal oklarının aykırı çıkmasına rağmen, onlara isyan edip, atımı yine dörtnala kaldırdım. At beni onlara yaklaştırıyordu. Nihayet Rasûlullah'ın bir şeyler okuduğunu işittim. Rasûlullah arkasına dönüp bakmıyordu. Ebubekir ise arkasına çok dönüp bakıyordu. Rasûlullah'ın okuduğunu işittiğim sırada atımın iki ön ayağı kumun içine battı. Hatta bu batış dizlerine kadar erişti. Ben de attan düştüm. Sonra ben hayvanı kalkmaya zorladım. O da kalkmaya çalıştı. Fakat bir türlü ayaklarını çıkarmaya gücü yetişmedi. Hayvan zorlukla homurdanarak kalkıp doğrulunca da hemen iki ayağının gömülen izinden göğe doğru ateş dumanı gibi bir duman yükselip dağıldı. Bunun üzerine tekrar fal baktım. Yine hoşlanmadığım surette çıktı. Sonra ben Muhammed'le sahabelerine:

— El-Eman, diye haykırdım.

Bunun üzerine durdular. Ben de atıma binerek yanlarına gittim. Rasûlullah ve sahabelerini taarruzumdan koruyan bunca harikalarla karşılaştığım şu anda gönlümde kesin bir kanaat hasıl oldu ki, Rasûlullah'ın işi ve Peygamberlik davası yakında zahir olup zafere ulaşacaktır. Bu kanaat üzerine ona:

— Kavmin Kureyş, senin öldürülmen veya esir alınman hakkında mükâfat tayin etmişlerdir, dedim.

Ve Kureyş'in, kendisine ve sahabelerine karşı ne kadar fenalık yapmak istediklerini birer birer onlara haber verdim. Ve kendilerine yol azığı ve yol metaı arz ettim. Fakat benden bir şey almadılar ve hiçbir şey de almak istemediler.

Yalnız Rasûlullah bana:

— Ya Surâka! Bizim yolculuğumuzu gizle, dedi.

Bunun üzerine ben Rasûlullah'tan hakkımda bir eman yazmasını istedim. Rasûlullah da Âmir bin Fuheyre'ye emretti. Âmir de bir deri parçasına yazıp verdi. Bundan sonra Rasûlullah, yanındakilerle beraber yoluna devam etti.

İbni Sihab şöyle der:

"Rasûlullah yolda Müslümanlardan bir tüccar kafilesi ile birlikte bulunan Zübeyir bin Avvam ile karşılaştı. Zübeyir, Rasûlullah ile Ebubekir'e beyaz elbiseler giydirdi.

Medine'de bulunan Müslümanlar, Rasûlullah'ın Mekke'den yola çıktığını işitmişler ve karşılamak için her sabah kuşluk vakti Harre mevkiine çıkarak öğle sıcağı basıncaya kadar Rasûlullah'ın gelmesini bekliyorlardı. Yine bir gün Müslümanlar uzunca bir bekleyişin ardından evlerine dönmüşlerdi. Evlerine girdikleri sırada Yahudilerden bir kişi, kendisine ait bir işe bakmak üzere Yahudi kulelerinden bir kulenin üstüne çıkıp yüksekten uzaklara bakmakta iken, Rasûlullah ile sahabelerini, beyazlar giymiş oldukları hâlde sıcaktan meydana gelen serap ve sis manzaralarını yararak geldiklerini gördü. Artık Yahudi bu muhteşem gelişi saklamaya muktedir olamayarak, yüksek sesiyle: "Ey Arap cemaati! İşte beklemekte olduğunuz şeref kaynağınız geliyor!" diye haykırdı.

Bu sesi işiten bütün Müslümanlar, silahlarına sarılarak evlerinden fırlayıp Rasûlullah'ı karşılamaya koştular. Ve Harre denilen kara taşlık yolunda Rasûlullah'a kavuştular. Rasûlullah onlarla birlikte Medine'nin sağ tarafına ilerledi ve nihayet Amr bin Avf ailesinin mahallesinde konakladı. O gün Rebiu'l-Evvel ayının Pazartesi gününe rastlayan bir gündü.

Ensardan gelenler arasında daha önceden Rasûlullah'ı görmemiş olanlar Ebubekir'le selamlaşmaya koyuldular. Nihayet güneş Rasûlullah'a değince, Ebubekir gitti ve ridası ile ona gölge yaptı. İnsanlar o vakit Rasûlullah'ı tanımış oldu. Rasûlullah Amr bin Avfoğulları arasında on küsur gün kaldı. Temeli takva üzere kurulan mescidi tesis etti ve Rasûlullah orada namaz kıldı." [1]

Bu kıssadan kendimize şu dersleri çıkarabiliriz:

1. Hicret esnasında Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* ciddi tedbirler almış ve organize bir şekilde hicret etmiştir.

Herkesin dinlendiği öğle sıcağında gelmesi, başını örtmesi, Ebubekir'den *radıyallahu anh* ev halkını dışarı çıkarmasını istemesi, geceleyin yola çıkması, ilk başta Medine'ye ters istikamette yol alması, üç gün Sevr mağarasında kalması, Ebubekir'in ailesi üzerinden güzel bir görev dağılımı yapması son derece tedbirli hareket ettiğini gösterir.

Allah Rasûlü hicret ederken bütün tedbirlerini almış olsa da, asıl dayanağı, kendisinden yardım istediği yine Allah subhanehu ve teâlâ idi.

Fakat Allah Rasûlü hicret ederken bütün tedbirlerini almış olsa da, asıl dayanağı, kendisinden yardım istediği yine Allah *subhanehu ve teâlâ* idi.

İbni Abbas *radıyallahu anh* şöyle der:

"Peygamber Mekke'de idi. Sonra hicret etmekle emrolundu. Bu sırada kendisine: 'Ve de ki: 'Rabbim, beni doğruluk yerine koy ve doğruluk yerinden çıkar ve katından, bana destekleyecek bir kuvvet ver.' [2]*' ayeti kerimesi nazil oldu."*

Allah'ın yardımı olmadan kişi ne kadar iyi çalışırsa çalışsın başarı elde edemez. Yapılan işlerde başarıyı elde etmek için Allah'ın yardım etmesi şarttır. Ondan dolayı İslam için koştururken *'ben yaparım, ben ederim'* gibi kibre işaret eden sözleri söylemekten ziyade, her zaman Allah'tan yardım istemek gerekir.

Tedbir konusunda genel olarak iki taife Kur'an ve Sünnet'in dışına çıkmıştır.

Birinci grup, tedbiri tevekküle aykırı görüp; tedbir alınmaması gerektiğini söyleyenlerdir. Bunlar: *'Biz Allah'a tevekkül ediyoruz'* diyerek yapacağı işlerde zahirî sebeplere sarılmazlar. Bu

1. *Buhari*
2. *17/İsra, 80*

doğru değildir. Çünkü Allah Rasûlü'nün *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'a *subhanehu ve teâlâ* tevekkülü tamdı. Buna rağmen davet ederken, hicret ve cihad ederken tedbirlerini almıştı. Tedbir ile tevekkül birbirine zıt değildir. Bize düşen, yapacağımız her işte zahirî sebeplere en güzel şekilde yapışmak. Sonra da Allah ne dilerse ona rıza göstermektir.

İkinci grup ise tedbiri İslam'a hizmet etmenin önüne geçirenlerdir. Tedbir yapıyoruz deyip davet, hicret ve cihad etmeyenlerdir. Tedbir yapıyoruz deyip, sakalını kesen, Müslümanlardan uzak duranlardır. Aslında bunlar korkularını tedbir kılıfıyla kapatmaya çalışanlardır. Korkuyoruz diyemedikleri için tedbir alıyoruz diyorlar.

İslam ise bu ikisinin arasındadır. Tedbirimizi de alacağız, bununla beraber yapmamız gerekenleri de yapacağız. Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyuruyor:

"Ey iman edenler! (Düşmana karşı) tedbirinizi alıp, küçük birlikler hâlinde yahut topluca savaşa gidin." [3]

Allah *subhanehu ve teâlâ* bu ayette tedbirlerimizi almamızı emretmiş fakat ardından küçük ya da büyük gruplar halinde savaşa çıkmamızı istemiştir.

2. Ebubekir *radıyallahu anh* hicrette yine kendisini göstermiş ve canıyla, malıyla, ailesiyle Allah Rasûlü'nün yanında yer almıştır. Bu kıssada Ebubekir *radıyallahu anh* ile ilgili iki şey dikkatimizi çekiyor;

Birincisi; Ebubekir'in kazandığı mertebelerin, Allah Rasûlü'nün yanındaki değerinin durduk yere olmadığı bilakis, birçok fedakârlıktan sonra kazandığıdır... Cennet ile müjdelenmesi, Peygamberimizin en yakın arkadaşı olması ve ilk halife olmasının; samimi fedakârlıkların karşılığı olduğunu görüyoruz. Ebubekir *radıyallahu anh* yan gelip yatmakla, haftada iki-üç saat derslere katılmakla, ayda beş-on lira infak etmekle bu mertebeleri elde etmedi. Bilakis her şeyini, canını, malını, ailesini, vaktini ortaya koyarak bunları elde etti.

Bugün bizler de bu mertebelere ulaşmak istiyoruz fakat elde etmek için Ebubekir'in yaptıklarının çeyreğini yapmıyoruz. Ne vaktimizle, ne canımızla ne de ailemizle İslam için koşturmuyoruz. Bu halimizle bunları elde etmemiz mümkün değildir. Ebubekir'in elde ettiklerini elde etmek için Ebubekirce davranmak gerekir.

Zikrettigimiz bu madde asrımızın hastalıklarından birine de işaret etmektedir. Kolayı gözden çıkarıp, zoru ummak. Değerli olana tabi olanlar, değerli olanı feda etmek zorundadırlar. Gazoz kapağıyla pırlanta satın almak muhal oldugu gibi, hayatın en değersiz olanını feda edip, en değerli olan sıddıklık mertebesini ummak da muhaldir.

Müslümanların ilk nesilde olduğu gibi gerçekçi olmaları ve feda ettikleriyle umdukları arasında dengeyi gözetmeleri gerekir. Aksi halde meclislerde İbni Selul tiynetli, Ebubekir ağızlı insanları görmeye daha çok tahammül etmek zorunda kalacağız.

İkincisi; Ebubekir'in ailesinin ve çocuklarının gösterdigi tutum da gerçekten çok önemli. Babalarına destek çıkmışlar ve hicretlerini sıkıntısız yerine getirmeleri için ellerinden geleni yapmışlar. Normalde onların bu yaptıkları dilde kolay, pratikte ise gerçekten zor olan şeylerdir. Onlar babalarından ayrılacakları için sıkıntı çıkarmamışlar. Onlar: *'Bizi kime bırakıyorsun? Biz sensiz ne yapacağız? Ne olur gitme!'* gibi sözlerle babalarının hicretine engel olmamışlar. Bilakis her konuda ona yardımcı oldular. Peki, onlar nasıl bu seviyeye geldi? Birdenbire mi böyle fedakâr oldular?

Ebubekir'in çocuklarının iyi olmasının sebebi, Ebubekir'in iyi olması ve onları iyi eğitmesinden kaynaklanıyordu. Bugün çocuklarımıza: *'Falan sahabeye bakın küçük yaşta neler yapmış?'* diyerek onların da böyle olmalarini istiyoruz. Fakat bir türlü istedigimizi elde edemiyoruz ve bir türlü çocuklarımız sahabe çocukları gibi olmuyor. Çocuklarımızın sahabe çocukları gibi olabilmesi için; bizler sahabe gibi olmamız gerekmektedir.

3. 4/Nisa, 71

Anne babalar iyi olursa çocukları da iyi olur. Onlar kötü olursa çocukları da kötü olur.

Bunu şöyle bir örnek üzerinden açıklayalım; Çocuklarımıza doktorluk eğitimi vermeden doktor olmalarını beklemek ne kadar beyhude bir beklentiyse aynı şekilde onlara İslami bir şuur vermeden, söz ve fiillerimizle onlar için belirlediğimiz hedefi kendi yaşamımızda göstermeden de İslam için koşturmalarını, İslam için fedakârlık yapmalarını beklemek bir o kadar beyhude bir beklentidir.

Ebu Hureyre'den *radıyallahu anh* rivayeten Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor:

"Her çocuk fıtrat üzerine doğar. Çocuğu anne ve babası Yahudileştirir veya Hristiyanlaştırır veya Mecusileştirir. Tıpkı hayvanın doğurunca, azaları tam olarak yavru doğurması gibi. Siz kesmezden önce, kulağı kesik olarak doğmuş hayvana rastlar mısınız?" [4]

Çocuklarımızın sahabe çocukları gibi olabilmesi için; bizler sahabe gibi olmamız gerekmektedir. Anne babalar iyi olursa çocukları da iyi olur. Onlar kötü olursa çocukları da kötü olur.

Çocuk fıtrat üzere Allah'ın razı olduğu şekilde doğar. Daha sonra itikad da dâhil çocukta olan değişiklikler anne babayla alakalıdır. Anne-baba neye inanıyorsa çocuk da ona inanmaya, anne babanın ahlakı neyse çocuğun da ahlakı öyle olmaya başlar. Çocukların dışarıdaki davranışları anne babaların evdeki davranışlarının göstergesidir. Çocuk, anne babasının dışarıdaki aynasıdır.

Günümüzde birçok anne-baba çocuklarından şikâyetçi. Çocuğum yaramaz, söz dinlemiyor, namazlarını kılmıyor, arkadaşlarıyla anlaşamıyor, derslerini çalışmıyor, ödevlerini yapmıyor cümlelerini anne ve babalardan çokça duyarız. Fakat asıl problem olan, anne ve babaların bu problemlerin kendilerinden kaynaklı olduğunu düşünmemeleridir. Çocukların bunları kendilerinden öğrendiklerinin şuurunda olmamalarıdır.

Çocuğumuzda gördügümüz güzel davranışları kendimizden bilip, onunla göğsümüzün kabardığı gibi; çocuğumuzda olan kötü davranışların da bizden kaynaklı olduğunu bilmemiz gerekir. Fakat çok ilginçtir ki birçok anne babada şöyle bir anlayış var; çocuklarında olan güzel davranışları onlar öğretmiştir. Kötü davranışları ise çocuklar arkadaşlarından veya komşunun çocuğundan öğrenmişlerdir. Güzellikleri kendilerinden kötülükleri ise başkalarından bilirler. Tartıda ölçüsüzce davranmanın şekillerinden biri de bu olsa gerek.

Çocuğumuzun nasıl olmasını istiyorsak, önce kendimiz bunu hayata geçirmeliyiz. Çünkü çocuk anne babasını örnek alır. Anne-baba ilim öğrenmeyi sevmiyorsa, ilme karşı ilgi duymuyorsa çocuk da ilmi sevmez ve ilgi duymaz. Anne baba birbirine veya başkalarına karşı saygısız ise, hak hukuka dikkat etmiyorsa, çocuk da aynısını yapar. Anne-baba ibadetlerine dikkat etmiyor, işlerini ibadetlerin önüne geçiriyorlarsa çocuk da ibadetlerine dikkat etmez ve oyunu ibadetlerinin önüne geçirir.

Üzüm üzüme baka baka kararır. Çocuğumuzun baktığı ilk üzüm biziz unutmayalım. Onu karartan da sarartan da, çürüten de büyüten de anne-babadır, bunu kabullenelim.[5]

3. Burada Ebubekir'in küçük oğlu Abdullah'ın yaptıkları da dikkatlerden kaçmıyor. Abdullah bir nevi istihbaratçı rolü oynayarak düşmanın faaliyetlerini gözlemliyor ve gerekli bilgileri toplamaya çalışıyordu. Abdullah gündüzleri Mekke halkı arasında dolaşır, onlara hissettirmeden gerekli bilgileri toplamaya çalışırdı. Daha sonra akşam karanlık çöktüğünde mağaraya gider topladığı bilgileri Rasûlullah'a ve Ebubekir'e bildirirdi. Geceleyin orada kalır, nöbet tutar ve sabaha doğru şafak sökmeden Mekke'ye geri dönerdi. Abdullah bunu üstün bir yetenekle yerine getiriyordu, öyle ki Mekkeli müşriklerden hiç kimse ondan şüphelenmemişti.[6]

Aslında burada bir gencin İslam'a son derece faydalı olabileceğini görüyoruz. Ondan dolayı gençleri basite almamalı, İslam'a hizmet etmeleri için onlara görevler vermeliyiz. Gençtir, yapamaz edemez dememeliyiz. Tarih boyunca İslami mü-

4. *Buhari, Müslim*

5. *Tevhid dergisi ilk sayı Mahi'nin yazısından alıntılanmıştır.*

6. *Hz. Ebubekir; Hayatı, Şahsiyeti ve Dönemi - Ali Muhammed Sallabi kitabından alıntı yapıldı.*

cadele gençler üzerinden ilerlemiştir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* dönemimde davet yapan, cihad eden, âlim olanlardan birçoğu gençlerdi. Tabi bunun olabilmesi için, yani gençlere görev verilebilmesi için gençlerin de emir sahiplerine güven vermeleri, verdikleri görevleri hakkıyla yerine getireceklerine dair yaptıklarıyla bunu ispat etmeleri gerekir.[7]

4. Bu kıssada yine Allah'ın yardımı da dikkatimizi çekiyor. Müşrikler aldıkları bütün tedbirlere rağmen Rasûlullah'ı ve Ebubekir'i yakalayamadı ve ikisi de sağ salim bir şekilde Medine'ye ulaştılar. Allah *subhanehu ve teâlâ* bir şey dilediği zaman bütün insanlar toplanıp ona engel olmak istese engel olamazlar. Gerekirse Allah *subhanehu ve teâlâ* kâinatın genel kurallarını değiştirir fakat yine de dilediğini yerine getirir. Müşrikler mağaraya çok yaklaşmalarına rağmen onları görememeleri, Suraka'nın atının ayaklarının sürekli yere batması, Allah'ın yardımının göstergeleriydi.

Buradan şunu anlamamız gerekir; bize düşen, Allah'a tevekkül edip işimizi ihsan ilkesi üzere en güzel şekilde yapmaktır. Biz üstümüze düşeni samimice yaparsak Allah'da *subhanehu ve teâlâ* üstüne düşeni yapacaktır elbet. Çünkü Allah *subhanehu ve teâlâ* bize yardım edeceğine dair söz vermiştir. Ve Allah *subhanehu ve teâlâ* sözüne en sadık kalandır:

"Müminlere yardım etmek ise üzerimizde bir haktır." [8]

"Şüphesiz ki, Peygamberlerimize ve iman edenlere dünya hayatında ve şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz." [9]

Her ne kadar, düşündüğümüz hedeflere zahirî sebeplerle ulaşmamız mümkün görünmese de bilmemiz gerekir ki Allah bize yardım edecek ve Allah'ın yardımıyla zahiren ulaşılması mümkün olmayan hedeflerimize ulaşacağız. Peygamberlerin kıssaları bu konuda bizim için en güzel örneklerle doludur.

Musa *aleyhisselam* zahirî sebeplere göre denizden geçemezdi, fakat Allah denizi ikiye bölerek onların geçmesini sağladı. İbrahim'in *aleyhisselam* zahirî sebeplere göre yanması gerekirdi fakat Allah'ın yardımıyla ateş onu yakmadı. Talut'un ordusunun zahirî sebeplere göre Câlût'un ordusuna karşı yenilmesi gerekirdi, çünkü sayıca onlar çok daha fazlaydı. Bedir'de zahirî sebeplere göre Müslümanların yenilmesi gerekirdi çünkü düşman onların üç katıydı. Fakat her bir vakıada zahirî sebepler işlevsiz kaldı. Allah *subhanehu ve teâlâ* kâinatın genel kurallarını değiştirerek onlara yardım etti ve zafer kazandılar. Allah'ın yardımı olduğu zaman imkânsızlıklar çok rahat aşılır. Allah'ın yardımı olmadığı zaman ise çok basit şeyler dahi, zorlaşır.

5. Ebubekir'in *radıyallahu anh* Peygamberimize olan saygısını da yine bu kıssadan görüyoruz. Medine'ye vardıklarında güneşte bekleyen Rasûlullah'a ridası ile gölge yapması ona olan saygısını gösterir.

Saygı, İslam toplumunun temel öğretilerinden biridir. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*:

7. *Gençliğin önemi ve gençliğin Allah'a nasıl adanması gerektigi ile tafsilatlı bilgi için 'Allah'a Adanmış Gençlikler' kitabına müracaat edilebilir.*

8. *24/Nur, 47*

9. *40/Mümin, 51*

"Küçüklerine merhamet etmeyen, büyüklerine saygı göstermeyen bizden değildir." demektedir.[10]

Sahabe ve selef dönemine baktığımızda saygı meselesine son derece dikkat ettiklerini görürüz. Emir sahiplerine, âlimlere, büyüklere saygı göstererek bunun Rasûlullah'a has olmadığını bize göstermişlerdir. Selefimiz bunu nasıl yerine getirdiyse, bizim de o şekilde yerine getirmemiz gerekir. Çünkü biz onları her konuda örnek almak zorundayız. Sahabenin ve selefin saygı anlayışına dair şu örnekleri verebiliriz;

Amr bin As *radıyallahu anh* şöyle der: *'Allah Rasûlü'ne duyduğum saygıdan dolayı gözlerimi kaldırarak yüzüne bakamazdım. Biri benden onu anlatmamı isteseydi yüzüne bakamadığım için bunu yapamazdım.'*

Ömer *radıyallahu anh* halifelik döneminde Usame bin Zeyd'i *radıyallahu anh* her gördüğünde: *"Selam senin üzerine olsun ey emirim"* diye selamlardı. Usame'nin mahcubiyetini görünce de şöyle derdi: *"Şüphesiz Rasûlullah vefat ettiginde sen bizim üzerimize emirdin."*

Sahabe ve selef dönemine baktığımızda saygı meselesine son derece dikkat ettiklerini görürüz. Emir sahiplerine, âlimlere, büyüklere saygı göstererek bunun Rasûlullah'a has olmadığını bize göstermişlerdir.

İbni Abbas, Zeyd bin Sabit'in *radıyallahu anhum* atının yularından tutup bu şekilde varacağı yere götürürdü. Zeyd bundan sıkıntı duyup *'Bunu bana yapma'* deyince o da: *'Biz büyüklerimize ve âlimlerimize saygı göstermekle emrolunduk'* diye karşılık verirdi.

İmam Şafii, İmam Malik'in *rahimehumullah* talebesidir. İmam Şafii şöyle der: *'Ben Malik'in huzurundayken Muvatta'nın yapraklarını öyle dikkatli bir şekilde çevirirdim ki hışırtı sesi Malik'i rahatsız etmesin.'*

İmam Şafii'nin talebesi Reb'i bin Süleyman şöyle der; *'Vallahi yıllarca Şafii'nin huzurundayken Şafii'ye bakarak su içmedim.'*

Abdullah bin Mübarek, Süfyan bin Uyeyne'nin *rahimehumullah* yanındayken kendisine bir soru yöneltiliyor. Abdullah bin Mübarek soruya cevap vermiyor. Süfyan b. Uyeyne: *'Ey Abdullah bunlar sana bir soru soruyorlar onlara cevap ver'* dedi. O da *'Hayır, biz büyüklerimizin yanında konuşmaktan menedildik'* diye karşılık verir. Çünkü Abdullah bin Mübarek, Süfyan bin Uyeyne'yi kendisinden üstün görürdü.[11]

Saygının olabilmesi için öncesinde sevginin olması gerekir. İnsan birini sevdiği zaman severek, içinden gelerek ona saygı gösterir. Sevmediği zaman ise saygı göstermek durumunda kalsa da istemeyerek saygı gösterir. Sevginin olmadığı yerlerde ya hiç saygı olmaz ya da ilk başlarda mecburiyetten kaynaklı olsa da sürekli olmaz. Aramızda saygının olması için ilk başta aramızda sevgiyi tesis etmemiz gerekir.

Sevr Mağarasında

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyuruyor:

"Eğer siz ona (Rasûlullah'a) yardım etmezseniz (bu önemli değil); ona Allah yardım etmiştir: Hani, kâfirler onu, iki kişiden biri olarak (Ebubekir ile birlikte Mekke'den) çıkarmışlardı; hani onlar mağaradaydı; o, arkadaşına: 'Üzülme, çünkü Allah bizimle beraberdir,' diyordu. Bunun üzerine Allah ona (sükûnet sağlayan) emniyetini indirdi, onu sizin görmediğiniz bir ordu ile destekledi ve kâfir olanların sözünü alçalttı. Allah'ın sözü ise zaten yücedir. Çünkü Allah üstündür, hikmet sahibidir." [12]

Bu ayetin nüzul sebebi ile ilgili tefsir ve hadis kitaplarında şu rivayet nakledilir:

"Rasûlullah ile Ebubekir'in mağarada bekledikleri sırada müşrikler oraya yaklaştılar. Hatta neredeyse onları göreceklerdi.

Mağaranın üzerinde onların ayak izlerini gören Ebubekir şöyle diyor:

— Ey Allah'ın Rasûlü! Onlardan birisi ayağını kaldırıp baksa bizi görecek.

Peygamberimiz ise:

— Üçüncüleri Allah olan iki kişi hakkında ne düşünebilirsin, buyurdu." [13]

---

10. Ebu Davud

11. *'Müslümanların Emirlerine Karşı Sorumlulukları' kitabından alıntı yapılmıştır. Tafsilat için oraya müracaat edilebilir.*

12. 9/Tevbe, 40

13. Buhari

Ebubekir'in *radıyallahu anh* müşrikleri görünce endişelenmesi, üzülmesi kendisine bir zarar geleceğini düşündügünden dolayı değildi. Bilakis o, Allah Rasûlü'ne bir şey olmasından korkuyor ve onun için üzülüyordu. Buna mağaraya giderken gösterdigi şu tavrı güzel bir örnektir;

Sevr mağarasına giderken Ebubekir *radıyallahu anh* bazen Rasûlullah'ın önüne bazen de arkasına geçiyor. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bunun sebebini sorunca şöyle diyor: *'Önden sana bir saldırı yapılma ihtimalini düşünüp önüne geçiyorum, ardından arkadan bir saldırı ihtimalini düşünerek arkana geçiyorum.'* Mağaraya geldiklerinde Ebubekir *radıyallahu anh* şöyle diyor: *'Ya Rasûlullah ben içeriyi kontrol edeyim sen ondan sonra gel.'* Mağaraya girdiğinde orada bir deliğin oldugunu fark ediyor onu ayağıyla kapatıyor ve şöyle diyor; *'Ey Allah'ın Rasûlü şayet orada yılan veya akrep varsa zararı bana gelsin.'*

Bunlar bize Ebubekir'in kendisi için değil de Allah Rasûlü için endişelendiğini gösteriyor. Ebubekir'in davanın maslahatını, öncü ve önder insanların bekasını kendi nefsine tercih etmesi ve o şekilde davranmasının sebebi şudur; şahıslara gelen zarar onların nefsiyle sınırlı kalır. Lakin toplumları sevk ve idare eden yöneticilere gelen zarar tüm İslam toplumuna gelir. Bu düşünceyi biz sahabenin genelinde görüyoruz. Münafıkların Medine'de sıkıntı çıkardığı dönemde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dememesine rağmen Sad bin Ebi Vakkas'ın gelip Allah Rasûlü'nün evinin önünde nöbet tutması da bunun için başka bir örnektir.

Bu sahabeye has olan bir şey değildir. Onlara bakıp bu konuda onları överek, onları takdir ederek üzerimizdeki sorumlulugu atmış olmayız. Bu ahlakın asrımızda bulunan Müslümanlara da yansıması gerekir. Bu da iki şekilde olur;

A. Cemaatin varlık ve bekasını şahısların maslahatına tercih etmek.

B. Toplumları sevk ve idare eden, Müslümanların etrafında kenetlendikleri, İslam toplumunun harcı olan önderlerin maslahatını, şahısların maslahatına tercih etmek. Bu, şahısları kutsallaştırmak değil bilakis davanın maslahatını düşünmektir.

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

emreacar@tevhiddergisi.com
EMRE ACAR

Rahman'ın Arşının Altında Gölgelenenler -3-

Allah, gençlik döneminin hesabını görecektir. Çünkü gençlik, yaşamın içinde insana tanınmış olan kuvvet ve üstünlüktür. Bu yönüyle bir nimettir. İnsanoğlu ise her nimet nedeni ile sorguya çekilecektir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Âlemlerin Rabbine hamd, Rasûlü'ne ve sahabesine salât ve selam olsun.

Ebu Hureyre'den *radıyallahu anh* rivayetle Peygamber şöyle buyurdu:

"Yedi sınıf insan var ki, Allah onları hiçbir gölgenin olmadığı (mahşer meydanında) kendi gölgesinde gölgelendirecektir. Adil imam/yönetici, Allah'a ibadetle yetişen genç, kalbi mescidlere bağlı olan adam, birbirlerini Allah için seven ve onun rızası için bir araya gelip onun için ayrılan iki adam, soylu ve güzel bir kadın kendisini zinaya davet ettiğinde: 'Ben Allah'tan korkarım' diyerek onu reddeden adam, sağ elinin verdiğinden sol elinin haberi olmayacak kadar gizlice sadaka veren kişi, bir de yalnız başına Allah'ı zikredip de gözleri yaşla dolan kimse." [1]

1. *Buhari, Müslim*

Allah'a İbadetle Yetişen Genç

Hiçbir gölgenin olmadığı mahşer gününde Rabbimizin arşının altında gölgelenecek yedi sınıf insan arasında ikinci sırada; *'Allah'a ibadetle yetişen genç'* yer almaktadır. Rasûlullah'ın bu sözüyle İslam'ın gençlere verdiği önemi tekrardan görmekteyiz. Her şeyiyle sünnete tabi olan ümmet, hem kendi gençliğinin kıymetini bilmeli hem de çevresindeki gençlere önem vermeli, onları güzel bir şekilde yetiştirmelidir.

Gençlik, kuvvet dönemidir. İnsan, Allah'ın kendine verdiği kuvvet nimetini Rabbine kul olarak, ibadet ederek geçirmelidir. Âlemlerin Rabbi olan Allah, insanı dünyaya, kendisine ibadet etmesi için göndermiştir. Bu kulluk hepimizin görevidir. Bütün görevlerde olduğu gibi, sorumlulukları-

mızı gücümüzün/enerjimizin en üst seviyede olduğu dönemde ifa ederekten, bir sonraki dönemi aydın hale getirmeliyiz. Ki Rabbimiz bizden yaşamımızın her dönemini kendisine kul olarak geçirmemizi istemektedir.

Gençliğin insana verdiği o dinamiklik; boş, aldatıcı eğlenceler ve gereksiz işler ile heba edilmemelidir. Sıhhat ve boş vaktin kıymetini bilmede bütün insanlığın hüsran içinde olduğunu vakıamızda görmekteyiz. Özellikle de sıhhatin en verimli dönemi olan gençlik yılları, helak edilmektedir. Hem gençler, gençliğinin; hem de atalar, gençlerin kadrini ve kıymetini bilmemektedir.

Bugün gençler dünya metaı, oyun ve eğlenceler ile meşgul olmakta ve onların hedeflerini bunlar oluşturmaktadır. Oyun ve eğlencede aktif olan gençler, maalesef dinî konuda çok pasif durumdalar. Gençlerin kötü duruma düşmesinde ataların çok büyük rolü olmaktadır. Evlatlarını dünya metaına özenle yönlendiren atalar dini, konu Rabbimize kulluk yapmaya gelince *'daha genç, olgunlaştığında yapar'* sözleriyle gevşek davranmaktadır. Çocuklarının dünyevi bir konuda yanlış yapmaması ve kendi isteklerini yerine getirmesi için sürekli muhasebe yapan babalar-anneler, söz konusu gençlerin Allah'a kul olarak yetişmesi olunca, oralı bile olmazlar.

Âlemlerin Rabbi olan Allah, Âdemoğlundan sürekli kendisine kulluk yapmasını istemiştir. Özellikle de gençlik döneminde kendine yönelmesini, o kuvvetli olan hevesini, isteklerini Rabbinin huzurunda kırmasını emretmiştir. Bu nedenle Allah, çocukluk ve yaşlılık dönemini hesaba çekmezken, gençlik dönemini hesaba çekecektir.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"İnsanoğluna şu beş şeyden hesap sorulmadıkça onun ayakları kıyamet gününde Rabbinin huzurundan ayrılmayacaktır; Ömrünü nerede tükettiğinden, gençliğini nerede yıprattığından, malını nerede kazanıp nereye harcadığından ve öğrendiği ilimle nasıl amel ettiğinden." [2]

Hadis-i şerife bakıldığı zaman hem ömür hem de gençlik dönemi sorguya çekilmektedir. Normalde gençlik dönemi, ömrün içerisine dahildir.

Bu nedenle sorguya çekilmemesi gerekirdi. Fakat Allah, gençlik döneminin hesabını görecektir. Çünkü gençlik, yaşamın içinde insana tanınmış olan kuvvet ve üstünlüktür. Bu yönüyle bir nimettir. İnsanoğlu ise her nimet nedeni ile sorguya çekilecektir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Sonra da o övündüğünüz nimetlerden sorguya çekileceksiniz." [3]

Allah'a İbadet Eden Gençler Nasıl Yetiştirilir?

İnsanoğlunun dünyaya gelişinden sonra üç evresi vardır. Bunlar; çocukluk, gençlik ve yaşlılık evresidir.

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyurur:

"Sizi dilediğimiz belli bir süreye kadar rahimlerde tutarız. Sonra sizi çocuk olarak çıkarırız. Sonra da siz buluğ çağına ulaşırsınız, içinizden kimi ölür, kimi de her şeyi bilip öğrendikten sonra hiçbir şeyi bilmez hale gelsin diye, ömrün en düşkün dönemine ulaştırılır..." [4]

Yaşamın vazgeçilmezi bu evreler arasında çocukluk ve gençlik evresi çok önem taşımaktadır. İslam bu iki dönemin üzerinde durmuş, Müslümanlara bu dönemleri nasıl değerlendirmesi gerektiğine dair şuur vermeye çalışmıştır.

Çocukluk dönemi, gençlik dönemi için dikkat edilmesi gereken bir evredir. Çocukluk döneminde yapılan yanlışlar ve eksiklikler, gençlik/buluğ dönemini etkilemektedir. Bu nedenle eğitim gençlikte değil çocukluk döneminde başlar. Hatta çoğu âlime göre eğitim anne rahminde baş-

"İnsanoğluna şu beş şeyden hesap sorulmadıkça onun ayakları kıyamet gününde Rabbinin huzurundan ayrılmayacaktır; Ömrünü nerede tükettiğinden, gençliğini nerede yıprattığından, malını nerede kazanıp nereye harcadığından ve öğrendiği ilimle nasıl amel ettiğinden."

2. Tirmizi, Kıyamet 1

3. 102/Tekâsur, 8
4. 22/Hacc, 5

lamaktadır. *'Gençliği nasıl Allah'a ibadet eder hale getirebiliriz?'* diye sorduğumuzda bunun cevabının çocukluk dönemine bağlı olduğunu görmekteyiz.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Çocuğunuz yedi yaşına geldiği zaman namazı emredin. On yaşına geldiği zaman, namaz kılmazsa çocuğunuzu dövün."

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* söz ve ameli ile eğitimi çocukluk dönemine bağlamıştır. Dinin emirlerini ve yasaklarını evlatlarımıza öğretirken ve tatbik ettirirken yedi-on yaş gibi çocukluk dönemini tercih etmemiz gerekir.

Örneğin; kız çocuğumuza tesettürü öğretirken yedi yaşına geldiği zaman başını kapatmalı, uzun elbiseler giydirmeli, erkeklerin yanına gitmemesini sağlamalıyız. Bu eğitimi çocukluk döneminde verdiğimiz zaman evladımız gençlik döneminde çok rahatlıkla tesettürlü olacak, namusu olan cilbabına sahip çıkacaktır. Fakat tesettür eğitimi çocukluk döneminde verilmezse gençlik dönemine geldiğinde tesettürlü olması mümkün değildir. Şu anda bütün aileler evlatlarının ahlaki bozulmalarından sürekli şikâyet etmekteler, evlatlarını düzeltmek için bir arayışa girmekteler. Oysa bu arayışın, evlatlarının çocukluk döneminde olması gerekirdi.

Gençlerin Allah'a ibadetle yetişmiş hale gelmesi için bunun bilincini çocukluk döneminde vermemiz gerekir. Ki dikkat edilirse arşın altında gölgeleneceklerden bahsedilirken direkt genç denmiyor da, Allah'a ibadetle yetişen genç denerek önceden eğitilmesi gerektiğine vurgu yapılıyor.

Allah'a ibadetle yetişen bir gençliğin oluşabilmesi için ikinci olarak yapılması gereken, evlatlarımızın arkadaşlarını özenle seçmeliyiz. Çünkü kişi arkadaşının dini üzeredir.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurur:

"Kişi arkadaşının dini üzeredir." [5]

Atalar da bu konuda şöyle derler: *'Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.'*

İnsan sosyal varlıktır. Hayatında mutlaka arkadaş çevresi olması gerekir. Fakat burada dikkat edilmesi gereken yön ise; arkadaş çevresi; misk kokusu hediye edenle, körükçünün kötü kokusunu hediye eden gibidir. Evlatlarımızın; Rabbini tanımasını, ona kulluk etmesini ve dinî hassasiyete sahip olmasını istiyorsak, misk kokusunu hediye eden kişiler ile arkadaş olmasını sağlamamız gerekir.

Gençlik çağı, özenti ve üstünlük sağlama dönemidir. Gençlerin özellikle özendiği kişiler ise arkadaşlarıdır. Örneğin, bir arkadaşı sigara içiyorsa, o da özenip içmektedir. Arkadaşı saçını nasıl şekillendiriyorsa o daha fazla saçlarına bakım yaptırıp onu taklit etmektedir. Ya da arkadaşının flört yaptığı kız arkadaşı varsa, o da bir kız arkadaş edinmektedir. Bu konuda çok örnek verebiliriz.

Bu nedenle çocuğumuzun Allah'a ibadet ile yetişen genç konumuna gelebilmesi için arkadaş çevresine dikkat edilmeli ve özenle seçilmelidir. Bu hikmetledir ki Peygamber, kişinin dinini arkadaşının dinine benzetmiş, onun dinine nispet etmiştir.

Gençlik ve gençler, Allah'a ibadet ile yetiştirilirse hiçbir gölgenin olmadığı mahşer meydanında Rahman'ın arşının altında gölgelenme nimeti ile nimetlenme şerefine nail olabilirler.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Yedi sınıf insan var ki, onları hiçbir gölgenin olmadığı (mahşer meydanında) kendi gölgesinde gölgelendirecektir. Adil imam/yönetici, Allah'a ibadetle yetişen genç..."

Rabbim, ailelere gençlerini Allah'a ibadet etme üzere yetiştirmeyi nasip ve mukadder etsin. Rabbim, ailelerin bu konuda basiretini açsın, hassasiyetini artırsın. Bir sonraki yazıda görüşme ümidi ile...

Davamızın sonu, âlemlerin Rabbine hamd etmektir.

5. *Ebu Davud*

emreuyar@tevhiddergisi.com | EMRE UYAR

İtaate Göre İnsanlar -2-

Bizler her meselede olduğu gibi itaat meselesinde de ihlasımızı kontrol etmek zorundayız. Çünkü Müslüman, sürekli nefsini muhasebe eden kişidir. İhlas, bir amelin makbul olması için şartlardan bir tanesidir.

Mümin ve münafığı, emirlere itaat konusunda birbirinden ayıran ölçü niteliğinde olan birtakım maddeler zikretmiştik. Bu yazımızda da bu maddelerden birkaçını daha izah etmeye gayret edeceğiz. Başarı Allah'tandır.

4. Hoşa Gitmeyen Emirlerde İsyan Etmek

Müminler hoşlarına gitmese de, kendi düşüncelerine uymasa da, kendilerine ağır gelse de yöneticileri; kendilerine içerisinde haram olan bir şey emretmedikleri müddetçe ona itaat ederler. Münafıklar için ise durum bunun tam aksidir. Onlar, hoşlarına giden durumlarda müminlerden bile önce sahaya atılırlar ama hoşlarına gitmeyecek, ağır olacak meselelerde ise bu emirden kaçmanın bir yolunu ararlar.

Münafıkların bu özelliğini anlayabilmek için, İslam tarihinde meşakkat ve zorluğun fazla olduğu sayfalara göz atmamız yeterli olacaktır. Zorluğun üst seviyede yaşandığı Tebuk gününe bir göz atabiliriz. O gün gerçekten zor bir gündür. Hava sıcaktır, yol ise uzaktır. Allah *subhanehu ve teâlâ* münafıkların ahvalini şöyle açıklıyor:

"Eğer (davet olundukları) yakın bir menfaat, orta yollu bir yolculuk olsaydı, elbette arkandan gelirlerdi. Fakat bu kadar uzun bir mesafeyi katetmek onlara ağır geldi. 'Gücümüz yetseydi herhalde biz de sizinle beraber çıkardık' diye Allah'a yemin edeceklerdir. Kendilerini helâka sürüklüyorlar. Onların muhakkak yalancı olduklarını Allah biliyor." [1]

1. 9/Tevbe, 42

Eğer ortada bir fayda, bir menfaat söz konusu ise davranış ve talepler de beraberinde değişmektedir. Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyuruyor:

"Geride bırakılanlar, ganimetleri almak üzere gittiğinizde: 'Bırakın biz de sizin peşinizden gelelim' diyecekler. Allah'ın sözünü (vaadini) değiştirmek isterler. De ki: 'Sizler asla peşimizden gelemezsiniz. Allah daha önceden böyle buyurmuştur.' Onlar: 'Hayır, siz bizleri kıskanıyorsunuz' diyecekler. Bilakis onlar pek az bir şey dışında anlamazlar." [2]

Ortada bir ganimetin, faydanın bulunması onları şevklendirmiş ve onları müminlere böyle bir teklifte bulunmaya sevk etmiştir.

Burada önemli bir noktaya da değinmek gereklidir. Münafıklar herhangi bir emre itaat etmediklerinde hiçbir zaman açık sözlü davranmazlar. Yaptıklarına mutlaka şer'i bir kılıf bulurlar. Tebuk günü çıkmadıkları zaman *'Yol uzundur, benim bağım bahçem var, ben gelemem'* gibi cümleler sarf etmiyorlar. Cihadı ve dini önemsedikleri izlenimi bırakacak cümleler kuruyorlar. *'Ya Rasûlullah! Ben kadınlara düşkün biriyim. Rum kadınları güzeldir. Ben onlara bir kötülük yapıp bunun sonucunda cihadımın heba olmasından korkarım. Bana izin ver, beni fitneye düşürme!'* Allah *subhanehu ve teâlâ* bu durumu şöyle anlatıyor:

"Onlardan bazıları da: 'Bana izin ver, beni fitneye düşürme!' derler. Bilin ki onlar zaten fitnenin ortasına düşmüşlerdir. Şüphe yok ki cehennem, kâfirleri çepeçevre kuşatıcıdır." [3]

Burada akla şöyle bir soru gelebilir; münafıkların durumu bu iken biz mazeretlerin gerçekten şer'i olup olmadığını nasıl anlayabiliriz?

Mazeretleri nifaktan kaynaklanmayanlar bellidir. Bunu görebilmek için bu insanların genel haline bakmak yeterli olacaktır. Üzerine düşen vacipleri yerine getiren insanlar mazeret sunduklarında insanlar şaşırırlar. *'Bunun gibi sürekli üzerine düşen sorumlulukları yerine getiren bir insan mazeret sunuyorsa kesin ciddi bir şey vardır'* şeklinde bir tepkinin oluşması mümkündür. Bu insanlar her zaman Allah'a kul olan insanlardır. Buna Osman'ı *radıyallahu anh* örnek verebiliriz. Osman bazı savaşlara katılmamıştı. Ancak Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* dahil kimse onu mazeretinden dolayı kınamadı.

Nifaktan kaynaklı mazeret üretenler de bellidir. Bunlar sadece o anki işe mazeret bulup ondan geri kalan insanlar değillerdir. Bunlar zaten hiçbir zaman iş yapmayan, işlerden kaçmanın bir fırsatını arayan insanlardır. Bu insanlar bir sonraki aşamayı mazeret olarak öne sürüp içinde bulunduğu sorumluluktan kaçmaya çalışırlar. Davet yapıldığında: *'İslam ümmeti ne haldedir, bizim yaptığımız işe bak! Zaten bu toplum bizi anlamıyor bizim hicret etmemiz lazım'* derler. Hicret vaki olduğu zaman ise aynı insanlar: *'Böyle kaçmakla bir yere varılamaz bizim cihad etmemiz lazım'* diyerek hep gözünü bir sonraki aşamaya diker, fakat hiçbir şey yapamaz. Çünkü bir sonraki aşamaya göz dikmesi, içinde bulunduğu aşamadan sıyrılmak içindir.

Nifaktan kaynaklı mazeret üretenler de bellidir. Bunlar sadece o anki işe mazeret bulup ondan geri kalan insanlar değillerdir. Bunlar zaten hiçbir zaman iş yapmayan, işlerden kaçmanın bir fırsatını arayan insanlardır.

Bahane, nifak ehlinin en temel vasfıdır. Bugün bizler birtakım haklı mazeretler öne sürüp, Allah'a kulluğumuzu tam anlamıyla yerine getiremediğimizi dillendiriyoruz. İşimizi, yaşamın hengamesini, çocuklarımızı, eşlerimizi öne sürüp sakin bir hayat sürmediğimiz için Allah ile baş başa kalamamaktan sitem ediyoruz. Demek ki bu unsurlar ortadan kalkarsa kişi Allah'a hakkıyla kul olabilecektir. Bu unsurların ortadan kalkıp yaşantının sadeleştiği mekânlar cezaevleridir. Bu şikâyetleri yapıp cezaevine düşen bir Müslümandan beklenen, geceleri kaim, gündüzleri saim olmasıdır. Ancak durum hiç de böyle olmuyor. İçeriye düşüldüğünde akla *'Acaba çocuklar ne yapıyor, acaba ne olacak'* gibi sorular gelmeye başlıyor. Bahaneci insan, kendini bilir. Allah *subhanehu ve teâlâ* ayet-i kerimede şöyle buyuruyor:

"Bilakis insan öne mazeretler sürse de kendi nefsi üzerinde basiret sahibidir." [4]

2. *48/Fetih, 15*
3. *9/Tevbe, 49*
4. *75/Kıyamet, 14-15*

5. İtaatte İhlas Üzere Olmak

Bizler her meselede olduğu gibi itaat meselesinde de ihlasımızı kontrol etmek zorundayız. Çünkü Müslüman, sürekli nefsini muhasebe eden kişidir. İhlas, bir amelin makbul olması için şartlardan bir tanesidir.

İtaatte ihlasımızı nasıl kontrol edebiliriz?

Bunun ölçüsünü selef imamlarımız belirtmiştir. Demişler ki: *'Eğer kişi insanların görmediği yerlerde üzerine düşen sorumlulukları daha canlı yapıyor, Allah'a daha istekli bir şekilde ibadet ediyorsa bu kişinin ihlası tamdır. Fakat kişi insanların gördüğü yerlerde canlı fakat yalnız iken tembelse bu kişi amellerinde riyaya bulaşmış demektir.'*

O halde bizler de buradan hareket ederek itaat konusunda ihlasımızı kontrol edebiliriz. Eğer bizler yöneticilerimize ırk, nesep, mal, bilgi, tecrübe ayrımı yapmadan itaat ediyorsak başımızda Habeşli köle vasfında biri olduğunda dahi itaat ediyorsak bu bizim itaat konusundaki ihlasımızı gösterir. Fakat bizler âlim olanlara itaat ediyor, olmayanlara itaat etmiyorsak, kumandan olanlara itaat ediyor, olmayanlara itaat etmiyorsak bu da münafıkların özelliklerindendir.

Bu konuda yaşanan problemlerden bir tanesi de kişinin çok samimi olduğu bir kişinin başına yönetici tayin edilmesi bunun neticesinde kişinin bu samimiyetten ötürü ona itaatte gevşek davranmasıdır. Bu yanlış, bizim samimiyet anlayışımızdan kaynaklanmaktadır. Samimiyet ancak saygı ile beraber gerçekleştiği takdirde aradaki sevgi ve muhabbeti arttırır. Çok espri, bol kahkaha üzere kurulu samimiyetin sonuçları sert ve keskin olur.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* henüz 18 yaşında olan Usame b. Zeyd'i *radıyallahu anh* komutan olarak tayin ettiğinde münafıklar huzursuz olmaya başlamışlardı. Çünkü onlara göre emir böyle olmamalıydı. Tabi bunu açık bir dille ifade etmeyip *'Ordunun içinde Ebubekir, Ömer, Ali, Halid gibi insanlar var iken Usame'nin emir olması doğru değildir'* gibi bir kılıfla ortaya atıyorlardı. Münafıkların durumu bu idi. Ancak sahabe, yaşına bakmadan ona itaat ettiler. Hatta Ömer *radıyallahu anh* Rasûlullah'ın vefatından sonra Usame'yi her gördüğünde ona: *"Allah'ın selamı üzerine olsun, Ey emirim"* diye hitap ediyordu.

6. Önemli veya Önemsiz Olayları Emire Ulaştırmak

Allah *subhanehu ve teâlâ* şöyle buyuruyor:

"Onlara emniyete veya korkuya dair bir haber geldiğinde onu hemen yayarlar. Lakin onlar o haberi Râsule ve emir sahiplerine ulaştırmış olsalardı, ondan hüküm istinbat edecek olanlar, onu onlara çıkarırlardı. Allah'ın rahmeti ve fazileti üzerinizde olmasaydı azınız müstesna çoğunuz şeytana tabi olurdu." [5]

Münafıkların özelliklerinden bir tanesi de duymuş oldukları haberleri ayırt etmeksizin ve sonuçlarını düşünmeksizin insanların arasında yaymalarıdır. Güvene dair haberleri insanların arasında yayarak Müslümanların bu habere güvenip gevşemelerine sebebiyet verirler. Korkuya dair haberleri yayarak da Müslümanların düşmanlarına karşı korkuya kapılmalarını sağlamaktadırlar.

Müminler ise kendilerine herhangi bir konuda herhangi bir haber ulaştığında bu haberi, ondan bir sonuç çıkarabilecek birilerine yani yöneticilere ulaştırırlar.

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'adır.

5. 4/Nisa, 83

mahi@tevhiddergisi.com

Mahi

Bize Ayrılık Yazıldı -3-

Sen yenisin sanırım. Hadi aç kollarını bakalım seni arayacağım, dedi ve Sehle'nin üstünü aradı. O bundan çok rahatsız olsa da, karşılaştığı şeylerin şokundan sesini dahi çıkaramıyordu. Sonra annesini aradı kadın. Çarşafını, hatta çorabını dahi çıkarttırdı.

Babasının nerede ve nasıl olduğunu bilmeyen küçük Sehle'nin, iç dünyasında neler olup bittiğini rüyaları ele veriyordu. Annesi bunu fark edince üzüntüsü katlanarak artmıştı. Nihayet yolculuğun sonuna gelmişlerdi.

Issız bir yerdi burası. Etrafta irili ufaklı birkaç ağaç ve neredeyse göğe uzanan dağlardan ve büyükçe bir araziye bina edilen bir yapıdan başka hiçbir şey yoktu. Yer yer boyası kabarıp dökülmüş, sıvası açığa çıkmış yüksek duvarları olan, tel örgülerle çevrelenmiş bu büyükçe yapının hemen karşısında durdular. Diğer araçlar da buraya park etmişti. Abiler arabadan inmişti. Annesi Sehle'yi giydirirken, o etrafı incelemeye devam ediyordu. Uykulu gözlerle annesine baktı. Bir şeyler söylemesini istiyordu sanki… Annesi:

— Babana geldik kızım. O şimdi içeride. Bir müddet bekleyecek, sonra yanına gideceğiz. Hadi şu hırkanı da giy...

Babası burada kalıyordu demek. Şato gibi bir yerdi burası. Her köşede bir kule bulunuyordu çünkü. Toplam 7 kule vardı. Her bir kulede belli belirsiz bir siluet görünüyordu sanki. Tam kestiremiyordu. Bunlar muhafızlar olmalıydı, şatoyu koruyan. Annesi çarşafını düzeltince indiler aşağıya. Arabanın arkasındaki çantayı çıkararak atıştırmak için bir şeyler hazırladı annesi. Sehle

ile abilere de gönderdi. Sehle dönmemiş, onların yanında oturmuştu. Abilerden birinin bulduğu bir böceği incelemeye koyulmuştu.

Annesi kuran okuyarak vakti doldurmaya çalışıyordu. Bu bekleyiş biraz sıkıcı olsa da dinlenmelerine vesile olmuştu. Öğle ezanının okunmasıyla namaza durdular. Yeryüzü mescitti onlar için. Küçük bir cemaat olmuşlardı. Sehle de bu cemaatin en küçük üyesi…Her Allahu Ekber sesiyle canlandılar biraz daha… Toprağın bağrına alınlarını koydular… Secdeleri uzun tutup Allah'a yalvardılar. Ve beklenen an geldi!

Kimliklerini alarak büyük binaya doğru ilerlediler. Bir araç da içerden çıkıyordu. Sehle ve annesi kenara geçerek araca yol verdiler. Kocaman bir minibüstü. Her tarafı kapalıydı aracın. Yalnızca üst kısmında küçük camlar vardı. Ancak bunlar da demir parmaklıklarla kapatılmıştı. Sehle bir çift gözün o ufacık aralardan kendine baktığını hissetti. Sıcacık bakışlardı bunlar. Araç hızla hareket ediyordu. Çok seçemiyordu. Ve uzaklaşıp gitti...

Girişte iki asker durdurdu onları. Kime geldiklerini sordu. İçeriye haber verdikten sonra geçmelerine izin verdiler. Biraz yürüdükten sonra Sehle'nin deyimiyle küçük bir eve geldiler. Burası gelen ziyaretçilerin kayıt yaptırdıkları yerdi. Kimliklerini teslim ettiler. Üniformalı adam annesine bir sürü şey sordu. Aldığı tüm cevapları bilgisayara kaydediyordu. Kaydın ardından siyah bir makineyi kendine çevirerek tuşlarına bastı. Annesine: *'elinizi okutun lütfen!'* dedi. Eli okutmak mı, ne garip… Galiba el izini alıyorlardı annesinin. Bu işlemin ardından bir kart verdiler. Kartı alarak banklara oturdular ve yine beklemeye başladılar. Gelen abiler de babasına getirdikleri elbiseleri teslim ediyorlardı.

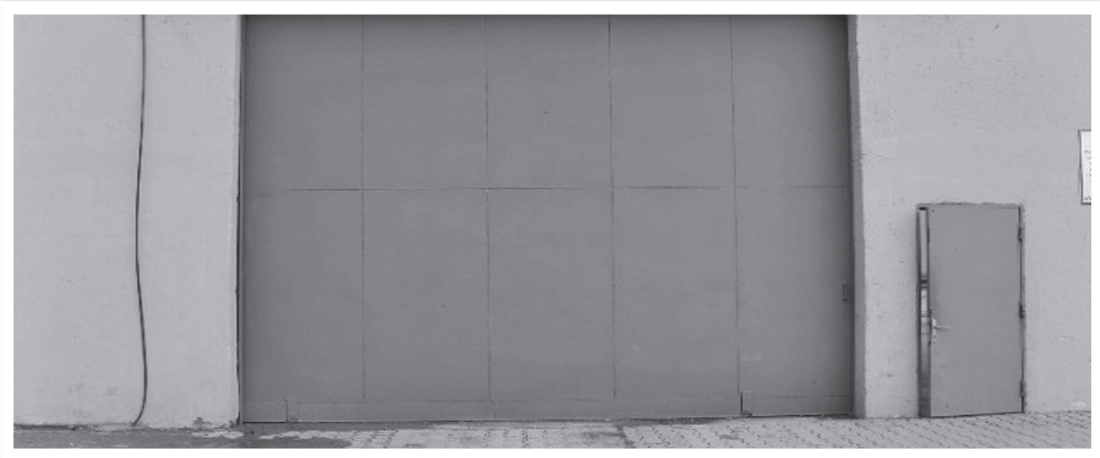
Her yerde kamera vardı. Sehle babasının onu kameradan görüp göremeyeceğini çok merak etmişti. Ama bunu annesine sormaya kalksa belki de saatlerce ifade edemeyeceği için sustu. Kameralardan birinin karşısına geçerek biraz çekinerek de olsa el sallayıp kaçtı. Biraz sonra tekrar geldi. Yine el sallıyordu Sehle, babasının onu görüyor olduğunu düşünerek. Aynı renkte elbise giyen adamlar dikkatini çekti bu sefer. Onları incelemeye başladı. Bir gözü de hep kameradaydı. Üniformalı adamlara gardiyan denildiğini öğrendi…

Gardiyan… Ne kaba bir isim…*"Bunlar mı tutuyor babamı burada?"* diye düşünürken kayıtları alan adam seslendi:

14:45 görüşçüleri gidebilir…

Ama biz daha yeni geldik, babamı görmeden mi gideceğim diyerek telaşlandı Sehle. Annesi elini tutup, hadi kızım babana gidiyoruz, deyince rahatlamıştı.

Kocaman turuncu bir kapının önüne geldiler. Kapı gürültüyle açıldı. Bir askerdi açan. Herkes sırayla elindeki kartları göstererek başka bir kapıya yöneliyordu. Erkekler kenarda askerler tarafından aranıyordu. Küçük bir kuyruk oluşmuştu kapıya doğru. Herkeste bir telaş vardı. İnsanlar ayakkabılarını çıkarıp bir makineye koyuyor, yerine orada kendilerine verilen terlikleri giyiyorlardı. Terliği giyen bir başka makineden geçiyordu. Işıklı bir makine. Bazen de ses çıkarıyordu. Ses çıkınca geri döndürüyordu gardiyan geçenleri… Makine ötmeden geçen bayanlar bir odaya girip kısa bir süre sonra çıkıyordu. O kadar

dikkatliydi ki; kadınların üst başlarının dağınık olarak o odadan çıktıklarını fark etti. Ne vardı o odada acaba? Neler olduğunu anlamaya çalışıyordu. Zorlandığı kesindi… Ona da küçük bir terlik verdiler. Annesi de terlik giydi. Önce Sehle geçti makineden. Hiç ses çıkmamıştı, ardından da annesi. Beraberce esrarengiz odaya girdiler. Bir bayan bekliyordu onları…

— Hoş geldin cici kız, dedi.

Sehle cevap veremedi bu karşılamaya.

— Sen yenisin sanırım. Hadi aç kollarını bakalım seni arayacağım, dedi ve Sehle'nin üstünü aradı. O bundan çok rahatsız olsa da, karşılaştığı şeylerin şokundan sesini dahi çıkaramıyordu. Sonra annesini aradı kadın. Çarşafını, hatta çorabını dahi çıkarttırdı. Ayağının altına da bakıp giyinebilirsiniz diyerek kendi dışarı çıktı. Sehle diğer bayanların bu odadan neden bu kadar dağınık çıktıklarını şimdi anlamıştı. Annesi hızla giyinip ayakkabılarını alarak yeni bir makinenin önünde sıraya girdiler. Dışarıdaki siyah kutudan burada da vardı. Ellerindeki kartı kutuya tutup, sağ elini okutunca demir kapı otomatik açıldı… Ne tuhaf aletlerdi bunlar… Sehle annesinin yanında geçti demir kapıdan. İlerlediler…Bu prosedür ne zaman bitecek, babasını ne zaman görecekti acaba…

Uzunca bir koridor. Etrafa çiçekler koymuşlar. Duvarlara resimler çizilmiş. Ayakta bir gardiyan. Elinde bir kağıt. Her gelene, kime geldiğini sorup salonlara yönlendiriyor. Sıra Sehle ve annesinde… Sağdaki 5. Kapıdan gireceklermiş.

Büyükçe bir oda. Masalar ve etrafına dizilen sandalyeler var. Herkes boş bulduğu bir masaya oturuyor. Sehle ve annesine en dipteki küçük masa kalmış… İçerisi oldukça kalabalık… Nedense kimseden çıt dahi çıkmıyor. Herkes kapıya yönelmiş. Annesi Sehle'ye: *"Baban oradan gelecek."* dedi. Sehle kapının önüne gitti. Ayak seslerini dinliyordu. Ufak bir hareketlilik olsa heyecanlanıyordu. Kapının sürgüsü açıldı. Biraz geri çekildi, gelenler başkalarının babalarıydı. Çocuklar sevinçle babalarına sarılmışlardı. Salon bir anda bayram yerine dönmüştü. Herkes neşe içerisindeydi. Sehle hâla bekliyordu… Kapı kapandı. Herkes ailesiyle kucaklaştıktan sonra yerlerine oturmuştu. Sehle annesi ile göz göze geldi. Sehle üzgün annesi ise tedirgindi. Acaba neden gelmemişti eşi. Masadan doğrularak gardiyanın yanına yaklaştı:

— Bakar mısınız? Eşim gelmedi.

— İsmi ne mahkumun?

— Muhammed Zer. Muhammed Zer Aslan.

— İçeriye sorayım abla.

Anne kız heyecanla beklerken kapı tekrar gürültüyle açıldı.

الحمد لله رب العالمين

Ama Siz...

İmtihanlar alâmettir kişinin imanına
Ama siz acele ediyorsunuz...
Sıkıntılar ağırlaştıkça ağırlaşabilir omuzda
Ama siz acele ediyorsunuz...
Allah Rasûlü öğüt veriyor ashabına
Belaların ağırlığından soranlara
Vallahi Allah bu dini erdirecek tamama
Ama siz acele ediyorsunuz...
Önceden mü'minler gömülürdü toprağa
Testereler ayırırdı kafaları iki parçaya
Buna rağmen dimdik dururlardı ayakta
Ama siz acele ediyorsunuz...
Mekke çöllerini inleten acı bir nida
'Ehad Ehad' diyen mustazaf bir sedâ
İşte bak! Neler var görmüşler Habbab'a
Ama siz acele ediyorsunuz...
Ümmetin Alimi Ahmed zindanda
Nelere katlanmış İslâm uğrunda
İmamı Azam kırbaçlar altında
Ama siz acele ediyorsunuz...
Dikkatle bak İbni Abdulvahhab'a
Tevhid için sürgünlerde yollarda
Yükseliyor o topraklardan bir nida
Ama siz acele ediyorsunuz...
Hüzünlenmesin çocukları ağlayanlar; arkalarında
Ağlamasın analar bu ayrılığa
Şüphesiz az kaldı vuslata
Ama siz acele ediyorsunuz...
Kocan mı şehid olmuş cihad meydanlarında
Bir baskın sevda parmaklıklar ardında
Ayrılık uzun sürmez... Ağlama...
Ama siz acele ediyorsunuz...
Ey çocuk! Sende mi şikayetçisin Allah'a
Ayrılık zor mu geldi sana da
Sana söyleyeceğim çok şeyler olmasa da
Ama siz acele ediyorsunuz...

Veysel Türk
veyselturk@tevhiddergisi.com

Bidat-i Hasene Yanılgısı
Abdulkayyum Es-Suheybani

Kitap: Bidat-ı Hasene Yanılgısı

Yazarı: Abdulkayyum Es-Suheybani

Yayınevi: Ümmülkura

Hamd ancak âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Ancak O'na ibadet eder ancak O'ndan bağışlanma dileriz. Şehadet ederim ki Allah'tan başka İlah yoktur ve yine şehadet ederim ki Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* O'nun kulu ve Rasûlü'dür.

Şüphesiz ki din olgusu tarih borunca bütün toplumların daima kendisi ile karşılaştığı bir olgudur. Çünkü bu fıtridir.

"Öyleyse sen yüzünü Allah'a (birleyen bir) hanif olarak dine (Allah'ın o fıtratına) çevir; ki insanları bunun üzerine yaratmıştır." [1]

Bu dini Allah *subhanehu ve teâlâ* belli alaralıklarla Peygambere hatırlatmıştır. Çünkü Allah insanı belli bir istikamet, bir görev ve bir iş için yaratmıştır.

"Ben insanları ve cinleri ancak bana kulluk etsinler diye yarattım." [2]

Ne zaman insanın kulluğunda sorunlar meydana gelmişse yani din değiştirilmiş, iman ve tevhidin yerini küfür, şirk ve tağut almışsa Allah *subhanehu ve teâlâ* gönderdiği bir Peygamber ile bunu düzeltmiştir.

Genelde bütün dinlerin, özelde müntesibi olduğumuz İslam dininin tahrif edilişine ve taraftarlarının küfür ve şirke dalmalarına, yani bu dinin indirilen din olmaktan çıkarılıp uydurulan din haline gelmesinin en büyük sebebinin bidat olduğu görülecektir. Bidat adeta bir elmanın içindeki kurt gibidir. Onu içeriden kemirir. Öyle bir hale getirir ki elma dış görünüşü itibarı ile elmaya benzese de içeriği elma olmaktan çıkmıştır. Bidat da aynen böyledir. Bugün din adına uydurulan bidat, şirk ve tağutlara itaat; başka dinlerin müntesipleri tarafından bu dine sokulmamıştır. Örnek olarak; kabir şirki, şefaat, rabıta vs. gösterilebilir. Bunlar dikkatlice incelendiğinde bunların temelinde bidat olduğu görülecektir. Ve bunlar bu dinin taraftarları tarafından yapılmıştır. Ve bugün kendilerini İslam'a nispet eden toplumlara baktığımızda indirilen dini değil, uydurulan bir din yaşadıkları görülecektir. Uydurulan dinin kitabı da şüphesiz bidattır. Denilebilir ki bidatla mücadele şirk ve tağutla mücadele kadar önemlidir. Çünkü bidat; şirki, küfrü ve tağuta itaatı doğuran ana hücredir. Bu hücrelerin bu dinin içerisinde kendisine yer bulmasını sebebi ise

'Bidat-ı Hasene (iyi bidat)' yanılgısıdır.

İşte bu ay tanıtımını yaptığımız bu eser de bu yanılgıyı yani bidat-ı hasene yanılgısını konu edinmiştir. Yazar, kitabında özellikle bidatçıların umde delil olarak kabul ettikleri Ömer'in *radıyallahu anh*: *"Bu ne güzel bidattır"* sözünün, yanlış anlaşıldığı üzerinde durmuştur. Ve sonuç olarak bütün bidatların kötü olduğunu konu edinmiştir. Ve son olarak diyelim ki en iyi bidat hiç olmayan bidattır.

Duamızın sonu Allah'a hamd etmektir.

1. 30/Rum, 30
2. 51/Zariyat, 56

02.Temmuz.2014

Muhalif Şii Lidere Baskın

Şiiler'in Irak'taki önemli dini otoritelerinden kabul edilen Ali Sistani'nin İslam Develti ve silahlı aşiretlere karşı cihad fetvası vermesini eleştiren Şii din adamı Seyyid Sarhi Haseni'ye bağlı merkezlere Maliki ordusu baskın düzenledi.

Kerbela ve Divaniye'deki merkezlere Irak ordusunun düzenlediği saldırılarda onlarca kişi yaralandı.

01.Temmuz.2014

İslam Devleti Emiri Ebubekr El-Bağdadi'den Ramazan Mesajı

Ramazan ayının ilk günü hilafetin ilanından sonra Ebubekr El-Bağdadi'nin ilk sesli mesajı yayınlandı.

Ebubekr El-Bağdadi Ramazan ayının tüm müslümünlar için hayır getirmesini temenni ederek sözlerine başladı. Dünyanın bir çok bölgesinde yaşanan zulümlere dikkat çeken Bağdadi, zulmü yapanların değil zulme uğrayanların terörist olarak adlandırıldıklarını söyledi.

Önce Sünnileri Öldür Sonra Af Çıkar

İslam Devleti'nin ilerleyişi ile birlikte iç karışıklığın artarak devam ettiği Irak'ta Nuri Maliki, 'kan dökenler hariç' hükümete karşı silaha sarılanların affedilmesi önerisinde bulundu.

Irak devlet televizyonu aracılığıyla halka seslenen Maliki, mezhep çatışmasının yaşandığı ülkedeki tansiyonu düşürmek için genel af konusunu gündeme getirdi.

05.Temmuz.2014

Savaş Suud'a mı Sıçradı ?

Suud yönetiminin medya üzerindeki baskısı sebebiyle ayrıntıları bilinmeyen olayda, mücahidlerin bir hükümet binasına bombalı saldırı gerçekleştirdiği bildiriliyor.

Suudi Arabistan'ın yarı resmi haber ajansı, Suudi polisinin kendilerini bir binada kuşattığını söylediği bir grubun şehadet saldırısı gerçekleştirdiğini duyurdu.

06.Temmuz.2014

Yahudiler Diri Diri Yaktı

Doğu Kudüs'te öldürülen Muhammed Hüseyin Ebu Hudayr'ın otopsisine giren Filistinli doktor, ilk bulgulara göre 16 yaşındaki gencin hayattayken yakılarak öldürüldüğünü söyledi.

Filistin resmi haber ajansı Wafa'ya konuşan Filistinli Savcı Muhammed Aveyvi, otopsiye giren Doktor Sabir Allul'un, ilk bulgulara göre Ebu Hudayr'ın yakılarak öldürüldüğüne dair rapor verdiğini söyledi.

07.Temmuz.2014

Gelin İslam Düşmanlığında bir Olalım

İslam Devleti'nin taaruzu sebebiyle kimden yardım isteyeceğini şaşıran PYD, çareyi ÖSO ile ittifak kurmada arıyor.

Seferberlik ilan eden PYD Kobani bölgesindeki baskıyı azaltmak için ÖSO ile beraber İslam Devleti saldırılarını durdurma peşinde. PYD'nin, Batı'dan para istemekten dillerinde tüy biten ÖSO ile beraber hareket ederek militanlarının psikolojilerini çökertmek istemeleri anlaşılamadı.

28 Kişiye İslam Devleti Davası

Lübnan Askeri Savcılığı, 28 kişi hakkında İslam Devleti'ne üye olmak ve terör faaliyetleri yürütmek suçlamasıyla dava açtı.

Lübnan resmi ajansı NNA'nın haberine göre, askeri hakim Sakr Sakr, 7'si Beyrut'taki çeşitli otellerde yakalan toplam 28 kişi hakkında,

'İslam Devleti'ne üye olmak' suçlamasıyla dava açtı.

Sanıkların ayrıca, 'Lübnan'ın çeşitli bölgelerinde terör hazırlığında bulunmak, intihar saldırısı planlamak ve terör eğitimi vermek' gibi suçlarla yargılanacağı belirtildi.

09.Temmuz.2014

Eş-Şebab, Cumhurbaşkanlığı Sarayına Saldırdı

Somali'nin başkenti Mogadişu'daki cumhurbaşkanlığı sarayına Eş-Şebab tarafından saldırı gerçekleştirildiği bildirildi. Saldırıda, 9 kişinin hayatını kaybettiği gelen haberler arasında. Ölü sayısı ile ilgili çelişkili haberler geldiğinden sayının artması muhtemel gözüküyor.

10.Temmuz.2014

Seferberlik Çağrılarının Nedeni Belli Oluyor

İslam Devleti'nin görsellerde ağır ve hafif silahlar ile YPG mevzilerine saldırı düzenledikleri ve daha sonra bu mevzileri ele geçirdikleri görülüyor. YPG militanlarının cesetleri ve ele geçirilen ganimetler ise Türkiye'deki PKK sevdalılarını daha üzecek gibi.

Fransızlar Ne Yapacağını Şaşırdı

Fransırız hükümeti vatandaşlarının Suriye ve Irak'a gidip İslam Devleti'yle birlikte cihad etmesini engellemek için altı aylık bir seyahat yasağı düzenlenmesini gündeme getirerek, on yıllardır insanlara sundukları temel özgürlüklerden biri olan seyahat özgürlüğü putunu kendi eliyle yıkmış oldu.

11.Temmuz.2014

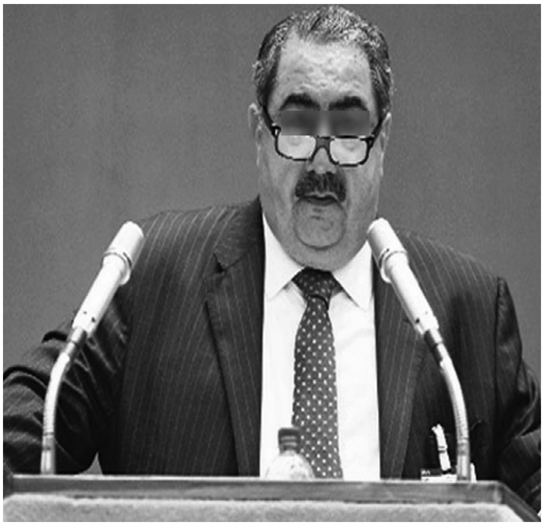

Taliban'dan Emirlik ve İtaat Vurgusu

Afganistan İslam Emirliği Suriye ve Irak coğrafyasında devam etmekte olan gelişmelere ve mücahidler ve direnişçiler arasında yaşanan gerilimlere değindiği bir açıklama yayınladı.

Açıklamada taraflara nasihat eden, yol gösteren ve tavsiyelerde bulunulan bir uslüp kullanılırken, hilafet ilanına hiç değinilmeden emire itaat vurgusu yapılması dikkat çekti.

12.Temmuz.2014

Irak Artık Tamamen Bir Şii Devleti

Dışişleri Bakanı Hoşyar Zebari'nin diğer dört Kürt bakanla birlikte Maliki hükümete kabinesinini çalışmalarına katılmama kararının ardından Irak Dışişleri Bakanlığı'na vekaleten Başbakan Nuri Maliki'nin Şii yardımcısı Hüseyin Şehristani atandı.

12.Temmuz.2014

Avustralyalı Tevhid Davetçisi Musa Cerantonio'nun Tutuklanma Görüntüleri

Filipin Emniyet teşkilatı yaptığı açıklamada, Cerantonio'nun ikamet ettiği dairesinde yakalandığını doğrulayarak kendisini isteyen Avustralya'ya en kısa zamanda deport edeceklerini söyledi.

13.Temmuz.2014

Nusret'den Resmi Açıklama

Önceki gün bir iftar programı sonrasında katılımcılara yaptığı konuşmasından İslam Emirliğini kurdu mu yoksa kurma aşamasında mı pek net anlaşılamayan Nusra'dan dün 6 maddelik resmi açıklama geldi.

15.Temmuz.2014

Kerkük-Bağdat Karayolu Ulaşıma Kapatıldı

İslam Devleti'nin Irak'ta ele geçirdiği yerlerle ilgili son zamanlarda değişiklik olmadığını aktaran kaynaklar, Musul, Telafer ve Enbar vilayetinin hemen hemen tamamının Devlet'in elinde bulunduğunu, Kerkük-Bağdat karayolunun ise ulaşıma kapatıldığını bildirdi.

18.Temmuz.2014

Hasta adam Irak'a Geri Dönüyor

Ağır bir rahatsızlık geçiren ve Almanya'da tedavi gören Irak Cumhurbaşkanı ve Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) lideri Celal Talabani yarın Irak'a dönmeyi planlıyor.

KYB'nin resmi sitesi Pukmedia'da yayınlanan açıklamada, Talabani'nin yarın Süleymaniye kentine geleceği belirtildi.

Gazze'ye Kara Harekatı Başladı

Yahudiler 8 bin askerle karadan Gazze'ye saldırmaya başladı. Gazze karadan, havadan ve denizden ağır bombardıman altında. Şu ana kadar biri 5 aylık bebek, biri çocuk beş kişi öldü, çok sayıda yaralı var.

23.Temmuz.2014

Tel Aviv Havaalanı Kapatıldı

İsrail Tel Aviv Ben-Gurion Havalimanı'na düşen füzeler sonrası havalimanına yapılan uçuşlar durduruldu. İsrail basını Delta Havayolları'nın tüm uçuşları durdurduğunu yazdı

24.Temmuz.2014

Nusret-İslam(!) Cephesi Ayrışması Tamamlanmak Üzere

Zehran Alluş'a bağlı milisler, geçtiğimiz hafta, Şam'da Nusret Cephesi askerlerinin bulunduğu bir eve baskın düzenleyip, evde bulunanları esir aldılar. Daha sonra 'İslam Devleti sanmıştık' diyerek esirleri bıraktılar ve zararı karşılayacaklarını belirttiler.

25.Temmuz.2014

3. İntifada Başladı, Filistin Ayakta

İsrail güvenlik güçleri, Kadir gecesi dolayısıyla Mescid-i Aksa'ya akın eden Filistinlileri engellemek için gerçek ve plastik mermilerle ateş açtı. Çıkan çatışmalarda çok sayıda Filistinli yaralandı. İsrail askerlerinin Mescid-i Aksa'da namaz kılan Filistinlilere de ateş açtığı gelen bilgiler arasında.

26.Temmuz.2014

Haçın Koruyucusunun Al-i Selül'e İlgisi

Suudi Arabistan İçişleri Bakanlığı'nın ülke vatandaşlarına uyguladığı şiddet ve işkenceler Washington tarafından resmen kınanırken diğer taraftan ABD gizli servislerinin Suudi güvenlik güçlerine sağladığı yardımı artırdığı ortaya çıktı.

26.Temmuz.2014

Gazze'de Ölü Sayısı 1000'i Geçti

Filistinli sağlık yetkilileri, İsrail'in Gazze'deki saldırılarında ölen Filistinli sayısının 1000'i geçtiğini açıkladı.

Gazze'de Cumartesi günü gerçekleştirilen insani ateşkesle birlikte İsrail'in saldırıları sırasında yaklaşılamayan alanlardan birçok cesedin çıkarıldığı bildiriliyor.

Yaralı sayısının ise 5870 olduğu aktarılıyor.

İsrailli yetkililer ise operasyonun başlamasından bu yana 42 İsraillinin öldüğünü açıkladı.

27.Temmuz.2014

Amerikalı Gazeteci İran'da Tutuklandı

Washington Post gazetesi, dün, Tahran temsilcisi Jason Rezaian ile eşi ve iki Amerikalı gazetecinin gözaltına alındığını yazmıştı, haber bugün İran makamlarınca doğrulandı

KARİKATÜR

Herat
Ferah
Şebergan
Kunduz
Feyzabad
Bamiyan
Uruzgan
Kandehar
KABİL
USA
KABİL
WASHINGTON DC

Çağın Fikir Karmaşasına Vahyin Rehberliğinde Çözüm

"Tağuta Kulluk Etmekten Kaçınıp Allah'a Yönelenlere Müjde Vardır. Kullarımı Müjdele!" (39/Zümer, 17)

www.tevhiddersleri.com www.tevhiddergisi.com

info@tevhiddergisi.com 0545 762 15 15

TEVHİD KİTABEVİ KONYA ŞUBEMİZ AÇILDI

TEVHİD KİTABEVİ

Tevhid kitabevi Konya şubemiz:
Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No:81/A Karatay/KONYA adresinde hizmete girmiştir.

TEVHİD KİTABEVİ

ŞUBELERİMİZ

- Tevhid Kitabevi, İSTANBUL: Hürriyet Mh. Cumhuriyet Cd. No:3 Bağcılar/İSTANBUL
- Tevhid Dergisi, MERKEZ: Kirazlı Mh. 1. Sok No:21/A Bağcılar/İSTANBUL
- Tevhid Dergisi, KONYA: Sarıyakup Mh. Karaman Cd. No:81 Karatay/KONYA
- Tevhid Dergisi, DİYARBAKIR: Beş Nisan Mh. 749. Sk. No:5 Bağlar/DİYARBAKIR
- Tevhid Dergisi, VAN: Bahçıvan Mh. Sıhke Cd. Karatekin Sk. Yavuz Canlı Apt. Kat: 2 (Erçek Durağı Karşısı) Erçek/VAN